

Z+

ZPRÁVY
A INFORMACE
ČKAIT

5/2019

**Rekodifikace stavebního práva po smě
BIM a ochrana autorských práv
Jak „energeticky úsporně“ staví Vídeň
Cenu Karla Hubáčka získala mateřská školka**

Obsah

Valné hromady oblastí 2020 _____ 2

NÁZORY

Proč výstavba liniových staveb trvá tak dlouho? _ 3

PŘÁVNÍ PŘEDPISY

Jízda rychlíkem, co nikde nestaví, aneb
rekodifikace stavebního práva poosmé _____ 5

Požární bezpečnost a kategorizace staveb _____ 7

Rekodifikace stavebního práva podle MMR _____ 8

MMR odpovídá na otázky k postavení vlastníka
pozemku ve stavebním řízení _____ 9

Přezkum závazných stanovisek _____ 12

Veřejné konzultace u veřejných zakázek _____ 13

Elektronické podpisy nejsou stejné _____ 14

Změny v zákoně o znalcích _____ 16

Jak zaplatit daně za rok 2019? _____ 17

Elektronická evidence tržeb v roce 2020 _____ 19

Jubileum – Anežka Najdekrová _____ 19

BIM

BIM a ochrana autorských práv _____ 20

ČINNOST KOMORY

XXVI. setkání stavebních organizací V4 _____ 23

Ze 4. zasedání Představenstva ČKAIT _____ 24

Stavovský soud ČKAIT v roce 2019 _____ 26

03 Výstavba liniových staveb –
západní portál Ejpovického tunelu

07 Požární bezpečnost
a kategorizace staveb

34 Pasivní výstavba v Rakousku –
Vally Weigl Gasse

38 Soutěž Karla Hubáčka –
Mateřská škola, Vratislavice nad Nisou

Dozorčí rada ČKAIT v roce 2019 _____ 27

Elektronický deník autorizované osoby _____ 28

Profesní informační systém ČKAIT _____ 28

Z OBLASTÍ ČKAIT

Rada pro podporu rozvoje profese _____ 29

Modernizace výuky ve Střední
průmyslové škole stavební v Liberci _____ 30

120. výročí založení FAST VUT v Brně _____ 31

Zprávy z oblasti ČKAIT České Budějovice _____ 32

Veletrh Památky – Muzea – Řemesla 2020 _____ 33

Jak „energeticky úsporně“ staví Vídeň _____ 34

Stavebně bezpečnostní akce Kryštof _____ 36

Výsledky Soutěže Karla Hubáčka _____ 38

TITULNÍ STRANA

Mateřská škola Nová Ruda, Vratislavice nad Nisou (více viz str. 39) letos získala nejen hlavní cenu v Soutěži Karla Hubáčka 2019, ale i 1. místo v kategorii Občanské a průmyslové stavby a kategorii Inovace. Kromě toho jí byl udělen jeden ze šesti hlavních titulů v celostátní soutěži Stavba roku 2019 a rovněž získala hlavní ocenění České ceny za architekturu 2019. Dalším oceněním je Grand Prix Obce architektů 2019 v kategorii Novostavba a mezinárodní cena BigMat International Architecture Award 2019 – Národní cena BigMat Česká republika. (foto: Tomáš Malý)

Vrátil jsem se od dalekých moří a trvalo mi chvíli, než jsem si srovnal rytmus života. Nebylo to jednoduché. I mně prošly v současné hektické době hlavou vzpomínky na události před třiceti léty. Ani ne tak na pátek 17. listopadu 1989, ale na týden, který následoval. Ten byl pro mne hodně divoký. Později jsem se musel rozhodnout, zda jít aktivně do politiky, anebo zůstat u profese. Vyšlo to, zůstal jsem nohama na zemi a pokračoval v tom, co jsem uměl. Slyším v tyto hodiny otázku, co pro vás znamenal listopad. Hodně – uvolnění, cestování, podnikání. Ale nemohu nevzpomenout na jednu příhodu z té doby. Seděl jsem pozdě odpoledne v kanceláři a zavolał jsem Ivanu Hačkajlovi. Ivane, co kdybychom obnovili svaz inženýrů? Odpověď: Přijed' odpoledne do Konstruktivy, tam se všechno dovíš. Již jsem psal o oné atmosféře, kdy Tonda Žižkovský do svého klobouku vybíral bankovky bez nějaké evidence, ale vše klaplo a Svaz stavebních inženýrů byl znovu obnoven. V té obnově společenských aktivit vidím jeden z největších úspěchů. Mnohokrát jsme konstatovali, že díky tomu máme také Komoru.

Pojďme k posledním týdnům. Proběhly soutěže Stavba roku, Grand Prix, Cena za architekturu a krajské soutěže Stavby roku. To je dobře, neb je uznána práce inženýrů, techniků i architektů. Ještě více bychom měli mezi našimi členy prezentovat komorovou Cenu Inženýrské komory. Vadí mi, že se nedaří laické veřejnosti prezentovat více našeho technického umu. Viděl jsem hodinový film o stavbě Gotthardského úpadního železničního tunelu. Tunel, se svými 57 kilometry nejdelší na světě, vyvolal tolik problémů k řešení, že i laik po jeho zhlédnutí musel pochopit, jaké nádherné inženýrské dílo bylo uvedeno do provozu. Vedle toho jsem četl, jak byl v roce 1869 uveden do provozu Suezský průplav. Jiná doba, jiná technologie, finanční možnosti – a přece nádherná stavitelská díla, která si zaslouží pozornosti.

Že se staví dlouho a se zvyšováním ceny za dílo, je poslední hodiny dokladem v italských Benátkách. Protipovodňová hráz měla být již hotova.

Na vyhlášení cen za architekturu se mi nelíbilo, že architekt přebírající cenu nebyl schopen poděkovat zhotoviteli a statikovi, bez kterých by nevzniklo ono skutečně výtvarné i technicky zdařilé dílo. Jedná se o malou stavbu, lávku přes Dřetovický potok. Inženýři panu architektovi jako materiál doporučili vysokopevnostní UHPC beton s rozptýlenou výztuží, což mu dovolilo vhodné využití dvojího zakřivení geometrie lávky, které stabilizuje konstrukci v obou směrech. No nic – zvykli jsme si, že pokud se nepochválíme sami, tak nás nepochválí nikdo. Tak tedy statické řešení, technologie materiálu a výroby prefabrikátu byly navrženy v Kloknerově ústavu ČVUT pod vedením doc. Ing. Jiřího Kolíska, Ph.D. Lávka byla odlita firmou KŠ Prefa.

Vzhledem k tomu, že číslo Z+i je již připravené a čeká se jen na můj úvodník, tak vím, co budeme číst, až nám přijde domů. Je toho opět hodně. Jsem rád, že představenstvo souhlasilo s rozšířením počtu vydání. Pochopitelně velmi živé je téma rekonstrukce a bude asi ještě dlouho. Byl jsem na snídani s paní ministryní Dostálovou. Pochopitelně že se téměř o ničem jiném nemluvílo. Ukázal jsem jí nabídku semináře, který vede JUDr. Korbel za necelých šest tisíc korun, kdy jedním z bodů je již aktuální návrh paragrafového znění nového stavebního zákona a doprovodných novel. Co k tomu říci? Dáváme kvalifikované připomínky v šibenických lhůtách, ale ty nejsou akceptovány. Paní ministryně velmi důrazně apeluje na termíny nařazené premiérem a hlavně na to, že není tedy čas na žádné filozofování. Měl jsem připomínku, že ten, kdo bude muset s tím „pravděpodobně“ mizerným zákonem pracovat a ponese následky, bude především autorizovaná osoba. Říkám bez nějakých invektiv: „Vážená paní ministryně, kde Vy a celá vláda budete, až dojde k účinnosti?“ To ale nikoho nezajímá. Hlavním problémem nového zákona je, že bude muset platit pro všechny druhy staveb, nejen pro bytové a administrativní. Vládní management pracuje jako firma a opozice s tím nic nenadělá.

A zase čtu: neměli bychom si vzít mistr z Turecka? Tam platí systém povolování staveb „bendžemin“. Ono nelze mluvit o povolování staveb, Turci na něj kašlou a staví bez povolení a rychle.

No, snad alespoň pražští developpeři, kteří to vše hradí, budou spokojeni. Mimochodem asi budeme muset najít taky nějakého, který by podpořil částkou dvou milionů naši Stavbu roku. A pak že není dost peněz, aby se mohly stavět levnější, ne levné byty. U snídani také padla informace o podpoře bydlení. To je dobře, na druhou stranu obce se všeho zbavily proto, aby teď stavěly drahé sociální byty?

Musím poděkovat všem našim AO, které pracují na digitalizaci. Komora se v této oblasti prezentuje velmi kvalifikovaně. Prosím všechny, kteří na BIM pracují, vydržte to. Problematikou BIM se trvale zabývají odborné orgány Komory, zejména Komise ČKAIT pro BIM a Technická komise BIM, pozornost BIM věnují rovněž pracovní aktivity ČKAIT. V poslední době se soustřeďujeme zejména na sledování a podávání připomínek i stanovisek k návrhům metodik, které připravuje Odbor koncepce BIM v České agentuře pro standardizaci. Svým aktivním a systematickým přístupem a zapojením členské základny do přípravy na využívání metody BIM získává Komora uznání jak u státní správy, tak u jiných nevládních organizací působících ve výstavbě, s nimiž spolupracuje.

7. 1.
Hradec Králové8. 1.
Jihlava13. 1.
Ústí nad Labem14. 1.
Praha15. 1.
České Budějovice16. 1.
Pardubice20. 1.
Olomouc21. 1.
Ostrava22. 1.
Zlín23. 1.
Brno27. 1.
Plzeň28. 1.
Karlovy Vary30. 1.
Liberec

PŘIJĎTE V LEDNU 2020 NA VALNÉ HROMADY OBLASTÍ ČKAIT!

Pro své členy vydává Česká komora
autorizovaných inženýrů
a techniků činných ve výstavbě.

Vychází pětikrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 28 950 výtisků
Datum vydání: 10. 12. 2019

Redakční rada:

- **Ing. Radim Loukota**
předseda redakční rady,
člen Představenstva ČKAIT
- **Ing. Svatopluk Zídek**
místopředseda redakční rady,
předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary,
člen Představenstva ČKAIT
- **Marie Báčová**
odborná poradkyně předsedy ČKAIT,
kancelář ČKAIT Praha
- **Ing. Milan Havliška**
předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové
- **Ing. Dominika Hejduková**
vedoucí Střediska vzdělávání
a informací ČKAIT
- **Ing. Hedviga Klepáčková**
vedoucí Legislativně právního
střediska ČKAIT
- **Ing. Daniel Lemák, Ph.D.**
oblast ČKAIT Olomouc, statik
- **Ing. Miroslav Loutocký**
Regionální kancelář ČKAIT Brno
- **Doc. Ing. Karel Papež, CSc.**
oblast ČKAIT Praha
- **Ing. Jindřich Pater**
místopředseda ČKAIT,
předseda Ediční rady ČKAIT
a předseda Rady pro podporu rozvoje
profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava
- **Ing. Jaroslav Valkovič**
oblast ČKAIT Zlín
- **Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.**
oblast ČKAIT Ostrava,
členka Představenstva ČKAIT

Šéfredaktorka: Ing. Markéta Kohoutová

Redakce: ČKAIT, Sokolská 1498/15,
120 00 Praha 2
tel.: 227 090 111 (Milena Smilková)

Layout: EXPO DATA spol. s r.o.
Ilustrace: Eliška Čermáková
Sazba: MgA. Ivana Dudková
Jazyková redakce: Gabriela Nápravníková
EXPO DATA spol. s r.o.

Z+i ČKAIT č. 1/2020

Termíny příspěvků: 15. 1. 2020

Termín vydání: 12. 3. 2020

Příspěvky posílejte na:

Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338,
kohoutova@esb-magazin.cz

Tisk: Walstead Moraviapress s.r.o.
U Póny 3061, 690 02 Břeclav

Vydavatel: Informační centrum ČKAIT, s.r.o.
Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2
info@ic-ckait.cz; www.ic-ckait.cz
IČ: 25930028

MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025 (ČKAIT)

Po návratu z dlouhých cest jsem připsal po dlouhé době kladné body vládě za to, že schválila pokračování jaderného programu. Jsem si vědom, že je to téma kontroverzní, ale naše republika se bez jádra neobejde. Již v současně platném stavebním zákonu jsme aktivně pracovali na znění § 79 odst. 1, kde je zakotveno řešení pro umístování jaderných zařízení.

Stejně tak se Komora bude angažovat v oblasti vysokorychlostních tratí. Byli jsme s Ing. Františkem Mrázem u ministra dopravy a naznačili jsme mu naši představu o spolupráci. Následně proběhlo i jednání u generálního ředitele SŽDC.

V rámci SIA se mj. vyjadřujeme k programu Stavebnictví jako strategický nástroj růstu. Je mi jasné, že o strategických vizích byly napsány stohy papírů, a kdeže konců mají; pokusíme se o smysluplné a konstruktivní připomínky.

Nelíbí se mi, když je autorizovaná osoba ochotna za peníze vydávat účelové stanovisko. Těch příkladů se mi na stůl dostává čím dál více. Ve Zlíně k připravované nemocnici, v Plzni ohledně opěrných zdí atd. Všichni si musíme uvědomit, že jsme slibovali i etickou stránku naší práce. Vede se debata o prolínání a překrývání oborů. Nemám nic proti této debatě, řešili jsme na představenstvu onu problematiku. Záleží jenom na nás. Máme dělat jen to, co umíme!

Ještě se vrátím ke Stavbě roku, kde jsme jedním z vypisovatelů. Docentka Radka Sedláková mi poslala oznámení o ukončení činnosti předsedkyně poroty; vykonávala ji více než sedmadvacet let. Velmi jsem oceňoval její schopnost formulace hodnocení vybraných staveb a její uvádění při galavečerech. Paní docentko, děkuji Vám za veškerou Vaši práci v čele poroty Stavby roku.

V závěru vám chci popřát pohodové dny konce roku, jak v rodinném, tak i pracovním životě, v pracovním ony osvětené investory, kteří vědí, co chtějí, a také, že mají za dobrou práci dobře zaplatit.

Nám všem přeji, aby se nemakalo, ale dělalo, co se má, aby se nespěchalo a nevymýšlelo hranaté kolo, jak se tomu mnohdy děje.

Pavel Křeček

Ing. Pavel Křeček
předseda ČKAIT

P.S. Po návratu z krásného pobytu v úžasné společnosti jsem se začel do uniklých zpráv a dočetl se, že musím jít více jitrnic, abych vypadal na třicet, jako mnou obdivovaný vrstevník.

Valné hromady oblastí letos mohou navrhnout kandidáty do orgánů ČKAIT

Valné hromady v oblastech budou letos nejen volit delegáty, kteří je budou zastupovat na Shromáždění delegátů, ale mohou také navrhnout kandidáty do orgánů ČKAIT. Shromáždění delegátů bude 28. března

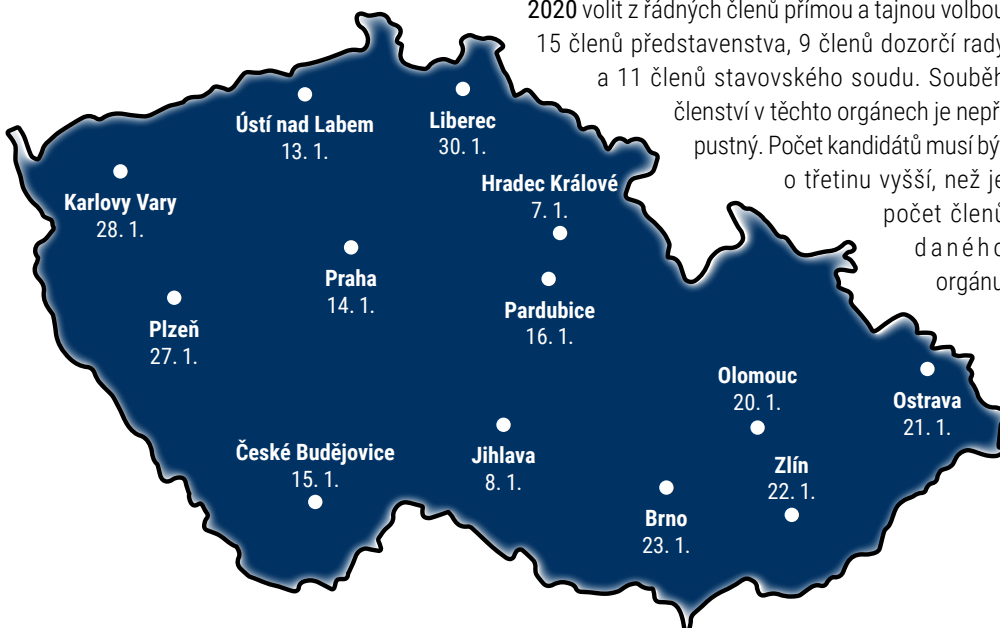
2020 volit z řádných členů přímou a tajnou volbou 15 členů představenstva, 9 členů dozorčí rady

a 11 členů stavovského soudu. Souběh

členství v těchto orgánech je nepřipustný. Počet kandidátů musí být

o třetinu vyšší, než je počet členů

daného orgánu.

Modernizace trati Rokycany–Plzeň získala Cenu Státního fondu dopravní infrastruktury v soutěži Stavba roku 2019. Trať je součástí vnitrostátního III. tranzitního železničního koridoru. Její stěžejní součástí je nejdelší železniční tunel v České republice o délce 2 × 4150 m. Tunel je tvořen dvěma jednokolejnými troubami a vede pod terénními útvary Homolka a Chlum. Projekt: Ing. Ivan Pomykáček, SUDOP PRAHA a.s., dodavatel: Sdružení MTS + SBT – MTÚ Rokycany – Plzeň, Metrostav, Subterra. (zdroj: SŽDC)

Proč výstavba liniových staveb trvá v České republice tak dlouho?

I na stavbě Ejpvického tunelu lze ukázat, proč příprava staveb, zejména liniových novostaveb, v této republice trvá tak dlouho. Určitě na vině nejsou jenom ekologičtí aktivisté, k prodeji neochotní vlastníci pozemků či liknavě konající státní úředníci. Problém spočívá také v tom, že jen výjimečně si stavba tohoto typu udrží kostru svého řešení od studie až po realizaci.

V podmínkách ČR to, minimálně v současnosti, jednoduše nelze. Těch nečekaných vlivů spoluutvářejících výslednou podobu díla je opravdu mnoho a vyhnout se jim zpravidla nedá. Navíc přijdou většinou náhle a bez varování.

Budování Ejpvického tunelu je nepochybně výjimečné či nestandardní v mnohém, nejen výstavbou momentálně nejdelšího železničního tunelu v ČR. Mimo jiné se tu také v síti Správy železniční dopravní cesty (dále jen SŽDC) prvně ve více než čtyřkilometrovém úseku železniční trati objevil kolejový svršek v provedení pevné jízdní dráhy (PJD). Poprvé také byla u SŽDC pro ražbu tunelů použita razicí metoda TBM (Tunnel Boring Machine) neboli ražba pomocí mechanizovaného razicího štítu.

Příprava začala v roce 2002 a počítala s VRT

Vloni dokončená novostavba Ejpvického tunelu leží na III. tranzitním železničním koridoru (dále jen III. TŽK), jehož příprava byla započata takzvanou studií proveditelnosti vyhotovenou v letech 1999 až 2001, a po jejím schválení v resortu dopravy započala v roce 2002 vlastní projektová příprava. Středisko 201 železničních tratí a stanic SUDOP PRAHA právě dokončilo projekt Nového spojení Praha hl. n., Masarykovo n. – Libeň, Vysočany, Holešovice, a začalo pracovat na další významné zakázce pro SŽDC, s.o., tehdy ještě České dráhy, divize dopravní cesty (dále jen ČD DDC). Stavba III. TŽK „Modernizace trati Rokycany–Plzeň“ byly vlastně stavby dvě: „ČD DDC, Modernizace trati Rokycany–Plzeň“ a „ČD DDC, Tunel Ejpvice“, které se však vždy připravovaly společně,

neboť se jednalo o dva úseky stávající trati propojené novostavbou přeložky železniční trati v úseku Ejpovice – Plzeň-Doubravka s tunelovou částí. I proto v závěrečné fázi přípravy získaly tyto stavby jako tři úseky samostatná stavební povolení pro vlastní železniční trať.

Výchozí rámec pro řešení byl načrtnut v rámci Studie proveditelnosti III. TŽK již v roce 2002. Její návrh využívalo, a to tehdy bylo určitě unikátní, i trasu zamýšlené vysokorychlostní trati (VRT) v relaci Praha–Plzeň, jež byla právě v úseku před Plzní vedena tunelovým úsekem pod přírodními útvary (vrchy) Homolka a Chlum.

Trasa pro dokumentaci k územnímu rozhodnutí (DÚR) byla současně parametricky navržena tak, aby v budoucnu neznamenal pro možné zapojení VRT z Prahy do Plzně rychlostní či jiné omezení. I proto byl součástí DÚR i takzvaný technický průkaz, jehož smyslem bylo zajistit slučitelnost obou investic (modernizace stávající železniční trati s přeložkou a plánované vysokorychlostní trati).

První územní rozhodnutí již v roce 2006

Po projednání s DOSS (dotčenými orgány státní správy) a vlastníky dotčených nemovitostí dostaly stavby první společné územní rozhodnutí s řešením se zastávkou a dvěma za sebou umístěnými dvojkolejnými tunely. Stalo se tak zhruba tři roky po zahájení projekčních prací na dokumentaci pro územní rozhodnutí, jenže...

Nastala změna požadavků hasičů a města Plzeň...

Hlavní stopa mezi Rokycany a Plzní tedy byla směrově určena zmiňovanou studií, a to včetně „malých“ přeložek či směrových úprav stávající trati před Ejpovicemi v oblasti Klabavy z důvodu dosažení lepších a homogenních rychlostních parametrů modernizované trati. Co však později stabilní nezůstalo, byl příčný profil trati v tunelovém úseku a výškové vedení trati, a to v oblasti plzeňského předměstí Újezd, kde si Magistrát města Plzně (MMPlz) původně přál umístit železniční zastávku. Ještě na sklonku roku 2006 byly zahájeny práce na Projektu (P), v dnešním názvosloví označováno jako společná projektová dokumentace ke stavebnímu povolení a provedení stavby (DSP+ PDPS). Hned na počátku se však řešení z územního řízení ukázalo jako velmi obtížné průchozí zejména z důvodu nového, zcela odlišného postoje Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje (dále jen HZS PK) k požární bezpečnostnímu řešení (PBŘ), ale také odstoupení MMPlz od záměru na zřízení zastávky Újezd nakonec z důvodu vysokých nákladů, což také podporoval nově avizovaný nesouhlas občanů městské části Újezd „s otevřeným vedením železnice“ poblíž obytné zástavby.

... a doplnění heliportu, vodních prvků

Tyto skutečnosti významně revidovaly směrově a výškové úpravy vedení trasy tunelové přeložky. Došlo k optimalizaci výškového vedení trati z pohledu jejich provozních parametrů. Směrově pak byla trať upravena tak, aby tunelový úsek mohl být řešen místo původního profilu dvojkolejného tunelu s paralelně vedenou únikovou štolou dvěma jednokolejnými tunely s bezpečnostními propojkami.

Na základě nových dodatečných požadavků Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje měly být do stavby dále zařazeny: heliport, záchranná vstupní/výstupní šachta pro jednotky IZS s výstupem do prostoru u ulice Hlavní v oblasti Újezdu, pevná jízdní dráha, vodní rezervuáry pro hasební vodu u portálů tunelu atp. A to ještě řada požadavků HZS PK naplněna nebyla (například identifikátor místa zastavení vlaku).

Druhé územní rozhodnutí v srpnu 2008, stavební povolení v roce 2009

Také díky těmto doplněním celkového řešení získal komplex staveb v srpnu 2008 opětovně územní rozhodnutí (změnu původního rozhodnutí), a mohl se tak konečně dokončit Projekt (P) pro stavební povolení a realizaci stavby. To nastalo v roce 2009, a pomalu se chystala soutěž na veřejnou zakázku. Jenže...

Nová vláda v roce 2010 šetří a ruší heliport, ...

S rokem 2010 a novou vládou usedl do křesla ministra dopravy JUDr. Vít Bárta a shodou náhod i na ministerstvu vnitra začalo kralovat stejné politické uskupení „Věci veřejné“. V rámci šetření na dopravních stavbách, které vyhlásilo ministerstvo dopravy, tak vzaly některé maximalistické a předpisy neopodstatněné požadavky HZS PK (heliport, vodní nádrže a další) díky „stranické kolegiálnosti“ za své.

... a opět změna dokumentace pro stavební povolení

Opětovně bylo nutno upravit projektovou dokumentaci pro stavební povolení a tendr na zhotovitele, což se stalo v roce 2011. Aby se mohlo začít stavět alespoň na některých úsecích, bylo rozhodnuto administrativně stavbu rozdělit na tři samostatné úseky Rokycany–Ejpovice, Ejpovice – Plzeň-Doubravka a Plzeň-Doubravka – ŽST Plzeň hl. n. a ve stavebním řízení tyto úseky řešit samostatně. První a třetí úsek byl předán Drážnímu úřadu ke stavebnímu řízení již v roce 2009, v roce 2010 byla již obě stavební povolení pravomocná, nicméně stavět se opět nezačalo.

Odvolání v tendru na zhotovitele

Další oddálení zahájení stavby mělo protentokrát své příčiny v tendru na zhotovitele. Zadavatel – v podmínkách ČR zcela revolučně – umožnil uchazečům předkládat alternativní návrhy na provedení (ražbu) tunelové části stavby. Takové návrhy opravdu byly předloženy, staly se však důvodem sporu mezi investorem a druhým v pořadí.

Kladem této skutečnosti byl zisk časového prostoru na vypořádání pozemků (mohlo běžet paralelně s tímto sporem) s nesouhlasícími vlastníky, u některých i vyvlastňovacím procesem. Až do roku 2013 také trvalo vypořádání odvolatele ke stavebnímu řízení pro tunelovou část stavby na Ministerstvu dopravy ČR. I to se nakonec podařilo vyřešit.

Stavba byla v listopadu 2013 zahájena, ale...

Hned po zahájení v listopadu 2013 však stavba v lokalitě ejpovické přeložky nabrala další dva roky zpoždění. Tentokrát kvůli záchrannému archeologickému průzkumu. Přitom některá jeho zjištění byla podpořena velmi diskutabilními až umělými vykonstruovanými nálezy. Teprve přivolaná autorita v oboru historie z Univerzity Karlovy uvedla věc na pravou míru, průzkum byl ukončen, a stavba ve svém nejsložitějším úseku mohla konečně zahájit ražbu tunelové části.

Teprve na sklonku roku 2018 společně se zavedením nového jízdního řádu pak byla stavba zprovozněna v celém modernizovaném úseku včetně tunelů.

Ing. Ivan Pomykáček

hlavní inženýr projektu Modernizace trati Rokycany–Plzeň, Ejpovický tunel, výrobní ředitel SUDOP PRAHA a.s.

Praha začala stavět novou Trojskou lávku za téměř 130 mil. Kč. Za pouhých 23 měsíců od zřízení té předchozí se podařilo zpracovat projektovou dokumentaci, získat stavební povolení a vybrat zhotovitele! Na začátku listopadu 2019 zahájil SMP CZ, a.s., zhotovitel stavby, přípravu staveniště a práci na pilířích a jejich hlubinném založení. Lávka má být otevřena na podzim 2020. (zdroj: Magistrát hlavního města Praha)

Jízda rychlíkem, co nikde nestaví, aneb rekodifikace stavebního práva poosmé

Zpráva o zapojení ČKAIT do procesu rekodifikace aneb co dodat k rekodifikaci poosmé? Vlak poháněný parní lokomotivou do úvahy sice nepřichází, to bychom zanechali příliš velkou uhlíkovou stopu. Avšak připravovaná vysokorychlostní trať nevede jenom nížinami; v tunelech může narazit na nepředvídané geologické poměry.

ČKAIT do pomyslného vysokorychlostního rekodifikačního vlaku nastoupila zejména připomínkami, které vznášeli zástupci Komory v pracovních skupinách MMR. Všechny pracovní skupiny se v září a říjnu 2019 sešly několikrát a diskutovaly zejména materiály, které předpovídaly již textový návrh paragrafového znění nového stavebního zákona.

Pracovní verzi paragrafového znění stavebního zákona obdržela ČKAIT v rámci „předkola“ meziresortního připomínkového řízení v pátek odpoledne 25. října 2019. Lhůta pro vyjádření se základních distribučních míst Komory ke stavebnímu hmotnému právu (§ 56 až § 100) však činila pět kalendářních dní, tedy do 12.00 ve středu 30. října 2019. Na ministerstvo bylo přesto odesláno 129 připomínek. K procesnímu právu (§ 101 až § 157) se bylo možné vyjadřovat deset dní, tedy až do 8.00 v pondělí 4. listopadu 2019; k tomuto bylo nakonec odesláno 67 připomínek.

Digitalizace stavebního řízení začíná digitálními technickými mapami a stavebním deníkem

Pracovní skupina pro digitální stavební řízení se scházela nejčastěji (4. září, 7., 14., 21. a 29. října). Důležitost zdůrazňuje ve své tiskové zprávě i paní ministryně (viz rámeček str. 8). Komora souhlasí s názorem, že digitalizace stavebního procesu je nutná i bez rekodifikace, a proto podporuje poslanecký návrh na novelu zákona o zeměměřičství (sněmovní tisk č. 525/2019 prošel v čase uzávěrky časopisu prvním čtením) a s ním související uzákonění digitálních technických map krajů, obcí a digitální mapy veřejné správy.

Tato pracovní skupina má za úkol připravit v rámci schvalovacího procesu této novely načtení nové Hlavy VIII stávajícího stavebního zákona zatím pod názvem Digitální úkony a informační systémy veřejné správy; samozřejmě vše v souladu s vládou schváleným věcným

záměrem nového stavebního zákona. Jde o přesnou specifikaci portálu stavebníka, evidenci územních a stavebních postupů, evidenci staveb a evidenci elektronických dokumentací a přístup do nich.

Z pohledu ochrany zájmů členů Komory se její zástupci zaměřili hlavně na paragraf týkající se elektronického stavebního deníku. Zdůrazňují, aby odpovědnost všech účastníků stavebního procesu byla zachována stejným způsobem jako t. č. u jeho listinné podoby. Také u elektronické formy musí být jednoznačná prokazatelná možnost kontroly zodpovědné fyzické osoby (stavbyvedoucí, autorský dozor projektanta a technický dozor stavebníka).

Komora s uzákoněním možnosti digitálního ověření jak dokumentací, tak stavebního deníku počítá. Máme připravený návrh novely autorizačního zákona projednaný i s Českou komorou architektů (dále jen ČKA); konkrétně by autorizované osoby mohly opatřovat dokumenty kvalifikovaným elektronickým podpisem. Nicméně prosazujeme, aby šlo také o souběh s používáním standardního razítka. Proto jsme zatím v rozporu s navrhovaným zněním, kde se u projektových dokumentací, které musí být zpracované projektantem, vyžaduje pouze elektronické podoba.

Hmotné stavební právo jako zlý sen

Pracovní skupina pro stavební právo hmotné zasedla zatím čtyřikrát (27. září, 3. a 11. října a 1. listopadu).

Předmětem projednávání byly návrhy na změny pojmů týkající se hmotného práva, technických požadavků na stavby, případně požadavků na umístování staveb. Komora navrhla zejména definice pro technický dozor stavebníka, projektanta / hlavního projektanta, stavbyvedoucího, autorský dozor projektanta, stavební objekt, byt a inženýrské stavby.

Čtyřpodlažní stavby pro bydlení by nemusel zpracovávat projektant s autorizací

Zpracovatel u „jednoduchých staveb“, ke kterým by měly patřit i stavby pro bydlení, pokud mají nejvýše čtyři byty, jedno podzemní a tři nadzemní podlaží včetně podkroví (bez limitu plochy) navrhuje, aby dokumentaci pro povolení těchto staveb pro bydlení nemusela zpracovávat autorizovaná osoba – postačí kvalifikovaná osoba s VŠ nebo SŠ vzděláním a 3letou praxí. Argument, že se tím pomůže malým obcím, se zdá jako zlý sen a Komora s tímto návrhem z pohledu ochrany veřejných zájmů ve stavebnictví nesouhlasí.

Územní požadavky mají být podle vzoru Pražských stavebních předpisů

Poznamenáváme, že části týkající se územních požadavků na stavby byly převzaty z Pražských stavebních předpisů, aniž by byl vzat v úvahu rozsah platnosti tohoto předpisu. Vyhláška č. 501/2006 Sb., s platností pro území celé ČR vyjma území hl. m. Prahy nebyla, až na výjimky, zohledněna. Máme za to, že tento přístup není v souladu s přijatým věcným záměrem. V návrhu postrádáme územní požadavky, které by byly aplikovatelné na území celé ČR.

Kategorizace staveb podle požární bezpečnosti bez návaznosti na autorizační zákon

Pracovní skupina taktéž obdržela materiál Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen GR HZS) Kategorizace

staveb z hlediska požární bezpečnosti, ve kterém jsou navrženy i požadavky na odbornou kvalifikaci zpracovatele požárně bezpečnostního řešení stavby dle kategorie rizika staveb z pohledu výkonu státního požárního dozoru (zatím bez návaznosti na autorizační zákon, který oprávnění autorizovaných osob neomezuje obecně dle kategorie složitosti staveb). Předloženou metodiku budou projednávat zástupci GR HZS, ČKA i ČKAIT.

Vyvolané změny autorizačního zákona devíti paragrafů

Neméně důležitou informací je, že komory byly ministerstvem vyzvány, aby v rámci příprav rekodifikace stavebního práva a návazných změnových zákonů předložili i návrhy na změny autorizačního zákona. Představenstvo ČKAIT na svém zářijovém zasedání po diskusi schválilo návrhy na změnu paragrafů 5, 7, 11, 12, 13, 18, 19, 20 a 23 zákona č. 360/1992 Sb. Byly odeslány na Ministerstvo pro místní rozvoj s výzvou na další tripartitní projednání (MMR, ČKAIT a ČKA).

Procesní právo a postavení projektanta ve stavebním řízení

Pracovní skupina pro procesní právo se sešla 24. září a 6. listopadu a na podnět zástupce ČKAIT podrobně diskutovala zařazení projektanta jako účastníka řízení. Většina přítomných zastávala názor, že by účastníci měli být taxativně určeni abychom nemuseli odkazovat na správní řád. Zpracovatel připustil možnost účasti autorizované osoby v případě, že projektant je prokazatelně přímo dotčen v řízení. Jestliže by šlo o nepřímé dotčení, byl by pouze informován. Komora zdůvodnění svého požadavku odeslala v určeném termínu.

Zjednodušená dokumentace pro povolení stavby není dostatečně určitá

Poukázali jsme na nelogičnost textu v „procesu“ – stavba se provádí podle dokumentace pro provádění stavby, ale kolauduje se podle schválené dokumentace pro povolení stavby (dle nejjednoduššího rozsahu a obsahu). U této zjednodušené dokumentace neustále opakujeme, že dotčené orgány nebudou často mít co kontrolovat, vyjádření tak mohou být neurčitá nebo budou tyto orgány požadovat rozpracování ve větší podrobnosti. Ve výsledku to však může vést k problémům při kolaudaci, které by postihovaly autorizované osoby (zůstane jim totiž povinnost projektovat tak, aby byla stavba dle jimi navržené projektové dokumentace proveditelná s požadovanou technickou a ekonomickou úrovní). Pokud projde návrh zpracovatele, můžeme jako Komora svým členům doporučit, aby při jakémkoliv odchylyce mezi projektem pro stavební povolení a dokumentací pro provádění stavby žádali stavební úřad o vyjádření. Povede to tedy často k průtahům a přetížení stavebních úřadů, eventuálně k prodlužování procesu výstavby. Naše důležitá připomínka, aby byla dokumentace pro provádění stavby zpracována před zahájením stavby a aby se tento požadavek objevil přímo v textu nového stavebního zákona, byl zatím odmítnut s odůvodněním – to je přece samozřejmé!

Veřejná správa

Pracovní skupina pro veřejnou správu projednávala (17. a 23. září a 8. listopadu) problematiku Nejvyššího stavebního úřadu, krajských a jiných stavebních úřadů, jakožto orgánů státní stavební správy.

Územní plánování

Pracovní skupina pro územní plánování se sešla 30. září a 4. listopadu, kde mimo jiné sdělením MMR uvedla, že řešení sídelní struktury je důležité téma v územním plánování. Odbor územního plánování MMR se této problematice v současné době věnuje i ve spolupráci s odborem regionální politiky. Téma by mělo být řešeno jak na úrovni územního rozvojového plánu, tak územního plánu kraje. Obsahy jednotlivých dokumentací se v současné době ještě

upravují. MMR dále potvrdilo, že politika územního rozvoje nebude, nahradí ji územní rozvojový plán. Upřesňování záměrů bude nutné řešit v rámci jednotlivých hierarchických stupňů územně plánovacích dokumentací (ÚPD). Je třeba zajistit přebírání záměrů z nadřazené ÚPD, konkrétní řešení se ještě v současné době diskutuje.

Ing. Hedviga Klepáčková
Legislativní komise ČKAIT

Požární bezpečnost a kategorizace staveb

Podle nově připravovaného stavebního zákona by u šestipodlažních bytových domů a dalších staveb mělo postačit jen zjednodušené požárně bezpečnostní řešení! Na jeho zpracování však nemají stačit autorizovaní inženýři a technici PBS.

Dne 16. září 2019 byl ČKAIT představen pracovní materiál Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (GŘ HZS ČR) pod názvem Kategorizace staveb z hlediska požární bezpečnosti, který reaguje na problémy spojené se zjednodušenou dokumentací pro povolování staveb, předpokládanou věcným záměrem pro rekodifikaci stavebního práva.

Materiál Kategorizace staveb z hlediska požární bezpečnosti byl vypracován oddělením stavební prevence GŘ a reaguje na věcný záměr nového stavebního zákona. Agenda související s požární bezpečností staveb má přejít pod nově vzniklé stavební úřady s výjimkou staveb s požadavky na zvýšenou požární bezpečnost. Tyto stavby má za úkol definovat Hasičský záchranný sbor ve spolupráci s ministerstvem pro místní rozvoj.

Cíle kategorizace jsou následující:

- stanovení, zda jsou na danou stavbu kladeny požadavky z hlediska požární bezpečnosti;
- stanovení, jestli stavba bude podléhat výkonu státního požárního dozoru ze strany HZS nebo ze strany stavebního úřadu;
- stanovení požadavku na odbornou kvalifikaci zpracovatele Požárně bezpečnostního řešení (dále PBŘ);
- stanovení požadavku na odbornou kvalifikaci osob, vykonávajících státní požární dozor.

Kategorie stavby z hlediska požární bezpečnosti se určují dle:

- charakteru využití stavby z hlediska evakuace;
- charakteru stavby z hlediska nebezpečných látek;
- dle parametrů stavby (výška, plocha, počet osob, ...).

Čtyři kategorie staveb

Nově připravovaný stavební zákon připravuje změny v kompetencích a rozsahu zpracování požárně bezpečnostního řešení:

Pro stavby 0. kategorie nebude muset být vypracováno PBŘ a nebude vykonáván státní požární dozor.

Pro stavby I. kategorie bude vypracováno PBŘ buď za použití zjednodušeného manuálu, které bude moci vypracovat osoba oprávněná k projektování staveb, nebo za použití normových postupů, což bude v kompetenci autorizovaného inženýra nebo technika pro požární

bezpečnost staveb (PBS). Pro tyto stavby bude státní požární dozor vykonávat stavební úřad. Do I. kategorie patří například rodinné domy, bytové domy s max. 4 nadzemními podlažními, ubytování s max. 2 nadzemními podlažními, výrobní objekty a objekty občanské vybavenosti s omezeným počtem podlaží a osob.

Pro stavby II. kategorie bude moci PBŘ za použití normových postupů vypracovat autorizovaný inženýr nebo technik pro požární bezpečnost staveb s certifikací pod ministerstvem vnitra. Použití požárního inženýrství pro stavby I. a II. kategorie je povoleno pouze autorizovanému inženýrovi pro PBS s certifikací pod ministerstvem vnitra.

Pro stavby III. kategorie bude moci PBŘ za použití normových postupů nebo požárního inženýrství vypracovat PBŘ autorizovaný inženýr pro požární bezpečnost staveb s certifikací pod ministerstvem vnitra.

Pro rodinné domy by podle nově rekodifikovaného stavebního práva mělo stačit zpracovat požárně bezpečnostní řešení podle zjednodušeného manuálu. (zdroj: HZS)

Autorizovaní inženýři a technici PBS by se měli ještě certifikovat

Je jasné, že tento materiál reaguje na možnost překryvání oborů autorizace a je zde vidět snaha HZS o znemožnění autorizovanému inženýrovi pro pozemní stavby, aby si sám vypracoval PBR pro svůj projekt. Tím jsou však postiženi hlavně autorizovaní inženýři a technici pro PBS, kteří ač mají tu správnou autorizaci, budou muset další uplatnění ve svém oboru řešit certifikací.

Zatím je mnohé nejasné, snad se to podaří zvrátit

Prozatím nebylo řečeno, jakým způsobem bude probíhat certifikace, jestli se bude jednat o další zkoušky, kdo a z čeho bude zkoušet nebo jestli půjde pouze o doložení referencí a délky praxe. Nyní konkrétní

příklad. Já jako autorizovaný inženýr pro PBS bych nemohla bez uvedené certifikace od 1. ledna 2021 vypracovat PBR pro 5podlažní bytový dům. Rovněž mně připadá zvláštní, že u staveb I. kategorie bude státní požární dozor nad autorizovanými osobami pro požární bezpečnost staveb vykonávat stavební úřad, tedy osoby bez autorizace a mnohde i bez vysokoškolského vzdělání. Toto vše však bude předmětem dalších jednání mezi GR HZS, ČKAIT a MMR. Certifikace nyní nemá oporu ani v autorizačním zákonu. Doufejme, že ČKAIT pro své členy udělá maximum a nadále bude ručit za jejich profesní úroveň ona sama.

Ing. Vladimíra Špačková

vedoucí aktivu Požární bezpečnost staveb
členka Představenstva ČKAIT

Práce na rekodifikaci stavebního práva běží podle harmonogramu Ministerstva pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj dále pracuje na rekodifikaci veřejného stavebního práva, přičemž se drží obsahové linie z věcného záměru schváleného Vládou ČR v červnu letošního roku. Nyní probíhají intenzivní interní diskuse nad prvními paragrafy nového stavebního zákona. Ten by měl být schválen v roce 2020 a účinnosti nabude v průběhu roku 2021.

„Přes prázdniny byl vytvořen draft paragrafového znění nového stavebního zákona. Těší mě, že nedochází k žádným nečekaným zdržením a že se držíme dohodnutého harmonogramu. Práce na rekodifikaci veřejného stavebního práva úspěšně pokračují a jsme na nejlepší cestě k tomu, aby nový stavební zákon, který v mnohém usnadní život jak malým, tak velkým stavebníkům, vstoupil na jaře 2021 v účinnost,“ řekla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Proti systémové podjatosti bylo 166 námitek

Právě ukončená analýza potvrdila problém s podjatostí. Počet podaných námitek proti systémové podjatosti úřadu u prvoinstančních stavebních úřadů činil 166, u druhoinstančních 25. I to byl jeden z důvodů, proč MMR navrhlo vyčlenění stavební správy ze spojeného modelu a vytvoření Nejvyššího státního stavebního úřadu jako ústředního orgánu státní správy.

Posílení digitalizace

Důležitý pokrok bude učiněn také v oblasti digitalizace, a to nad rámec původního záměru. Původně bylo počítáno jen se třemi typy úložiště – nově k nim přibude i živý digitální systém usnadňující celý proces všem účastníkům stavebního řízení. Dojde tak k zásadnímu posílení E-Governmentu v ČR, vzniknou datová úložiště, softwarová řešení i hardwarová podpora úřadům. Vytvoří se tak komplexní aktivní efektivní systém. Veřejně dostupné budou anonymizované informace o stavu řízení. Pro účastníky, jejich zástupce a orgány veřejné správy bude veden plnohodnotný elektronický správní spis, který nahradí spis papírový. Spolu s ním bude zavedena možnost elektronického podání do informačního systému, včetně projektové dokumentace a dalších příloh. Zřízena bude i služba sledování řízení o vlastních nemovitostech. Počítá se rovněž s vytvořením národního geoportálu územního plánování, kde budou

v elektronické podobě k dispozici výstupy z územně plánovací činnosti, a digitální technické mapy, v níž budou právně závazným způsobem zaneseny inženýrské sítě a další prvky technické infrastruktury v území.

Jeden úřad, jedno razítko, jedno povolení

Mezi základní cíle rekodifikace veřejného stavebního práva patří zrychlení a zefektivnění povolovacích procesů, reforma stavební správy založená na vyčlenění stavební správy ze spojeného modelu, sjednocení stavebních úřadů a vytvoření Nejvyššího stavebního úřadu jako ústředního orgánu státní správy, redukce dotčených orgánů s cílem maximální integrace dotčených orgánů do Nejvyššího stavebního úřadu, a především pak skutečnost, že si občan zajde na jeden úřad, kde získá jedno razítko a jedno povolení, případně pak dojde k jednomu odvolání a jedné žalobě.

Předpokládaný harmonogram paragrafového znění stavebního zákona

2019/07–11	Zpracování návrhu stavebního zákona a změnového zákona (paragrafového znění)
2019/12	Meziresortní připomínkové řízení k návrhu zákona
2020/01	Vypořádání připomínek z meziresortního připomínkového řízení, řešení rozporů
2020/02–03	Projednání návrhu zákona v komisích a plénu Legislativní rady vlády a úprava materiálu dle jejich připomínek
2020/04	Schválení návrhu zákona vládou (vládní návrh zákona)
2020/04	Předložení vládního návrhu Parlamentu
2020/05–09	Projednání zákona v Poslanecké sněmovně
2020/10	Projednání zákona v Senátu
2020/11	Podpis prezidenta republiky
2020/12	Publikace ve Sbírce
2021/01–12	Legisvakanční lhůta, platnost zákona
2021/01–12	Účinnost zákona (postupně v rámci této lhůty)

**Z tiskové zprávy Kláry Dostálové,
ministryně MMR, 18. září 2019**

Nízkoenergetické domy Na Americe, v Mníšku u Liberce byly jednou ze 17 staveb nominovaných na titul Stavba roku 2019 za citlivé umístění 25 rodinných domů na 6 ha. Práce na projektu byly zahájeny v roce 2009, v polovině roku 2010 byly zastaveny kvůli nejasným majetkovým poměrům. Po jejich vyjasnění v roce 2015 se mohlo pokračovat. Projekt: Hlaváček – architekti, investor Konhefr. (zdroj: prof. Ing. arch. Michal Hlaváček)

MMR odpovídá na otázky k postavení vlastníka pozemku ve stavebním řízení

Pokud se ve stavebním řízení nedokládá souhlas vlastníka pozemku, neznamená to, že stavebník může realizovat stavbu na cizím pozemku bez soukromoprávního titulu.

Novela stavebního zákona (zákon 225/2017 Sb.) obsahuje nové ustanovení (§ 184a) účinné od 1. ledna 2018. Toto ustanovení upravuje způsob dokládání oprávnění vlastníka pozemku pro účely řízení podle stavebního zákona v případě, že stavebník není vlastníkem pozemku (popř. stavby) a ani není oprávněn ze služebnosti nebo věcného břemene. Touto problematikou se zabývá metodická pomůcka odboru stavebního řádu „Souhlas vlastníka podle § 184a stavebního zákona“. Níže uváděné konkrétní dotazy a odpovědi na ně řeší otázky, které v metodické pomůcce nejsou podrobně rozebrány.

Souhlas vlastníka či více vlastníků může být i na výřezu z celkové situace

DOTAZ: Ustanovení § 184a stavebního zákona požaduje, aby byl souhlas vlastníka pozemku vyznačen na situačním výkresu dokumentace, nebo projektové dokumentace. Musí být vyznačen na celkovém výkresu nebo na jednotlivých situačních výkresech? Mohou být na jednom výkresu souhlasy více vlastníků?

ODPOVĚĎ: Tento dotaz je aktuální zejména v případě liniových staveb technické infrastruktury (např. vodovody, plynovody, distribuční soustava či přenosová soustava), neboť ty bývají umístovány na pozemky cizích vlastníků a s ohledem na svůj liniový charakter jsou obvykle na větším množství cizích pozemků.

Ustanovení § 184a odst. 2 formu souhlasu blíže nespécifikuje, souhlas tedy může být udělen jak na celkovém situačním výkrese, tak na jednotlivých situačních výkresech za předpokladu, že jednotlivé situační výkresy budou označeny (popsány) jako výřezy z celkového situačního výkresu, na kterém budou současně tyto výřezy vyznačeny graficky s označením příslušného situačního výkresu. To odpovídá také smyslu ustanovení, ke kterému je třeba při aplikaci přihlídnout. Smyslem ustanovení § 184a stavebního zákona je vedle ochrany vlastnického práva vlastníka pozemku a ochrany stavebníka zejména jednoznačná úprava dokládání soukromoprávního oprávnění stavět pro účely veřejnoprávního řízení, a tedy i minimalizace zpochybnování soukromoprávního oprávnění stavět v rámci řízení podle stavebního zákona. Souhlas vlastníka obsažený na tzv. výřezu z celkové situace,

kteřý obsahuje pozemek dotyčného vlastníka a je přílohou žádosti, tento účel plní a odpovídá ustanovení § 184a odst. 2 stavebního zákona.

Souhlas na výkresu nelze ničím nahradit

DOTAZ: Mohu namísto souhlasu vlastníka podle § 184a stavebního zákona předložit stavebnímu úřadu smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene? Součástí každé smlouvy je situační výkres.

ODPOVĚĎ: Stavební zákon uvádí, že souhlas vlastníka pozemku musí být vyznačen na situačním výkresu dokumentace, nebo projektové dokumentace, tedy na dokumentaci, která je přílohou žádosti předkládané stavebnímu úřadu. Smlouva (např. smlouva o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene nebo nájemní smlouva) není a nemůže být přílohou žádosti, proto nelze akceptovat výklad, podle kterého by souhlas na situačním výkresu mohl být nahrazen souhlasem vyjádřeným ve smlouvě, ani kdyby její nedílnou součástí byl příslušný situační výkres. Uzavření smlouvy vůbec nemusí svědčit o skutečnosti, že měl vlastník pozemku možnost seznámit se s celou dokumentací, oproti tomu je situační výkres nedílnou součástí celé dokumentace, resp. projektové dokumentace.

Stavební zákon stanoví v ustanovení § 184a vlastní, veřejnoprávní způsob prokázání oprávnění stavět, konkrétně formou souhlasu s navrhovaným stavebním záměrem vyznačeném na situačním výkresu dokumentace nebo projektové dokumentace. Nepožaduje se dokládání soukromoprávního titulu, resp. příslušné smlouvy.

Souhlas na výkresu musí být i u dříve podaných žádostí

DOTAZ: Lze použít namísto souhlasu podle § 184a smlouvu, pokud byla uzavřena ještě před účinností novely stavebního zákona, tedy v roce 2017 nebo i dříve? Stavební zákon v té době doložení takové smlouvy s vlastníkem pozemku přímo požadoval.

ODPOVĚĎ: Pokud byla žádost o příslušné rozhodnutí (územní rozhodnutí, stavební povolení) podána až v tomto roce (tedy 1. ledna 2018 a později), vztahují se na žádost a řízení plně ustanovení stavebního zákona ve znění po novele (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu – stavební zákon – ve znění platném a účinném k 1. lednu 2018). Oprávnění stavět je tedy potřeba doložit v souladu s § 184a.

Pokud je uzavřena pouze smlouva o smlouvě budoucí o služebnosti a řízení bylo zahájeno v roce 2018 (tedy žádost byla doručena v roce 2018), nelze souhlas podle § 184a nahradit souhlasem plynoucím z příslušné smlouvy, neboť zákon jednoznačně upravuje formální náležitosti souhlasu.

U liniových staveb nestačí smlouva s vlastníkem, je nutný souhlas vyznačený ve stavební dokumentaci

DOTAZ: Zabýváme se zpracováním projektové dokumentace pro technické liniové stavby, tedy typicky stavby realizované na cizím pozemku. Ač máme s vlastníky pozemků standardně uzavřené smlouvy o výstavbě nebo smlouvy o smlouvách budoucích o právu stavby, a nedílnou součástí těchto smluv jsou výřezy ze situačních výkresů, požadují po nás stavební úřady podepsání příslušného situačního výkresu, případně výřezu z něj v projektové dokumentaci. Je tento postup v pořádku? Jsem přesvědčen, že v těchto případech není souhlas podle § 184a stavebního zákona potřeba dokládat.

ODPOVĚĎ: Ustanovení § 184a zavedla novela stavebního zákona (zákon č. 225/2017 Sb.). S účinností od 1. ledna 2018 se mění

Citace § 184a stavebního zákona

- (1) *Není-li žadatel vlastníkem pozemku nebo stavby a není-li oprávněn ze služebnosti nebo z práva stavby požadovaný stavební záměr nebo opatření uskutečnit, dokládá souhlas vlastníka pozemku nebo stavby. Není-li žadatel o povolení změny dokončené stavby jejím vlastníkem, dokládá souhlas vlastníka stavby. K žádosti o povolení změny dokončené stavby v bytovém spoluvlastnictví vlastní jednotky dokládá souhlas společenství vlastníků, nebo správce, pokud společenství vlastníků nevzniklo.*
- (2) *Souhlas s navrhovaným stavebním záměrem musí být vyznačen na situačním výkresu dokumentace, nebo projektové dokumentace.*
- (3) *Souhlas se nedokládá, je-li pro získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě pro požadovaný stavební záměr nebo opatření stanoven účel vyvlastnění zákonem.*
- (4) *Odstavce 1 a 2 se použijí obdobně u postupů podle části třetí hlavy III a části čtvrté hlavy I, které nejsou správním řízením.*

způsob prokazování oprávnění provést stavbu. Oprávnění stavět je tedy s účinností od 1. ledna 2018 potřeba doložit v souladu s § 184a.

Souhlas dokládáný podle tohoto ustanovení se vztahuje pouze na případy, kdy žadatel (stavebník) není oprávněn provést stavbu na základě vlastnického práva, služebnosti nebo práva stavby. Smyslem ustanovení § 184a stavebního zákona je vedle ochrany vlastnického práva vlastníka pozemku a ochrany stavebníka, zejména jednoznačná úprava dokládání souhlasné vůle vlastníka pozemku pro účely veřejnoprávního řízení, a tedy i minimalizace zpochybňování soukromoprávního oprávnění stavět v rámci řízení podle stavebního zákona.

Souhlas podle § 184a stavebního zákona se skutečně nedokládá, pokud je žadatel (stavebník) oprávněn provést stavbu na základě vlastnického práva, služebnosti nebo práva stavby. Právo stavby je institut upravený občanským zákoníkem jako věcné právo, tedy právo působící vůči všem, nejen vůči smluvním stranám. Je-li toto právo zřízeno smlouvou, vzniká až zápisem do katastru nemovitostí. To je také důvod, proč se souhlas podle § 184a v některých případech nepožaduje; jedná se o situace, které lze ověřit z katastru nemovitostí.

Právo stavby založené pouze smlouvou a neuložené do katastru nemovitostí nevzniklo – srov. § 1243 občanského zákoníku: (1) *Právo stavby se nabývá smlouvou, vydržením, anebo, stanoví-li tak zákon, rozhodnutím orgánu veřejné moci.* (2) *Právo stavby zřízené smlouvou vzniká zápisem do veřejného seznamu. Zápisu do veřejného seznamu podléhá i právo stavby vzniklé rozhodnutím orgánu veřejné moci – a proto nemůže nahradit souhlas podle § 184a stavebního zákona.*

Právo stavby nemůže vzniknout ani na základě smlouvy o smlouvě budoucí o právu stavby.

V případě, že právo stavby není zapsáno do katastru nemovitostí, je nezbytné doložit souhlas vlastníka pozemku v souladu s § 184a stavebního zákona. Souhlas musí být vyznačen na situačním výkresu dokumentace nebo na projektové dokumentaci, tedy na dokumentaci, která je přílohou žádosti předkládané stavebnímu úřadu. Souhlas vlastníka může být obsažen též na tzv. výřezu z celkové situace, který obsahuje pozemek dotyčného vlastníka. Forma souhlasu je tak zákonem jednoznačně upravena. Smlouva není a nemůže být přílohou žádosti, proto nelze akceptovat výklad, podle kterého by

souhlas na situačním výkresu mohl být nahrazen souhlasem vyjádřeným ve smlouvě, jejíž nedílnou součástí je příslušný situační výkres. Akceptaci souhlasu vyznačeného na smlouvě je třeba odmítnout též z důvodu, že nelze zaručit shodu dokumentace, která je přílohou žádosti, a dokumentace, která je nedílnou součástí smlouvy. Uzavření smlouvy, jejíž součástí je příslušný situační výkres, vůbec nemusí svědčit o skutečnosti, že měl vlastník pozemku možnost seznámit se s celou dokumentací, oproti tomu je situační výkres nedílnou součástí celé dokumentace, resp. projektové dokumentace. V neposlední řadě je třeba zdůraznit povahu smlouvy jakožto soukromé listiny.

Pro stavební řízení postačí souhlas dvou třetin spoluvlastníků pozemku

DOTAZ: Prosím o vyjádření k nezbytnosti doložení souhlasu všech spoluvlastníků v případě plánované stavby na pozemku ve spoluvlastnictví.

ODPOVĚĎ: Pro posouzení nezbytné většiny spoluvlastníků potřebné k souhlasu podle § 184a stavebního zákona jsou klíčová ustanovení občanského zákoníku o správě společné věci. Správu společné věci, tedy např. pozemku ve spoluvlastnictví, upravuje občanský zákoník v ustanovení o správě věci ve spoluvlastnictví. Občanský zákoník rozeznává tři typy správy, ke kterým vyžaduje příslušnou většinu hlasů spoluvlastníků (ustanovení § 1128, § 1129 a § 1132 občanského zákoníku). K získání veřejnoprávního oprávnění k realizaci stavebního záměru na pozemku ve spoluvlastnictví je vždy nutné získání příslušné většiny spoluvlastníků. Pro posouzení nezbytné většiny spoluvlastníků potřebné k souhlasu podle § 184a stavebního zákona pro řízení podle stavebního zákona bude nejčastěji relevantní ustanovení § 1129 občanského zákoníku, které upravuje rozhodnutí o významné záležitosti týkající se společné věci a vyžaduje alespoň dvoutřetinovou většinu hlasů spoluvlastníků. Nicméně posouzení je vždy třeba provádět individuálně.

Souhlas všech spoluvlastníků je nezbytný podle § 1132 občanského zákoníku: *k rozhodnutí, na jehož základě má být společná věc zatížena nebo její zatížení zrušeno, a k rozhodnutí, na jehož základě mají být práva spoluvlastníků omezena na dobu delší než deset let, je třeba souhlasu všech spoluvlastníků.*

Zatížením ve smyslu občanského zákoníku se rozumí zřízení věcného práva k věci cizí (k pozemku, případně ke stavbě na něm, je-li samostatnou věcí), tedy např. zřízení věcného břemene nebo práva stavby. Schválení hlasy všech spoluvlastníků tak bude vyžadovat např. smlouva o zřízení věcného břemene, jehož obsahem bude oprávnění osoby odlišné od vlastníka (spoluvlastníka) pozemku provést a užívat určitou stavbu na tomto pozemku. Stavební úřad však v případě, že se stavba realizuje na cizím pozemku ve spoluvlastnictví na základě smlouvy o věcném břemeni, případně smlouvy o právu stavby, pouze ověřuje existenci příslušného věcného práva z katastru nemovitostí.

K omezení práv spoluvlastníků na dobu více než deset let může dojít např. uzavřením nájemní smlouvy na dobu delší než deset let, neboť nájmem jsou všichni spoluvlastníci vyloučeni z užívání daného pozemku. Nicméně v případě realizace stavby na základě závazkového vztahu, tedy např. na základě nájemní smlouvy, není smlouva podkladem pro řízení podle stavebního zákona. Ten upravuje vlastní veřejnoprávní způsob prokázání souhlasu vlastníka pozemku s realizací stavby na jeho pozemku v § 184a.

V případě zkoumání oprávnění stavět v řízeních podle stavebního zákona postupem podle ustanovení § 184a se nepožaduje dokládání

soukromoprávního titulu, resp. příslušné smlouvy, nýbrž se stanoví vlastní, veřejnoprávní způsob prokázání souhlasu vlastníka, a to formou souhlasu s navrhovaným stavebním záměrem vyznačeným na situačním výkresu dokumentace, nebo projektové dokumentaci. Takovýto souhlas nenahrazuje např. nájemní smlouvu, která vylučuje vlastníka, resp. spoluvlastníky z užívání pozemku a k jejímuž uzavření může být nezbytný souhlas všech spoluvlastníků.

Z výše uvedeného plyne, že souhlas podle § 184a nelze považovat za rozhodnutí, na jehož základě má být společná věc zatížena nebo její zatížení zrušeno, ani za rozhodnutí, na jehož základě mají být práva spoluvlastníků omezena na dobu delší než deset let (srov. § 1132 OZ). Pro získání veřejnoprávního oprávnění k realizaci stavebního záměru na pozemku ve spoluvlastnictví je nezbytný souhlas potřebné většiny spoluvlastníků, nikoli však souhlas všech spoluvlastníků. Tento souhlas podle § 184a stavebního zákona nenahrazuje soukromoprávní titul nezbytný k realizaci stavby, ke kterému v konkrétním případě může být nezbytný souhlas všech spoluvlastníků.

Postup u staveb podle energetického zákona

DOTAZ: Je potřebný souhlas podle § 184a v případě staveb, které lze vyvlastnit podle energetického zákona?

ODPOVĚĎ: Např. je třeba pro stavbu zařízení distribuční soustavy elektřiny pro vydání územního rozhodnutí, umístěnou v intravilánu / zastavěném území obce, která nemá platnou územně plánovací dokumentaci, dokládat souhlasy vlastníků pozemků dle § 184a SZ? Jedná se o zajištění zásobování konečných uživatelů elektřinou, resp. připojení staveb k distribuční síti. Bez tohoto připojení nejsou stavby schopné užívání.

Podle ustanovení § 184a odst. 3 stavebního zákona se souhlas vlastníka pozemku *nedokládá, je-li pro získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě pro požadovaný stavební záměr nebo opatření stanoven účel vyvlastnění zákonem.*

Tento odstavec je třeba vnímat v kontextu celého ustanovení § 184a. Na základě § 184a odst. 3 tedy není třeba v případě záměrů, pro které je stanoven účel vyvlastnění, k žádosti dokládat souhlas vlastníka pozemku, na kterém má být záměr umístěn. Klíčová otázka, kterou je v těchto případech třeba řešit, je, zda se jedná skutečně o stavební záměr, pro který je stanoven účel vyvlastnění.

Z ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), kromě jiného vyplývá, že vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem. Účely vyvlastnění nestanoví pouze stavební zákon ve svém § 170, ale celá řada dalších zákonů. Otázku, zda je pro konkrétní záměr stanoven účel vyvlastnění, je potřeba zkoumat podle jednotlivých ustanovení speciálních zákonů.

V tomto konkrétním případě jde o zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích (energetický zákon). Ten v § 3 odst. 2 stanoví: *Přenos elektřiny, přeprava plynu, distribuce elektřiny a distribuce plynu, uskladňování plynu, výroba a rozvod tepelné energie se uskutečňují ve veřejném zájmu. Pro provádění stavby sloužící k vyvedení výkonu z výroby elektřiny zřizované a provozované ve veřejném zájmu a liniové stavby nezbytné k jejímu řádnému provozu nebo stavby, která je součástí přenosové soustavy, přepravní soustavy, distribuční soustavy, zásobníku plynu, rozvodného tepelného zařízení nebo zdroje tepelné energie připojené-*

ho k rozvodnému tepelnému zařízení, lze vlastnické právo ke stavbě, pozemku a zařízení vyvlastnit podle zákona o vyvlastnění.

Pokud žadatel souhlas vlastníka pozemku nebo stavby nedoloží z důvodu, že pro jeho stavební záměr je stanoven účel vyvlastnění zákonem, musí si stavební úřad po podání žádosti sám v rámci kontroly žádosti ověřit, zda byl žadatel povinen předmětný souhlas doložit či nikoli. Stavební úřad se musí zabývat povahou záměru a ověřit si, zda se skutečně jedná o záměr, pro který je stanoven účel vyvlastnění zákonem. Účel vyvlastnění stanovený zákonem je relevantním důvodem pro nepředložení souhlasu vlastníka pozemku nebo stavby, jak vyplývá z ustanovení § 184a odst. 3 stavebního zákona.

Skutečnost, že obec nemá územní plán, není při zkoumání účelu vyvlastnění podle energetického zákona relevantní, neboť účel vyvlastnění vymezený v § 3 odst. 2 není nijak vázán na vymezení stavby v územně plánovací dokumentaci.

Závěrem je nezbytné zdůraznit, že skutečnost, že k řízením podle stavebního zákona se v případě záměrů, pro které je stanoven účel vyvlastnění, nedokládá souhlas vlastníka pozemku, neznamená, že stavebník může realizovat stavbu na cizím pozemku bez soukromoprávního titulu.

Stavební zákon v těchto případech odděluje soukromé a veřejné právo a umožňuje získat veřejnoprávní titul ke zřízení stavby (povolení stavět) nezávisle na souhlasu vlastníka i získání soukromoprávního titulu (oprávnění stavět), tím může být např. právo stavby, věcné břemeno či tzv. smlouva o výstavbě.

Redakčně upraveno a kráceno

Zdroj: www.mmr.cz > Ministerstvo > Stavební právo > Stanoviska a metodiky > Územní rozhodování a stavební řád

Přezkum závazných stanovisek

Podle stanoviska MMR ze září 2019 lze přezkumné řízení závazných stanovisek v režimu stavebního zákona zahájit nejpozději v průběhu odvolacího řízení nebo nejpozději do jednoho roku od jeho vydání, podle toho, která z těchto lhůt uplyne dříve.

Novela stavebního zákona, zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, mimo jiné vložila do § 4 zcela nová ustanovení konkrétně odstavce 9, 10 a 11. Tato ustanovení výrazně a zcela nekonceptně mění výlučně pro závazná stanoviska vydávaná pro potřeby řízení podle stavebního zákona mechanismus přezkumu závazného stanoviska, možnosti jeho změny a zrušení a ve svém důsledku i možnosti změny rozhodnutí, jehož je závazné stanovisko součástí.¹

Výsledek poslancecké tvořivosti...

Změna § 4 nebyla součástí vládního návrhu zákona, jednalo se o pozměňovací návrh, který do zákona vložil zcela nová ustanovení o přezkoumávání závazných stanovisek. Z tohoto důvodu také nelze dohledat důvodovou zprávu. Předmětná ustanovení jsou také předmětem návrhu skupiny senátorů na zrušení jednotlivých ustanovení zákona č. 183/2006 Sb. a zákona č. 114/1992 Sb., obou ve znění zákona č. 225/2017 Sb., podaného Ústavnímu soudu 22. srpna 2017, sp. zn. Pl. ÚS 22/17.

... a hledání racionálního výkladu

S ohledem na skutečnost, že daná ustanovení jsou součástí právního řádu a je nezbytné podle nich postupovat, je třeba hledat co nejrationálnější výklad tohoto ustanovení. Ustanovení § 4 odst. 9 stavebního zákona obsahuje odchýlnou úpravu přezkumu závazných stanovisek oproti správnímu řádu. Ustanovení § 4 odst. 10 a 11 stavebního zákona pak řeší přezkum nezákonného závazného stanoviska vydaného nadřízeným správním orgánem v rámci odvolacího řízení a důsledky tohoto přezkumu, jedná se tedy o ustanovení, která navazují na klíčový § 4 odst. 9 stavebního zákona.

Určité řešení nabízí velmi důsledné posouzení vztahu ustanovení § 4 odst. 9 stavebního zákona a ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu ve znění účinném do 31. prosince 2017 resp. § 149 odst. 5 správního řádu ve znění účinném k 1. lednu 2018, a dále vztahu ustanovení § 4 odst. 9 stavebního zákona a ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu (SŘ) ve znění účinném do 31. prosince 2017 resp. § 149 odst. 6 správního řádu ve znění účinném k 1. lednu 2018.

Zákonnost (přezkumné řízení) versus věcná správnost závazného stanoviska (odvolací řízení)

Je tedy nezbytné vyřešit vztah § 4 odst. 9 stavebního zákona k přezkumu závazného stanoviska v rámci odvolacího řízení a k přezkumu závazného stanoviska v rámci přezkumného řízení. Ustanovení § 4 odst. 9 stavebního zákona je speciálním ustanovením ve vztahu k přezkumu zákonnosti závazného stanoviska v přezkumném řízení (§ 149 odst. 6 správního řádu), úprava přezkumu závazného stanoviska v rámci odvolacího řízení je nedotčena. Důvodů k tomuto výkladu je několik, níže uváděné jsou ty nejdůležitější:²

- V rámci odvolacího řízení se přezkoumává nejen zákonnost, ale především věcná správnost závazného stanoviska (dále jen ZS). § 4 odst. 9 stavebního zákona mluví pouze o přezkumu zákonnosti ZS.
- Výstupem přezkumu ZS v rámci odvolacího řízení je potvrzení nebo změna ZS. Podle § 4 odst. 9 SZ lze nezákonné ZS zrušit nebo změnit stejně tak jako v obecné úpravě přezkumného řízení (srov. § 149 odst. 6 správního řádu).
- § 4 odst. 9 stavebního zákona upravuje přiměřené použití ustanovení správního řádu o přezkumném řízení nikoli o odvolacím řízení.
- Nemůže současně platit, že nezákonné ZS se přezkoumává postupem podle § 149 odst. 5 správního řádu a zároveň se na postup přiměřeně užijí ustanovení o přezkumném řízení. Tyto postupy nejsou vzájemně slučitelné, navíc výstupem přezkumu ZS v odvo-

lácím řízení je opět ZS, zatímco výstupem přezkumu ZS v rámci přezkumného řízení je rozhodnutí.

- V rámci odvolacího řízení je nezbytné zabývat se všemi námitkami, tedy těmi, které směřují k otázce věcné správnosti ZS a těmi, které směřují k otázce nezákonnosti. Vypořádané musí být všechny, jinak by bylo rozhodnutí v odvolacím řízení zatížené procesní vadou. V rámci odvolacího řízení nemůže být přezkum ZS, předně jeho zákonnosti, limitován lhůtou jednoho roku od vydání ZS (*kteřá plyne z odkazu § 4 odst. 9 stavebního zákona na použití lhůty podle § 96 správního řádu, s tím, že lhůta jednoho roku se počítá ode dne vydání závazného stanoviska dotčeného orgánu*). To by opět vedlo k nezákonnosti rozhodnutí v odvolacím řízení.

Ustanovení § 4 odst. 9 stavebního zákona je tedy speciální právní úpravou přezkumu ZS v přezkumném řízení. Specialita tohoto přezkumu spočívá ve dvou aspektech:

Přezkum ZS je limitován lhůtou jednoho roku, která se počítá ode dne vydání závazného stanoviska dotčeného orgánu.

- 1) Přezkumné řízení se vede pouze v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno.
- 2) Pokud tedy v rámci odvolacího řízení orgán, který je příslušný k přezkumu ZS, zjistí takovou nezákonnost ZS, kterou nelze řešit jinak než zrušením ZS (nelze ji tedy napravit změnou ZS v rámci odvolacího řízení), zahájí přezkumné řízení.

Časové hledisko přezkumu

Z ustanovení § 4 odst. 9 stavebního zákona jednoznačně plyne, že ZS nelze v přezkumném řízení přezkoumat **po odvolacím řízení, tedy nejpozději lze přezkumné řízení zahájit v průběhu odvolacího řízení** (a to bylo také patrné jeho smyslem). Zároveň je však možnost přezkumu omezena lhůtou jednoho roku od vydání závazného stanoviska. Lze však nezákonné ZS přezkoumat dříve (před vydáním rozhodnutí v prvním stupni nebo dokonce před podáním žádosti o řízení podle stavebního zákona)?

Z gramatického výkladu plyne, že dříve než v průběhu odvolacího řízení přezkumné řízení zahájit nelze v souladu se základními zásadami právního státu, zejména v souladu se zásadou legality. Na druhé

straně však v souladu se zásadou procesní ekonomie a materiální pravdy nelze dospět k jinému závěru, než že takový přezkum možný je. Přezkumné řízení o ZS lze zahájit nejpozději v průběhu odvolacího řízení nebo nejpozději do jednoho roku od jeho vydání, podle toho, která z těchto lhůt uplyne dříve.

Opačný výklad by vedl:

- k vydání nezákonného rozhodnutí v první instanci, kterou by způsobila nezákonnost ZS;
- v řadě případů k úplnému vyloučení přezkumu nezákonnosti v přezkumném řízení, a tedy k úplnému vyloučení možnosti zrušit nezákonné ZS (zrušení nezákonného ZS není možné v rámci odvolacího řízení), neboť lhůta jednoho roku od vydání ZS uplyne zpravidla dříve, než je vydáno rozhodnutí v prvním stupni, tedy před možností zahájení přezkumného řízení.

Závěr

Výklad, který by vedl k nezbytnosti vydat nezákonné rozhodnutí v prvním stupni z důvodu nemožnosti před vydáním rozhodnutí v prvním stupni odstranit nezákonnost (zde nezákonnost ZS) by byl zcela v rozporu se zásadou legality, jakožto jednou ze základních zásad právního státu, právem na spravedlivý proces, zásadou procesní ekonomie a zásadou materiální pravdy. V souladu s čl. 1 odst. 1 Ústavy, podle něhož je ČR „právní stát“, musí přitom zákonodárce upravit účinný systém nástrojů k ochraně objektivní zákonnosti a veřejného zájmu při vydávání rozhodnutí a jiných aktů orgánů veřejné moci.

**Redakčně upravené stanovisko
Odbor stavebního řádu MMR, září 2019**

¹ FRANKOVÁ, M., *Změny v právní úpravě ochrany přírody při umisťování staveb a změnách využití území, České právo životního prostředí 3/2017 (45), s. 56*

² Níže uvedená argumentace vychází především z článku dr. Vedrala: VEDRAL, J., *K přezkumu závazných stanovisek podle novely stavebního zákona. Stavební právo. Bulletin. 3/2017. s. 7–19*

Veřejné konzultace u veřejných zakázek

V září letošního roku byla ČKAIT oslovena předsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Ing. Petrem Rafajem, aby se zapojila do veřejné konzultace v oblasti veřejných zakázek. Shrnutí komorových názorů se ujala Komise ČKAIT pro zákon o zadávání veřejných zakázek.

Úvodem je nutno připomenout, že uskutečnění veřejné konzultace vychází ze schváleného usnesení vlády č. 170 z 11. září 2019 o Akčním plánu boje s korupcí na rok 2019, ve kterém vláda mj. uložila Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS) společně s MMR ČR tuto konzultaci provést. Vychází ze skutečnosti, že dosavadní aplikační praxe ukazuje, že je v oblasti zadávání veřejných zakázek potřeba se zaměřit na zhodnocení efektivity a přijetí nápravních opatření ve fungování ÚOHS. Jedná se především o nutnost revize postupu přijímání podnětů,

délky celého rozhodovacího procesu a způsobu rozhodování v druhoinstančním řízení.

Podávání podnětů v oblasti veřejných zakázek k ÚOHS

ČKAIT je názoru, že současný stav podávání podnětů podle § 259 zákona č. 134/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kdy se za podání podnětu vybírá poplatek ve výši 10 000 Kč, je vyhovující. Zachovává vážnost procesu a zajišťuje, aby institut podávání podnětů nebyl zneužíván.

Délka rozhodovacího procesu před ÚOHS

Přestože délka vydávání rozhodnutí v první i druhé instanci je v souladu se správním řádem, ponechání právní úpravy beze změny není pro zkrácení a zefektivnění správního řízení u ÚOHS řešením. Doporučovali bychom novelu § 252 ZZVZ.

Pokud vycházíme ze skutečnosti, že zadávací dokumentace je veřejně přístupná na profilu zadavatele, s ohledem na plnou elektronizaci veřejných zakázek navrhujeme, aby si ÚOHS části dokumentace uvedené v § 252 odst. 4 stáhl sám přes přístup do elektronického nástroje. Zadavatel by tak byl povinen ÚOHS zaslat jen části dokumentace, které na profilu ani v elektronickém nástroji nejsou.

Naopak nepovažujeme za vhodné zkracovat lhůtu pro vyjádření zadavatele k návrhu – jde o zásadní prostředek obrany zadavatele a zkrácení lhůty by ho stavělo do nevýhodné pozice vůči navrhovateli.

Do budoucna bychom podporovali i vyloučení správního řádu, tedy zavedení kontradiktorního řízení (nejlépe s ústním jednáním). Tato změna by oběma stranám pomohla lépe obhájit svá stanoviska a zároveň by mohla bránit spekulativním podáním, u nichž stěžovatelé spoléhají na to, že ÚOHS bude konat za ně (podobnou úpravu má dle našeho povědomí např. i Rakousko).

Způsob rozhodování v druhoinstančním řízení

Přikláněli bychom se k variantě c) – doplňování dodatečných skutečných zjištění. Druhoinstanční řízení by se prodloužilo, ale šlo by o konečné rozhodnutí, tudíž ve finále by se celé řízení mohlo zkrátit. Pokud by se stát rozhodl postupovat podle varianty 2c) – vyloučení správního řádu, předpokládáme, že kontradiktorní řízení by bylo jen jednostupňové a tuto otázku by proto nebylo třeba řešit.

Úprava limitů veřejných zakázek

Paralelně s výzvou ÚOHS byla ČKAIT oslovena i ministryní pro místní rozvoj Ing. Klárou Dostálovou, abychom se vyjádřili k tématu výše limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu (dále jen VZMR).

Z obdržení materiálu s podrobným rozbořem „Vhodnosti současného nastavení podmínek při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a posouzení adekvátní výše hranice pro jejich zadání konkretizovaným tématem“ komise ČKAIT pro ZZVZ dospěla k závěru, že je nutné posílit podporu veřejných zakázek malého rozsahu, zejména zveřejněním vzorových dokumentů a postupů, které by se staly všeobecným standardem, bez nutnosti legislativních změn.

Současně se ale přiklání k tomu, aby bylo metodicky podpořeno stanovisko na zamezení nerozumného snižování limitů, které si některé instituce samy určují vlastní směrnici. Jestliže je u některých institucí limit pro zadání VZMR 150 000 Kč a náklady na její realizaci jsou podle materiálu MMR 50 000 Kč, jde podle nás o mrhání veřejnými prostředky. Snižování limitu by mělo být racionálně zdůvodněno a nemělo by se přitom jednat pouze o formulaci „boj s korupcí“.

V rámci této části veřejné konzultace byla ministryně informována že ČKAIT úzce spolupracuje s Odborem práva veřejných zakázek MMR ČR, konkrétně na dokumentu Výzva k podání nabídek a zadávací dokumentace pro veřejnou zakázku malého rozsahu zadávanou mimo zadávací řízení (tj. mimo režim zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek).

Ing. Robert Špalek

místopředseda ČKAIT
předseda Komise ČKAIT pro zákon
o zadávání veřejných zakázek

Elektronické podpisy nejsou stejné

Ačkoli by to tak mohlo vypadat, není elektronický podpis jako elektronický podpis. Existuje jich více druhů a liší se zejména tím, jak moc se na ně můžeme spoléhat.

U elektronického podpisu jde nejen o pravost podpisu neboli o to, zda podpis skutečně vytvořil ten, koho považujeme za podepsanou osobu. Ale jde také o autenticitu podepsaného dokumentu – zda je přesně tím dokumentem, který byl původně podepsán, a nedošlo u něj k žádné změně, ani té sebemenší.

Různé druhy elektronických podpisů

Máme tedy různé druhy elektronických podpisů a právo nám říká, jaký druh můžeme použít pro ten který účel, resp. právní úkon. Stejně je tomu i v tradičním světě papírových (správně listinných) dokumentů a jejich podpisů: někde stačí vlastnoruční podpis, zatímco jinde nestačí a je vyžadován podpis úředně ověřený. Záleží na tom, jak moc průkazný a spolehlivý má být projev vůle, který svým podpisem vyjadřujeme, a jak moc jednoznačně má být zachycena totožnost podepisující osoby.

Naopak v některých případech (tam, kde je to obvyklé) stačí místo vlastnoručního podpisu jen jeho náhrada mechanickými prostředky (viz § 561 nového občanského zákoníku), tedy třeba jen strojem napsané, či na tiskárně vytištěné jméno, protože zde podpis není ani tak projevem

vůle a závazkem, ale spíše jen nezávaznou indikací původu. Asi těžko můžeme chtít po řediteli, aby každý měsíc skutečně vlastní rukou podepisoval každý exemplář průvodního dopisu k vyúčtování služeb, které jeho firma (automatizovaně) rozesílá tisícům svých zákazníků.

Kvalifikovaný statut

Elektronické podpisy, kterými opatřujeme elektronické dokumenty, tvoří ještě o něco členitější hierarchii než podpisy na listinných dokumentech. Největší „sílu“ co do možnosti spoléhat se na identitu podepsané osoby, mají ty elektronické podpisy, které se pyšní přívlastkem kvalifikované.

Podle aktuálně platné právní úpravy (unijního nařízení eIDAS) může označení „kvalifikovaný“ užívat vždy jen to, co je na vrcholu příslušné hierarchie – co musí splňovat nejpřísnější požadavky stanovené zákonem (resp. nařízením), a na co se díky tomu můžeme v nejvyšší míře spoléhat. A abychom takové kvalifikované elektronické podpisy či třeba kvalifikované certifikáty, kvalifikované

poskytovatele či kvalifikované služby co nejdříve poznali, mají právo se honosit „unijní“ značkou důvěry (formálně: značkou důvěry EU), tedy modrým zámečkem s hvězdičkami, který vidíte na obrázku.

Kvalifikované, zaručené a prosté podpisy

Kvalifikované elektronické podpisy jsou ty, které zaručují jak autenticitu dokumentu (že se od podepsání nezměnil, a jde tedy o „ten původní“ dokument), tak i identitu podepsané osoby. Proto také stojí nejvýše v celé hierarchii elektronických podpisů.

Zaručené elektronické podpisy jsou charakteristické tím, že identitu podepsané osoby naopak obecně nezaručují. Což je hodně nepřijemný terminologický paradox, který už dlouhá léta plete uživatele i legislativce – a ti s oblibou (nesprávně) požadují pouze zaručený elektronický podpis tam, kde by správně měl figurovat kvalifikovaný elektronický podpis. Přesto mají zaručené elektronické podpisy svůj smysl a používají se naprosto rutinně – všude tam, kde je třeba zajistit neměnnost neboli tzv. integritu nějakých dat (například v rámci různých strojově generovaných záznamů) – a naopak kde nemusí či přímo nemá jít o podpis v právním slova smyslu (o analogii vlastnoručního podpisu). Zaručený elektronický podpis sice nepotvrzuje identitu podepsané osoby, ale alespoň integritu (neměnnost) toho, co je podepsáno. Mimochodem: důvodem, proč zaručený elektronický podpis obecně nezaručuje identitu podepsané osoby, je to, že neklade žádný požadavek na kvalitu (důvěryhodnost) certifikátu. Vystačí si i s takovým certifikátem, který není kvalifikovaný – ale třeba jen testovací. Tedy takový, který si někdo vyrobí sám a napíše si do něj cokoli, co vůbec nemusí být pravdou. Například že držitelem certifikátu, a tím i podepsanou osobou, je někdo úplně jiný, kdo třeba ani nemusí existovat.

Prosté elektronické podpisy si můžeme představit jako obdobu onoho výše zmiňovaného „nahrazení podpisu mechanickými prostředky“. Zde se jedná o elektronické prostředky. Jinak jsou však jejich vlastnosti v zásadě stejné – prosté elektronické podpisy, stejně jako „nahrazení podpisu mechanickými prostředky“, je spíše jen určitou indikací (opět ne nutně pravdivou), než podpisem ve smyslu projevu vůle a závazku. Nemusí vůbec nic zaručovat, a stejně tak nemusí umožňovat jakékoli zkoumání či dokonce ověřování čehokoli.

Kvalifikované certifikáty a kvalifikované prostředky

Aby se někdo mohl podepsat formou kvalifikovaného elektronického podpisu, potřebuje na to dvě věci: **kvalifikovaný certifikát a kvalifikovaný prostředek**.

Kvalifikovaný certifikát si můžeme představit jako jakési osvědčení, které se (automaticky) přikládá ke každému podpisu, aby podle něj příjemce podepsaného dokumentu poznal, komu podpis patří – tomu, kdo je v certifikátu uveden jako jeho držitel. I certifikátů, podobně jako elektronických podpisů, existuje více druhů – a zde je podstatné, že musí jít o kvalifikovaný certifikát (pro elektronický podpis). Právě certifikát s přívlastkem „kvalifikovaný“ je ten, který je nejvíce důvěryhodný: na jeho obsah se můžeme plně spoléhat, protože za pravdivost jeho obsahu nám ručí jeho (kvalifikovaný) vydavatel. U nás jeden ze čtveřice eidentity, I.CA, PostSignum a SZR (Správa základních registrů).

Kvalifikovaný prostředek (pro vytváření elektronických podpisů, zkratkou QSCD, z anglického Qualified Signature Creation Device), to je obvykle čipová karta (případně USB token) – ale taková, která úspěšně prošla požadovanou certifikací, a díky tomu se může honosit „kvalifikovaným“ přívlastkem. Podstatnou vlastností takového kvali-

fikovaného prostředku je to, že z něj nelze extrahovat tzv. soukromý klíč – což je ta nezbytná ingredience pro vytvoření elektronického podpisu, která činí podpis svého držitele jeho podpisem. Tento soukromý klíč, který je ve skutečnosti jedním (hodně velkým) číslem, si lze představit jako tajemství, které nezná nikdo jiný – a tak nikdo jiný (než držitel soukromého klíče) nemůže takovýto podpis vytvořit, leda že by se tohoto klíče zmocnil (resp. dozvěděl se jeho hodnotu). Právě proto onen požadavek na kvalifikovaný prostředek, ze kterého soukromý klíč nejde dostat ven (nejde okopírovat).

České uznávané elektronické podpisy

Kvalifikovaný prostředek pro vytváření elektronických podpisů v podobě čipové karty či USB tokenu se dnes běžně prodává za ceny kolem 700 Kč s DPH (pro jednotlivé kusy). Dříve však bývala jeho cena přece jen o něco vyšší, v nižších jednotkách tisíců. Právě tato cena nejspíše vedla k tomu, že již v roce 2000 jsme se odchýlili od tehdejší unijní úpravy elektronických podpisů (směrnice 1999/93/EU) a místo kvalifikovaných elektronických podpisů, vyžadujících ony kvalifikované prostředky, jsme si zavedli tzv. uznávané elektronické podpisy. Ty se od těch kvalifikovaných lišily právě v tom, že nevyžadovaly ony kvalifikované prostředky. Stále tedy bylo třeba kvalifikovaných certifikátů, díky čemuž dokázaly zaručit identitu podepsané osoby, ale možnost spoléhat se na ně je přece jen nižší (oproti kvalifikovaným elektronickým podpisům) kvůli většímu riziku kompromitace (okopírování) soukromého klíče.

Je to podobný rozdíl jako u platebních karet: u transakcí, které vyžadují fyzickou přítomnost karty (například pro výběr z bankomatu), je riziko zneužití menší než při platbách on-line, kde fyzická přítomnost karty není nutná (resp. ani možná), a stačí znát údaje o kartě.

Aby to však nebylo tak jednoduché: s účinností nového unijního nařízení eIDAS (č. 910/2014) k polovině roku 2016 jsme se už kvalifikovaným elektronickým podpisům nemohli vyhybat jako dříve. Aby nebylo nutné novelizovat úplně všechny výskyty požadavku na uznávaný elektronický podpis, které se mezitím dostaly do naší legislativy, došlo na zajímavý trik v podobě zavedení „legislativní zkratky“: pojmem „uznávaný elektronický podpis“ se nově (viz § 6 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb.) rozumí hned dvě varianty současně:

- **kvalifikovaný elektronický podpis,**
 - **původní uznávaný elektronický podpis,** nově označovaný jako „zaručený elektronický podpis, založený na kvalifikovaném certifikátu“.
- Rozdíl je tedy požadavek na kvalifikovaný prostředek: u první varianty je požadován, u druhé nikoli. Jenže: jak si na takto krkolomnou terminologii zvyknout?

Jaké podpisy musí kdo používat?

První variantu uznávaného elektronického podpisu, tedy **kvalifikovaný elektronický podpis**, musí používat například úředníci. Obecně se tímto způsobem musejí podepisovat dokumenty, produkované orgány veřejné moci (neboli tzv. veřejnoprávními podepisujícími), ale stejně tak dokumenty produkované fyzickými či právníckými osobami, pokud právě vykonávají nějakou veřejnoprávní působnost – protože to požaduje § 5 zákona č. 297/2016 Sb. Stejně se kvalifikovanými elektronickými podpisy podepisují například doložky autorizovaných konverzí.

S druhou variantou uznávaného elektronického podpisu, tedy se **zaručeným elektronickým podpisem, založeným na kvalifikovaném**

certifikátu, vystačí právnické a fyzické osoby, pokud právně jednají vůči orgánům veřejné moci (či osobám v souvislosti s výkonem veřejnoprávní působnosti, viz § 6 zákona č. 297/2016 Sb.). Když například posílají nějaké podání k úřadu, soudu apod. elektronickou poštou, podepsat se musí – a mohou použít tento druh podpisu (ale samozřejmě mohou použít i vyšší druh, tedy kvalifikovaný elektronický podpis). Pokud své podání odesílají ze své datové schránky, podepisovat se nemusí a mohou využít tzv. fikce podpisu (viz § 18

odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb.). Ale samozřejmě i v tomto případě své podání podepsat mohou opět kteroukoli z obou variant uznávaného elektronického podpisu.

RNDr. Ing. Jiří Peterka

člen Rady Českého telekomunikačního úřadu
www.ctu.cz/rada-ctu
jiri.peterka.cz

Změny v zákoně o znalcích od 1. 1. 2020

Nový zákon o znalcích přináší několik změn, které se týkají výkonu znalecké činnosti autorizovaných osob.

Dne 9. října 2019 vyšel ve Sbírce zákonů ČR, částka 110 nový Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech č. 254/2019 Sb. Současně vyšel Zákon č. 255/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o znalcích. Oba tyto zákony nabývají účinnosti 1. ledna 2021. K tomuto datu tedy přestane platit dosavadní zákon č. 36/1967 Sb. v platném znění i jeho prováděcí vyhláška č. 37/1967 Sb. v platném znění.

Zvýšení nároků na znalce

Zásadně se mění podmínky pro jmenování znalcem. Nově může být jmenována pouze odborně způsobilá osoba, která získala vysokoškolské vzdělání odpovídajícího směru, zaměřené na daný obor a dané odvětví, nejméně v magisterském studijním programu (§ 8 odst. 1). V témže odstavci je stanoveno, že tato osoba musí mít osvědčení o odborné způsobilosti, vydané příslušnou komorou, zřízenou ze zákona, jde-li o znalecké odvětví v odbornostech, ve kterých o odbornost a etiku výkonu povolání dbá profesní komora zřízená zákonem. V odstavci 6 tohoto paragrafu je uvedeno, že Ministerstvo spravedlnosti ČR stanoví vyhláškou, pro které obory toto ustanovení platí, včetně uvedení toho, o jakou komoru se jedná.

Je vypuštěna část, stanovující dosavadní dehonestující maximální sazbu znaleckého ve výši 350 Kč/hod., stanovuje však vysoké poplatky za vstupní zkoušku, což neodpovídá dlouhodobě klesajícímu

zájmu o znaleckou činnost. Výši znaleckého bude řešit zřejmě až prováděcí vyhláška. Namísto krajských soudů přechází rozhodování o zápisu do seznamu znalců, evidence znalců a kárná činnost pod Ministerstvo spravedlnosti.

Znalce jistě potěší text § 25 odst. 1. Zde je stanoveno jednoznačně, že: *Orgán veřejné moci se znalcem předem projedná zadání znaleckého posudku a lhůtu pro jeho podání, znalec na vyžádání orgánu veřejné moci provede předběžný odhad předpokládané výše znaleckého.*

V § 34 je dále stanoveno, že: *Orgán veřejné moci, který rozhodl o ustanovení znalce rozhodne o znaleckém bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od doručení vyúčtování. Znalecké se uhradí opět bez zbytečného odkladu po právní moci rozhodnutí o znaleckém, nejpozději do 15 dnů.*

Nám znalcům nezbývá než věřit tomu, že nový zákon bude orgány veřejné moci dodržován, neboť ve stávajícím zákonu byla podobná ustanovení (s delšími termíny), Soudy však proplácely znalecké někdy až po několika letech.

Ing. Martin Mandík

autorizovaný inženýr a znalec,
předseda oblasti ČKAIT Ústí nad Labem

Téměř nulová spotřeba energie pro všechny nově povolované budovy

Podat žádost o stavební povolení pro stavbu budovy v energetických kategoriích C a vyšších je možné pouze do konce roku 2019.

I nejmenší nové rodinné domy musí od 1. 1. 2020 podle zákona o hospodaření energií splnit požadavky na téměř nulovou spotřebu energie, kterou by z velké části měly pokrývat obnovitelné zdroje energie (OZE). Požadavky definuje vyhláška č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov. Podle tohoto prováděcího právního předpisu novostavby nesmí ukazatel energetické náročnosti budovy, tj. ukazatel průměrného součinitele prostupu tepla, celkové dodané energie a primární neobnovitelné energie překročit referenční hodnoty u budovy s téměř nulovou spotřebou energie. Oproti jiným

metodikám tyto parametry nemají absolutní hodnotu, ale jsou pro každou hodnocenou budovu specifické. Pro referenční hodnotu uplatňuje požadavek pro snížení průměrného součinitele prostupu tepla na 0,7násobek referenční hodnoty pro novou budovu a také požadavek na snížení primární neobnovitelné energie o 10–25 % v závislosti na typu budovy oproti nové budově. Jak toho projektant dosáhne, je pouze na něm. Například při méně kvalitní konstrukci může nezbytného snížení potřeby energie dosáhnout využitím vysokoúčinných technických systémů budov.

Převzato ze zprávy www.mpo.cz

Jak zaplatit daně za rok 2019?

S koncem roku již tradičně přichází čas na článek o změnách v daních. Letos nedochází k výrazným změnám, poslední větší novela zákona o daních z příjmů byla schválena s účinností od 1. dubna 2019.

Cílem článku je upozornit na skutečnosti, na něž je důležité si dát pozor, a popsat nejdůležitější změny daňových povinností za rok 2019. Tento článek nenahrazuje přesný text zákonů ani veškeré výklady k těmto zákonům, ale pouze poukazuje na problémy, se kterými je nutné počítat.

Na úvod bych rád zopakoval podmínky zákona o daních z příjmů. Větší novela, která nabyla účinnosti k 1. dubnu 2019 (s některými změnami účinnými již od 1. ledna 2019), změnila v oblasti daně z příjmů pouze několik věcí. Systém zdanění tedy zůstává stejný jako v roce 2018. Autorizované osoby mohou vykonávat svou činnost čtyřmi různými způsoby, a to jako zaměstnanci, fyzické osoby podnikající na základě živnosti, fyzické osoby podnikající podle zvláštního právního předpisu (autorizační zákon) a právnické osoby. Každý z těchto způsobů v sobě zahrnuje různé skutečnosti, které je nutné zohlednit při sestavení daňového přiznání.

Autorizované osoby – zaměstnanci

Pokud jsou autorizované osoby zaměstnanci, tak veškeré daňové náležitosti za ně zařizuje zaměstnavatel, který je plátcem daně z příjmů. V této oblasti chci upozornit na následující skutečnosti:

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je počítána z tzv. superhrubé mzdy, tj. hrubé mzdy, která je navýšena o pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a o pojistné na zdravotní pojištění. Tímto matematickým výpočtem tedy u zaměstnanců dochází ke zvýšení sazby daně (ze zákonných 15 procent).
 - v současné době existuje mnoho tzv. daňových benefitů, tj. nepeněžních příjmů, které jsou u zaměstnance osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a současně se z těchto příjmů neplatí zdravotní a sociální pojištění, jedná se o různé vstupenky na sportovní zápasy, rekreace, kulturu apod.
 - vždy se musí jednat o nepeněžní příjmy, tj. vše musí platit přímo zaměstnavatel;
 - pokud tedy např. zaměstnanec dostane příspěvek na dovolenou, musí být tento příspěvek poskytnut přímo cestovní kanceláři, zaměstnanci nesmí být poskytnuty peníze, protože v tomto případě by se již jednalo o mzdu, která by podléhala zdanění;
 - možnost poskytování stravenek, vyplácení cestovních náhrad apod.
- Pokud má zaměstnanec v daném kalendářním roce příjmy pouze ze závislé činnosti (tj. ze zaměstnání) u jednoho nebo postupně u více zaměstnavatelů a současně nemá jiné příjmy větší než 6 000 Kč, může požádat zaměstnavatele (do 15. února) o roční zúčtování daně. V tomto případě zaměstnavatel vypočítá celkovou daň zaměstnance a vypořádá vše při výpočtu mezd, kdy vrátí zaměstnanci přeplatek na dani přímo ve mzdě.
- Pokud má zaměstnanec i jiné příjmy, tak po skončení kalendářního roku (v termínu do 1. dubna) musí podat daňové přiznání k dani

z příjmů fyzických osob. Další možností je využití služeb daňového poradce, kterému je zaměstnancem dána plná moc na zpracování daňového přiznání, a tím je kromě jiného posunutý termín pro podání daňového přiznání na 1. července.

Už od roku 2014 je zde limit ve výši 10 000 Kč pro uplatnění konečné srážkové daně u zaměstnanců, kteří jsou zaměstnání na základě dohody o provedení práce a nemají podepsané prohlášení k dani. Zaměstnanec v tomto případě obdrží konečnou mzdu, na rozdíl od běžné mzdy, kdy je odvedena záloha na daň a celá daň je vypořádána až na začátku následujícího roku. Z tohoto příjmu se také neodvádí pojistné.

Kromě dohod o provedení práce podléhají srážkové dani také příjmy ze závislé činnosti plynoucí na základě jiných titulů, a to příjmy do 2 500 Kč, pokud zaměstnanci nemají podepsané prohlášení k dani.

Současně je nutné sledovat i celkový příjem s ohledem na tzv. solidární zvýšení daně, kdy v určitých případech musí zaměstnanec, který nemá jiné příjmy než příjmy ze zaměstnání, podat daňové přiznání k dani z příjmů. Podmínky jsou uvedeny níže v textu.

V následujícím období, v roce 2020, by podmínky zdanění zaměstnanců včetně odvodu daně ze superhrubé mzdy, měly zůstat stejné.

Autorizované osoby – podnikající na základě živnosti a podnikající podle autorizačního zákona

Fyzické osoby, které podnikají, mohou postupovat třemi základními způsoby při evidenci svého podnikání:

- **vedení účetnictví podle podmínek zákona o účetnictví** – fyzické osoby mohou vést účetnictví dobrovolně nebo povinně, pokud jejich obrat přesáhl částku 25 mil. Kč.
- **vedení daňové evidence podle § 7b zákona o daních z příjmů** – v tomto případě je nutné vést evidenci příjmů a výdajů a také majetku a závazků.
- **použití výdajových paušálů podle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů** (v roce 2019 dochází v této oblasti ke změnám) – fyzické osoby, které mají příjmy z podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti a které neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů (tj. výdaje skutečné), mohou uplatnit výdaje paušální. Pro určení správné výše výdajového paušálu je důležité stanovení činností, které fyzická osoba provádí.
 - Fyzická osoba podnikající podle živnostenského listu – např. živnost projektová činnost ve výstavbě, § 14 odst. 1 písm. b) autorizačního zákona – může použít výdajový paušál ve výši 60 %.
 - Fyzická osoba podnikající podle zvláštních právních předpisů – § 14 odst. 1 písm. a) autorizačního zákona – může použít výdajový paušál ve výši 40 %.

Když se podnikající fyzická osoba připravuje na výpočet daně z příjmů, je tedy důležité zjištění, jaké činnosti provádí a jaký výdajový paušál se k těmto činnostem vztahuje. Když by se výše paušálních výdajů blížila nebo překračovala výši výdajů skutečných, je pro fyzické

osoby vhodnější použití výdajů paušálních. Použití paušálních výdajů v těchto případech je výhodné, protože není nutné žádným způsobem výdaje prokazovat, je nutné vést pouze evidenci příjmů.

Podmínky výdajových paušálů od roku 2019

Pokud fyzická osoba provádí více druhů činností, musí výdajové paušály využít buď u všech, nebo u žádné; nelze kombinovat daňovou evidenci a výdajové paušály. Pokud fyzická osoba u některé činnosti vede účetnictví, je možné u jiné činnosti využít výdajový paušál.

Jak vyplývá z výše uvedeného, nejjednodušší je použití výdajových paušálů, kdy fyzická osoba vede pouze evidenci příjmů, není nutné sledovat žádné výdaje.

V roce 2019 je možnost uplatnit slevy na manželku a daňové zvýhodnění na děti bez omezení. Pro rok 2019 také byla zvýšena maximální možná výše výdajového paušálu, kterou je možné využít. Vztahuje se na použití všech výdajových paušálů. Maximální výši paušálu je možné využít u příjmů do 2 000 000 Kč. Celková výše paušálu je omezena u paušálu ve výši 40 % na 800 000 Kč, u paušálu 30 % na 600 000 Kč, u paušálu 60 % na 1 200 000 Kč, u paušálu 80 % na 1 600 000 Kč. To znamená, že pokud mám např. příjmy ze živnosti ve výši 3 000 000 Kč, kde 60 % je 1 800 000 Kč, tak jako paušál můžu uplatnit maximálně částku ve výši 1 200 000 Kč. Maximální absolutní hodnota paušálu byla tedy zdvojnásobena.

Fyzické osoby musí po skončení kalendářního roku (v termínu do 1. dubna) podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. V případě využití služeb daňového poradce, kterému je dána plná moc na zpracování daňového přiznání, je kromě jiného posunutý termín pro podání daňového přiznání na 1. července.

Autorizované osoby – právnické osoby

Pokud autorizovaná osoba podniká jako právnická osoba, musí dle zákona o účetnictví vést účetnictví. Dále je nutné prověřovat podmínky zákona o účetnictví i zákona o daních z příjmů, jak již bylo řečeno výše.

Solidární zvýšení daně podle § 16a zákona o daních z příjmů

V roce 2019 je také nutné prověřovat celkovou výši příjmů, a to z důvodu tzv. solidárního zvýšení daně. Jde o druhou sazbu daně, ze které musí odvádět daň osoby, které splní podmínky uvedené v § 16a zákona o daních z příjmů.

Pokud je součet základu daně ze závislé činnosti a z podnikání větší než 48násobek průměrné mzdy, je poplatník povinen zaplatit z tohoto nadlimitního příjmu daň ve výši 7 %. Pro rok 2019 je hraniční hodnota, od které je nutné platit tuto zvýšenou daň, ve výši 1 569 552 Kč. Měsíčně jde o částku hrubé mzdy převyšující 130 796 Kč.

Současně pro tyto fyzické osoby platí, že si musí podat daňové přiznání, i když mají jen příjem ze závislé činnosti. V tomto případě zaměstnavatel nemůže provést roční zúčtování. Tato podmínka podání přiznání platí pouze v případě, že fyzická osoba přesáhne roční hodnotu příjmu, tedy 1 569 552 Kč. Pokud je určitý měsíční příjem vyšší než 130 796 Kč a roční výše příjmu nepřesáhne uvedenou hodnotu, povinnost podání daňového přiznání nevzniká.

Další informace z oblasti daně z příjmů

Jako další informační zdroje (kromě tohoto článku a úplného znění zákona) ke správnému stanovení základu daně a správnému sestavení

daňového přiznání bych doporučil pokyn Generálního finančního ředitelství D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona o daních z příjmů, kde jsou uvedeny příklady a vysvětlení k některým položkám zákona.

Kromě konkrétních daňových zákonů (zákon o daních z příjmů, zákon o DPH aj.), kterými se daňové subjekty musejí řídit, je také důležité vědět o procesu správy daní, o tom, jaké mají podnikatelé i občané práva a povinnosti a jaká práva a povinnosti má správce daně, tedy finanční úřad. Veškeré tyto podmínky jsou popsány v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád. Protože v případě nesplnění povinností daně daňovým řádem se daňové subjekty vystavují možnosti postihu, doporučuji sledovat i tuto oblast, která je v poslední době na základě stanovování více a více povinností pro podnikatele čím dál důležitější.

Závěrem

K celé daňové problematice doporučuji sledovat informace Generálního finančního ředitelství na stránkách www.financnisprava.cz, kde se objevují informace k veškerým daním včetně samotných zákonů, daňových tiskopisů a ostatních dotazů k dané problematice.

Tento článek nemá za cíl „naučit“ daně a daňovou problematiku, ale pouze upozornit na skutečnosti týkající se daňové oblasti s jejími neustálými změnami a vyvíjejícími se názory. Při podnikání je tedy nutné znát nejen oblast předmětu podnikání, ale současně i daňovou a účetní oblast, abyste se v budoucnu vyhnuli případnému sankcionování ze strany správce daně, a to např. pouze z důvodu neznalosti zákonů.

Daňové zákony přinášejí neustálé dohady o tom, jakým způsobem správně a legálně zaplatit daně. Ze strany politiků zazněly již několikrát v poslední době sliby, že daňové zákony by se měly zjednodušit, a že by již neměly probíhat rozsáhlé novelizace. V posledních letech sice ustaly různé překotné novelizace daňových předpisů, ale zase se o to více vyvíjejí různé komentáře a názory k daňovým zákonům, které můžou měnit i zaběhlou praxi. V posledních letech se také čím dál více začíná řešit oblast „mezinárodního zdanění“ u nadnárodních transakcí, kdy s novinkami přichází Evropská unie. Je tedy nutné neustále sledovat nové věci a můžeme se nechat překvapit, co nám rok 2020 v tomto ohledu přinese.

Ing. Radim Dvořák
daňový poradce

Změny v zákoně o daních z příjmů pro rok 2020 a 2021

Pro rok 2020 byla plánována výraznější novela daňových zákonů včetně zákona o daních z příjmů, ale nakonec by měly být změny pro rok 2020 v oblasti daně z příjmů pouze v oblasti zdaňování příjmů z hazardu a u rezerv u pojišťoven.

Větší novela je podle posledních zpráv plánována až na rok 2021, kdy by mělo dojít i k úpravě zdanění fyzických osob. V současné době je v Poslanecké sněmovně několik novel zákona o daních z příjmů, a to jak poslanecké návrhy, tak návrh vládní.

Elektronická evidence tržeb v roce 2020

V září roku 2019 byla po dlouhých peripetiích schválena Poslaneckou sněmovnou novela zákona o evidenci tržeb (zákon č. 112/2016 Sb.). Příští rok, po nabytí účinnosti, nás v souvislosti s touto novelou čekají nové povinnosti.

Povinnost evidování tržeb platí pro vybrané obory (např. hotely, restaurace, prodej zboží v maloobchodě) již od roku 2016. V roce 2017 měla začít povinnost platit i pro další obory (včetně služeb), ale na základě nálezu Ústavního soudu byla část zákona zrušena a zahájení evidence tržeb pro ostatní obory bylo pozastaveno.

Protože Ministerstvo financí neustále považuje evidenci tržeb za jeden z hlavních úkolů vedoucích ke správnému výběru daní, začala být v průběhu roku 2018 schvalována novela, na základě které by již dříve plánované obory činností (včetně služeb) začaly tržby evidovat také.

Nakonec, po schválení Poslaneckou sněmovnou, po vrácení zákona Senátem, po opětovném schválení Poslaneckou sněmovnou a podpisu zákona prezidentem byla novela zákona vyhlášena 9. října 2019.

EET pro projektové činnosti od 1. května 2020

K náběhu 3. a 4. fáze evidence tržeb dojde s účinností k 1. květnu 2020. K tomuto datu se mimo jiné začnou evidovat i tržby ze služeb, včetně projektových činností. Elektronická evidence tržeb by se tedy následně měla vztahovat na všechny oblasti, kde jsou přijímány hotovostní tržby (s určitými výjimkami). Současně bude v zákoně při splnění určitých podmínek možnost evidence tržeb v tzv. zvláštním režimu, kdy nebude nutná pokladna, tiskárna, ani stálé připojení k internetu.

Součástí novely je i novela zákona o DPH, kdy by v termínu účinnosti zákona (tj. od 1. května 2020) mělo dojít také ke snížení sazby DPH u stravovacích služeb, vodného, stočného, některých vybraných služeb (kadeřnictví, opravy obuvi), ale také např. u prodeje točeného piva.

Protože účinnost zákona je zavedena až v průběhu příštího roku, připravuje Ministerstvo financí informační kampaň a současně by k tomuto zákonu měly být vydány i prováděcí vyhlášky. Je také možné, že skupina poslanců podá další ústavní stížnost a Ústavní soud se opět bude muset celou problematikou zabývat.

Závěrem lze uvést, že povinnost evidovat tržby je schválena, ale protože účinnost zákona bude až k 1. květnu 2020, není v současné době (v době neexistence prováděcích vyhlášek) zcela zřejmé, jak bude vše prakticky probíhat. Je tedy jasné, že k evidenci tržeb dojde (i když je zde možná další ústavní stížnost), ale na konkrétní náležitosti si bohužel musíme ještě počkat. Doporučuji tedy sledovat další čísla tohoto časopisu, případně oficiální internetovou stránku k této problematice www.etrzby.cz.

Ing. Radím Dvořák
daňový poradce

JUBILEUM

Anežka Najdekrová oslavila životní jubileum

Je dobré vzpomenout si na přátele. Měl jsem štěstí, že jsem v naší Komoře potkal několik skvělých osobností. Jednou z nich je Anežka Najdekrová. Vždy, když se konala valná hromada v Olomouci, mohl jsem s klidným svědomím říkat: „zdravím nejlepší předsedkyni oblastních kanceláří.“

V neformálních setkáních jsem velmi vnímal stejný názor ať na dobu minulou, nebo současnou. Oba zastáváme konzervativní přístup k životu, rodině, společnosti. Anežka letos oslavila své 75. narozeniny, a proto jí přeji plné zdraví a pohodu. Ať si užívá vnoučka a Mirek jí moc nezlobí. Anežko, vše dobré.

Patří se i mimo blahopřání doplnit, jak ten život Anežce ubíhal. Anežka Najdekrová ukončila středoškolské vzdělání maturitou na Jedenáctileté střední škole v Považské Bystrici v roce 1961, vysokoškolské studium pak v roce 1966 na Slovenské vysoké škole technické v Bratislavě. Nastoupila do projekce Vítkovických železáren – pobočky v Bratislavě. Po přestěhování do Olomouce pracovala v projektových kancelářích ČD a Sigma Olomouc a 20 let v Agroprojektu Olomouc ve funkci samostatný statik a vedoucí statik. Od roku 1991 pracuje jako OSVČ.

Ing. Anežka Najdekrová je členkou ČKAIT od 14. července 1993, výrazně se podílela na založení a činnosti oblastní kanceláře. Od roku 2000 do ledna 2018 byla předsedkyní oblasti ČKAIT Olomouc. V průběhu činnosti v OK ČKAIT podepsala dohodu SIA ČR – Rada výstavby regionu Olomouc, smlouvu o spolupráci s Krajským úřadem Olomouckého kraje, s Magistrátem města Olomouc. Dohodu o poskytnutí osobní pomoci autorizovaných osob mezi Hasičským záchranným sborem a OK ČKAIT Olomouc. S krajským úřadem je OK spoluyhlašovatelem soutěže Stavba roku Olomouckého kraje. Podílela se na vydání publikace Stavby Olomouckého kraje – to nejzajímavější od sametové revoluce, na brožuru Stavební obnova objektů poškozených povodní. Průběžně spolupracovala se státní správou a samosprávou a svou trvalou osvětou zviditelnila ČKAIT v Olomouckém kraji. Podařilo se jí navázat dobrý kontakt se SPŠS Lipník nad Bečvou. Organizovala řadu akcí ČŽV a odborné exkurze.

Za celou ČKAIT přeji vše nejlepší.

Ing. Pavel Křeček
předseda ČKAIT

3D BIM model velkého ocelového mostu Peters Bridge vytvořil Petr Vicena, student 3. ročníku Střední průmyslové školy stavební ve Valašském Meziříčí. Získal za něj 1. cenu v kategorii studentských prací v národní soutěži Tekla BIM Awards 2019 ČR a SR, a postupuje do globálního kola soutěže Tekla Global BIM Awards 2020. Oceněn byl za výbornou práci ve 3D BIM programu, za schopnost hledat kolize, generovat výkresovou dokumentaci, výpisy materiálu, exportovat data do vizualizačních programů a získat z nich prezentace formou snímků, videí a panoramatických fotek.

Projekt zpracován v programu Tekla Structures a Lumion.
(zdroj: Construsoft)

BIM a ochrana autorských práv

Klasická dokumentace stavby zpracovaná ve 2D, papírovou či jinou obdobnou formou bude autorským dílem, pokud splňuje znaky autorského díla. Návrh stavby zpracovaný pomocí metody BIM je především databází a vztahuje se na něj ochrana autorských práv vždy.

Ochrana autorských práv je v českém právním řádu upravena zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů a některými dalšími právními předpisy; především občanským zákoníkem. Autorský zákon vychází ze světově uznávaných principů a institutů ochrany autorských práv, z mezinárodních úmluv a z evropských směrnic.

Díla architektonická a díla urbanistická uvádí autorský zákon výslovně v § 2 odst. 1 ve výčtu autorských děl. Autorský zákon sice díla architektonická podrobněji nespécifikuje, ale z dalších ustanovení tohoto zákona (§ 13, 24, 30) vyplývá, že stavba je rozmnoženinou či napodobeninou autorského díla; vlastním autorským dílem je tedy návrh/dokumentace stavby.

Dokumentace nemusí být vždy autorským dílem

Současně § 2 autorského zákona definuje autorské dílo jako jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora, který je vyjádřen v jakékoli objektivně vnímatelné podobě, včetně podoby elektronické. To znamená, že autorské dílo nesmí být determinováno objektivními pod-

mínkami a okolnostmi, musí se jednat o jedinečné tvůrčí ztvárnění myšlenky, které je vedeno svobodným výběrem tvůrčích možností (metod, stylů apod.). Z toho vyplývá, že ne každá dokumentace stavby bude autorským dílem; je nutné zkoumat, zda naplňuje znaky autorského díla.

Autorským dílem je zpravidla dokumentace pro územní nebo stavební řízení, tj. dokumentace, z níž je patrný tvar, vzhled a členění stavby, její vztah k okolnímu prostředí. Autorským dílem zpravidla není studie stavby, investiční záměr, dodavatelská (realizační) dokumentace stavby, dokumentace skutečného provedení stavby.

Autorský zákon nechrání myšlenku, námět, metodu, objev či vědeckou teorii. Autorem je vždy fyzická osoba, která dílo vytvořila (§ 5).

Počítačový program a databáze je autorským dílem vždy

Autorský zákon (§ 2 odst. 2) za dílo považuje také počítačové programy a databáze. Počítačový program musí být autorovým vlastním duševním výtvozem. Databáze musí být způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním

výtvořem. Její součásti jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jinak. Databáze je vždy dílem souborným. Jiná kritéria pro stanovení způsobilosti počítačového programu a databáze k autorské ochraně se neuplatňují; není proto nutné zkoumat, zda počítačový program a databáze nese znaky autorského díla podle odst. 1 (jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora).

Osobnostní versus majetková práva

Autorský zákon č. 121/2000 Sb., zavedl do ochrany práv autorských, ve shodě s mezinárodním právem, dva instituty: autorská práva osobnostní a autorská práva majetková. Osobnostní práva zůstávají vždy autorovi, autor se jich nemůže vzdát (ani např. výslovně smlouvou). Autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla. Dílo nesmí být užíváno způsobem snižujícím hodnotu díla.

K majetkovým právům patří zejména právo dílo užít v původní nebo jinak zpracované či změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva. Oprávnění k výkonu majetkových autorských práv se nazývá licence a je poskytováno zpravidla formou licenční smlouvy.

Objednatel automaticky získává majetková práva

Vzhledem k obvyklému způsobu zadání dokumentace stavby, a pokud je autorským dílem (bez ohledu na zpracování v listinné podobě, ve 2D nebo metodou BIM), bude vždy tzv. dílem na objednávku, případně dílem zaměstnaneckým (§ 58–61 autorského zákona). Autorský zákon stanoví v § 61 odst. 1: *Je-li dílo autorem vytvořené na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li sjednáno jinak. K užítí díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy, nevyplývá-li z tohoto zákona jinak.*

To znamená, že u autorských děl vytvořených na objednávku přechází výkon majetkových práv na objednatele automaticky na základě uzavřené smlouvy o dílo na jejich zhotovení a není třeba uzavírat zvláštní licenční smlouvu. Objednatel (stavebník) může dílo použít pouze k účelu vyplývajícímu ze smlouvy. Tento účel může být ve smlouvě popsán, nebo vyplývá z právního určení architektonického díla ve stavebních předpisech (dokumentace pro ohlášení stavby nebo pro stavební povolení je pořizována za účelem získat souhlas či povolení stavebního úřadu k provedení stavby, na jejím základě zpracovává zhotovitel stavby dodavatelskou/realizační dokumentaci stavby a následně dokumentaci skutečného provedení stavby).

Občanský zákoník upravuje autorská práva

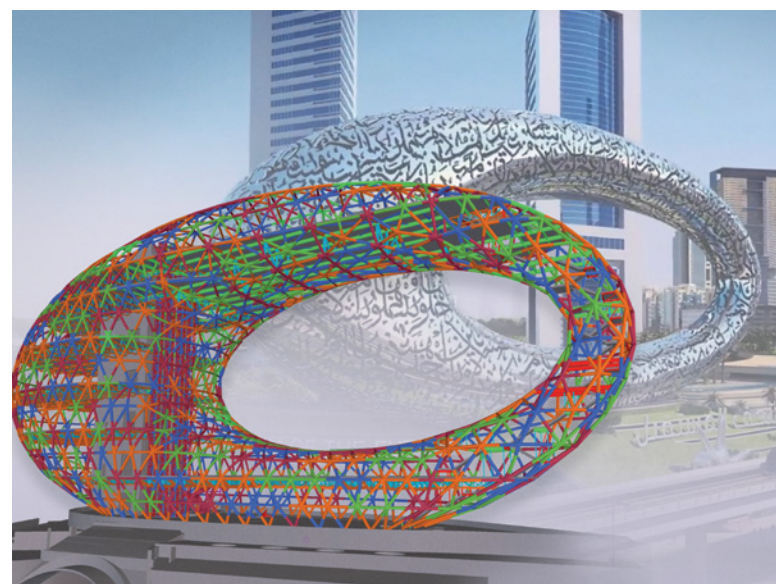
Před vydáním nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů) obsahoval autorský zákon i úpravu smluvních vztahů u autorských děl. Tato úprava přešla do nového občanského zákoníku, který obsahuje (v části třetí, hlavě II, dílu 2, oddílu 5) v § 2358 až 2389 ustanovení o licencích a licenčních smlouvách k výkonu práva duševního vlastnictví (duševní vlastnictví zahrnuje práva autorská a průmyslová).

V případě autorského díla na objednávku musíme hledat právní úpravu v jiné části občanského zákoníku, a to díl 8 – Dílo, oddíl 4 – Dílo s nehmotným výsledkem; § 2631 až 2635. Paragraf 2634 obsahuje ustanovení shodné s § 61 autorského zákona: *Je-li předmětem díla výsledek činnosti, který je chráněn právem průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, má se za to, že jej zhotovitel poskytl objednateli k účelu vyplývajícímu ze smlouvy.*

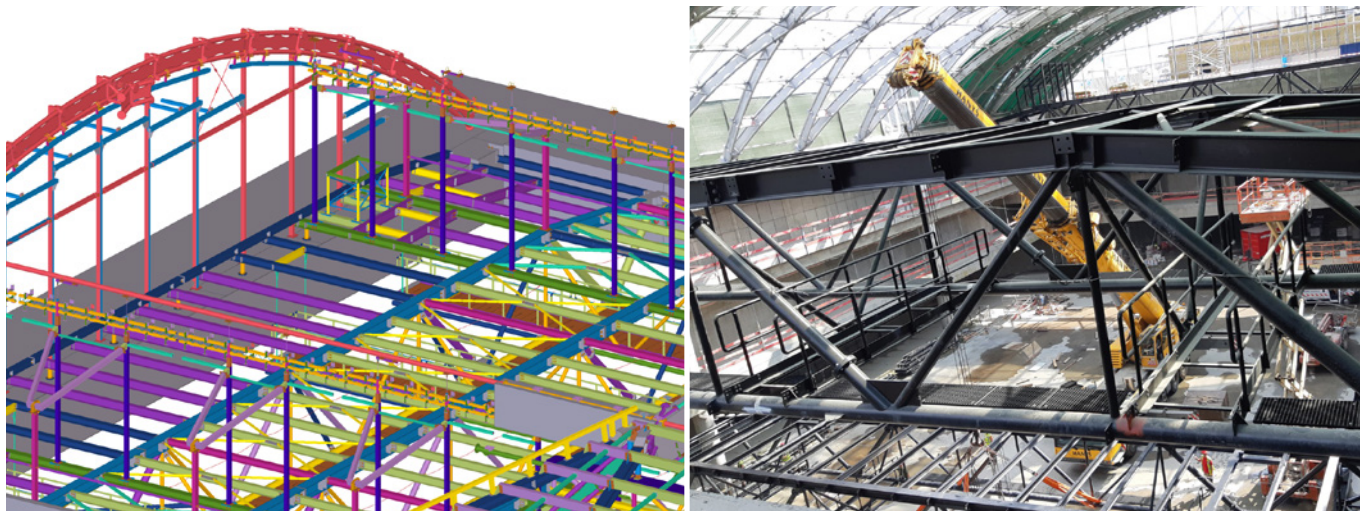
Uznávání autoři v oblasti autorského práva (Smejkal, Telec, Tůma) dovozují, že v případě děl na objednávku platí zvláštní majetkoprávně dispoziční režim, který zohledňuje, že tato autorská díla byla vytvořena z podnětu, na náklady a nebezpečí jiné strany než autora. Bez vynaložení prostředků a důvěry jiné strany než autora by dílo vůbec nevzniklo. Proto je při výkonu majetkových autorských práv brán zřetel na ochranu investice, a proto autorský zákon omezuje majetkově dispoziční režim na straně autora. Není tedy možné použít stejný názor na výkon majetkových autorských práv u díla, které vzniklo z podnětu autora a u díla na objednávku, které vzniklo z podnětu někoho jiného, v daném případě stavebníka. Projevem tohoto omezení majetkově dispozičního režimu na straně autora jsou také shodná ustanovení autorského zákona a občanského zákoníku stanovující automatický přechod výkonu majetkových práv na objednatele, je-li uzavřena smlouva o dílo.

Dokumentace stavby je vždy dílem na objednávku

Dokumentace stavby, která je autorským dílem (zpracovaná metodou BIM či jiným způsobem), bude vždy tzv. dílem na objednávku. Ochranu autorských práv shodně upravuje autorský zákon a občanský zákoník. Smlouvou o dílo na zpracování dokumentace stavby (aniž by musela být uzavřena licenční smlouva) postupuje zpracovatel příslušné úrovně dokumentace objednateli právo (licenci) dílo užít k účelu vyplývajícímu ze smlouvy. Buď je tento účel ve smlouvě výslovně popsán, nebo vyplývá ze smlouvy a díla samotného:

Museum of the Future v Dubaji získalo 1. cenu v mezinárodní soutěži Tekla Global BIM Awards 2018, v níž se utkalo 140 národních vítězů z 36 zemí. Oceněna byla především kreativita konstrukčního inženýrství posunutá téměř za hranice možného. Projekt: Eversendai Engineering L.L.C., zpracováno v programu Tekla Structures (zdroj: Construsoft)

Konverze nosné ocelové konstrukce částí objektu tzv. „Malé O2 kongresové arény“ v Praze Vysočanech se stala vítězem kategorie komerční stavby v soutěži Tekla BIM Awards 2019 v národním kole ČR a SR, a postupuje do globálního kola soutěže Tekla Global BIM Award 2020. Projekt: Ing. Dalibor Gregor Ph.D., spoluautor: Ludovít Beňo, EXCON, a.s., zpracováno v programu Tekla Structures (zdroj: Construsoft)

- a) dílo slouží k určitému správnému řízení či podobnému řízení a k získání souhlasu s umístěním stavby nebo s povolením stavby;
- b) dílo bude následně použito ke zpracování další úrovně dokumentace stavby.

Výkon majetkových autorských práv přechází u díla na objednávku na objednatele automaticky, na základě uzavřené smlouvy o dílo.

Zvláštní práva pořizovatele databáze trvají 15 let

Informační model stavby (BIM) je databází. Autorský zákon rozumí databází soubor nezávislých děl, údajů nebo jiných prvků, systematicky nebo metodicky uspořádaných a individuálně přístupných elektronickými nebo jinými prostředky, bez ohledu na formu jejich vyjádření. Pořizovatelem databáze je fyzická nebo právnická osoba, která na svou odpovědnost pořídí databázi, nebo pro kterou tak z jejího podnětu učiní jiná osoba.

Zvláštním právům pořizovatele databáze je věnována samostatná část autorského zákona (§ 88–94). Pořizovatel databáze má právo na vytěžování nebo na zužitkování celého obsahu databáze nebo její kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části a právo udělit jinému oprávnění k výkonu tohoto práva. Počítačové programy a databáze se považují za zaměstnanecká díla i tehdy, byla-li autorem vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele.

Zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k dílu, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního či služebního vztahu k zaměstnavateli. Zaměstnavatel může právo výkonu podle tohoto odstavce postoupit třetí osobě pouze se svolením autora. Smrtí nebo zánikem zaměstnavatele, který byl oprávněn vykonávat majetková práva k zaměstnaneckému dílu a který nemá právního nástupce, nabyvá oprávnění k výkonu těchto práv autor. Zvláštní právo pořizovatele databáze trvá 15 let od jejího pořízení, resp. od jejího prvního zpřístupnění.

Práva spoluautorů BIM

Není pochyb o tom, že na vytvoření návrhu stavby v prostředí BIM se bude podílet řada autorů. Autorské právo k dílu, které vzniklo společnou tvůrčí činností více autorů do doby dokončení díla (dílo

spoluautorů), přísluší všem spoluautorům společně a nerozdílně. Není-li dohodnuto mezi spoluautory jinak, je podíl jednotlivých spoluautorů na společných výnosech z práva autorského k dílu spoluautorů úměrný velikosti jejich tvůrčích příspěvků, a nelze-li tyto příspěvky rozeznat, jsou podíly na společných výnosech stejné.

Obdobný přístup se uplatní u prvků BIM (3D modelů stavebních výrobků s technickými informacemi) a u knihoven BIM; i zde se jedná o databáze.

Zatímco ochrana klasických autorských děl má v českém právu dlouhou tradici, a výklad této ochrany je bezproblémový, ochrana počítačových programů a databází je poměrně novým institutem, ovlivněným zejména evropským právem. Jednoznačný pohled (výklad) nedává zatím ani odborná literatura. Pro interpretaci této zákonné úpravy jsou a budou zásadní rozhodnutí Evropského soudního dvora, která jsou závazná i pro národní soudy. Na konferencích BIM o problémech metody BIM ve vztahu k uplatnění ochrany autorských práv hovoří i zahraniční hosté ze zemí, kde je již BIM delší dobu uplatňován. Lze také předpokládat, že používání metody BIM povede k úpravám právní ochrany autorského práva na evropské úrovni.

Marie Báčová

odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Prameny:

- [1] Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- [2] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- [3] SMEJKAL, Vladimír, prof., Ing., CSc., LL.M. Ochrana autorských práv u děl architektonických a urbanistických. 1. vyd., Praha: Informační centrum ČKAIT, 2013. 96 s. ISBN 978-80-87438-47-3
- [4] TELEČ, Ivo, prof., JUDr., CSc., TŮMA, Pavel, JUDr., Ph.D., LL.M. Autorský zákon, Komentář. 1. vyd., Praha: C.H.Beck, 2007. 971 s. ISBN 978-80-7179-6

XXVI. setkání stavebních organizací V4

Pravidelné setkání zástupců komor a profesních svazů států Visegrádské čtyřky se konalo v říjnu 2019 a splnilo svůj účel pravidelné výměny informací o vývoji profese v sousedních zemích.

Hostitelem letošního XXVI. setkání stavebních organizací (komor a profesních svazů) států Visegrádské skupiny, které se konalo ve dnech 3.–6. října 2019 v Lodži, byly Polska Izba Inżynierów Budownictwa a Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa. Setkání se zúčastnily delegace:

- České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), kterou vedl Alois Materna, 1. místopředseda ČKAIT, Svatopluk Zídek a Jindřich Pater;
- Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI), kterou vedl Adam Vokurka, prezident ČSSI a František Kuda;
- Maďarské komory inženýrů (MMK), kterou vedl Nagy Gyula, místopředseda MMK;
- Slovenské komory stavebních inženýrů (SKSI), kterou vedl Vladimír Benko, předseda;
- Slovenského svazu stavebních inženýrů (SZSI), kterou vedl Juraj Nagy, předseda;
- Polské komory stavebních inženýrů (PIIB), kterou vedl Zbigniew Kledyński, předseda;
- Polského svazu inženýrů a stavebních techniků (PZITB), kterou vedl Ryszard TRYKOSKO, předseda.

Navíc při příležitosti 25 let spolupráce komor a profesních organizací působících ve stavebnictví států Visegrádské skupiny se zúčastnili vedoucí delegací z prvního ustavujícího setkání skupiny v roce 1994: Jan Kysel (SKSI), Ódön Hajto (MMK), Václav Mach (ČKAIT), Miloslav Pavlík (ČSSI), Andrzej B. Nowakowski (PZITB).

Druhý den setkání se delegace ve Varšavě zúčastnily slavnostní části mimořádného Sjezdu PZITB při příležitosti 85. výročí založení PZITB. Hlavní jednání se konalo v Lodži, v sídle Lodžské regionální komory stavebních inženýrů. V průběhu setkání bylo zhodnoceno plnění deklarace přijaté na XXV. setkání stavebních organizací v Banské Bystrici v říjnu 2018. Referoval Vladimír Benko (SKSI).

Výměna informací o událostech minulého roku

Vedoucí jednotlivých delegací se vzájemně informovali o nejdůležitějších událostech ve svých organizacích se zvláštním zřetelem na změny právních předpisů, týkajících se stavebnictví, které proběhly během minulého roku, to znamená od XXV. setkání stavebních organizací v Banské Bystrici na Slovensku. Referovali vedoucí všech delegací a další účastníci setkání.

Diskutovaly se otázky spojené s neustálým profesním vzděláváním stavebních inženýrů a techniků a ve státech Visegrádské skupiny. Referovali zástupci z Polska, České republiky, Slovenska a Maďarska.

Delegace došly ke společnému závěru, že odborná inženýrská činnost určená k utváření a formování životního prostředí musí být zahrnuta mezi regulované profese, které slouží veřejným zájmům, a jsou tudíž nezbytnou podmínkou zaručení vysoké jakosti poskytovaných služeb.

Probírala se kvalita stavebních projektů včetně jejich věcné a formálně-právní integrity. Během setkání měli účastníci rovněž možnost návštěvy lodžských investic, zejména při konverzi opuštěných textilních továren – Manufaktura, Dworzec Fabryczny, Księży Młyn, Lodž byla nazývána městem stovky továrních komínů. Účastníci setkání si mohli prohlédnout nově rekonstruovaná sídla PIIB v historických budovách ve Varšavě a Lodži; máme co dohánět.

Příští rok bude setkání v Maďarsku

Účastníci setkání se dohodli, že příští XXVII. setkání stavebních organizací V4 se bude konat v říjnu 2020 v Maďarsku a hostitelem bude Maďarská komora inženýrů (MMK). Na závěr jednání delegáti vyjádřili spokojenost s dosavadní spoluprací a potvrdili, že zakončené setkání splnilo své programové úkoly. Všichni hostitelům poděkovali a vyjádřili své uznání.

prof. Ing. Alois Materna, MBA
proděkan Fakulty stavební VŠB-TUO

Společná fotografie účastníků setkání V4 v sídle komory ve Varšavě (zdroj: Polska Izba Inżynierów Budownictwa)

Vedoucí delegací zemí V4 po podpisu společné deklarace o další spolupráci (zdroj: Polska Izba Inżynierów Budownictwa)

Kolektor pod Hlávkovým mostem v Praze získal v soutěži Stavba roku 2019 Cenu ČKAIT nejen za promyšlené městské plánování ve vztahu k technické infrastruktuře, ale také za předvedení stavebního a inženýrského umu při projektování i realizaci. Stavební dílo bylo oceněno i Cenou Inženýrské komory 2018. (zdroj: Subterra a.s.)

Ze 4. zasedání Představenstva ČKAIT

Zasedání dne 19. září 2019 se účastnili všichni členové představenstva a předseda dozorčí rady, předseda stávkového soudu, předseda autorizační rady, ekonomický mandatář a ředitel Kanceláře ČKAIT.

Ekonomický blok

Ekonomický mandatář Ing. Motyčka předložil k dnešnímu jednání výsledky hospodaření ČKAIT k 31. srpnu 2019. Toto období představuje 67 % celého roku. Výnosy limitované části jsou naplněny na 98 %. Výdaje limitované části byly čerpány v celkové výši 57 %. Výsledné hospodaření v ekonomických činnostech je na 47 % celého roku. Celkově hospodaření ČKAIT odpovídá schválenému rozpočtu. Přípravuje se návrh rozpočtu ČKAIT na rok 2020. Limity rozpočtu oblastí jsou na úrovni loňských. V případě, že bude některá oblast potřebovat navýšit v závěru roku limit, požádá se zdůvodněním Představenstvo ČKAIT a může využít plánovanou rezervu v rozpočtu. Informační centrum ČKAIT vykazovalo ke konci srpna kladný hospodářský výsledek.

Příprava návrhu výše členských příspěvků

Na Shromáždění delegátů ČKAIT 2020 se bude mimo jiné projednávat i návrh výše členských příspěvků pro rok 2021. Pokud se bude předpokládat nárůst členské základny stejný jako v předchozích letech a nové Představenstvo ČKAIT rozhodne o valorizaci platů stálých

zaměstnanců cca o 3 %, důvod ke změně výše členských příspěvků nenastane. Dojde-li však ke zvýšení odměn přednášejícím, zkušební komisařům, členům volených orgánů atd. například o 100 Kč/hod., za hospodářský rok to u ČKAIT může dosáhnout zvýšení výdajů až o 5 mil. Kč. To by si již vyžádalo zvýšení členských příspěvků o 50 Kč (1,5 mil. Kč navíc) až 100 Kč na člena (3 mil. Kč navíc). Na příštím jednání Představenstva ČKAIT budeme pokračovat v diskusi, protože to souvisí i s novým formulováním strategie ČKAIT. Ing. Drahorád předložil rozpracovaný koncept strategie ČKAIT a seznam základních témat s popisem současného stavu a náměty na vylepšení.

Stav pojištění členů

- Ing. Pejchal informoval o stavu pojištění. Škodní průběh základního pojištění je 86,6 %, škodní průběh se zvýšeným skupinovým pojištěním je již pod hranicí, kdy by bylo nutné zvýšit pojištění. Pojišťovací makléř nás na každé pojišťovací komisi i mezi jednáními podrobně seznámí se škodními událostmi a s vytvořenými rezervami. Počet zájemců o zvýšené skupinové pojištění je vyšší než v minulém roce.

Odpovědnost autorizovaných osob

- Mgr. Sadílek předložil návrh dopisu s dotazem na vysvětlení odpovědnosti autorizované osoby. U majetkové odpovědnosti je odpovědnost zřejmá. Z pohledu trestněprávní odpovědnosti to není tak snadné. Po diskuzi dopis dopracuje a předá předsedovi.
- Ing. Loukota seznámil přítomné s dalším vývojem událostí kolem zřícené střechy tělocvičny v České Třebové, i nadále má za úkol sledovat tento případ.

Rekodifikace stavebního zákona

- Ing. Hladík referoval o postupu prací na rekodifikaci stavebního zákona. Pracovní skupina č. 3 pro stavební právo hmotné byla rozšířena o dva členy, kteří projevíli zájem v komisi pracovat – Ing. Macha a Ing. Bukovského. Dále informoval o obdržení návrhů z MMR ČR, které průběžně připomínkujeme. Ing. Špalek je členem pracovní skupiny pro procesní právo. 25. října 2019 přišla pracovní verze paragrafového znění SZ, připomínky k hmotnému právu bylo třeba odeslat do pěti kalendářních dní, k procesnímu právu ve lhůtě deset kalendářních dní. Členy pracovní skupiny pro digitalizaci jsou Ing. Loukota a Ing. Hnízdil. Ing. Vaverka je členem pracovní skupiny o územním plánování. Dozvěděli jsme se, že plánovaný centrální stavební úřad nebude podřízen ministerstvu.

Návrhy změn autorizačního zákona

- Mgr. Sadílek představil dva konkrétní případy a uvedl důsledky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z uvedených důvodů předložil návrh na změnu autorizačního zákona.
- Na návrh Ing. Hladíka představenstvo schválilo změnu rozsahu oboru TE02 a IE01 – R1904-3. Změny budou zveřejněny na webu Komory.
- Ing. Hladík a Mgr. Sadílek společně předložili návrhy na změny autorizačního zákona (§ 5, 7, 11, 12, 13, 18, 19, 20 a 23). Návrh novely si vyžádala pracovní skupina MMR pro stavební právo hmotné v rámci příprav rekodifikace stavebního práva a návazných změnových zákonů. Představenstvo po diskusi návrhy schválilo

a doporučilo zaslat na MMR s výzvou dalšího tripartitního jednání (MMR, ČKAIT a ČKA).

Mezinárodní spolupráce

- Prof. Materna upozornil na nutnost rozhodnout se o případném prodloužení tříleté smlouvy s ASCE, přičemž doporučil smlouvu prodloužit. Dále informoval o navázání spolupráce s Maďarskou komorou, která získala grant na VRT.
- Představenstvo schválilo, že na jednání v Sofii ve dnech 25.–26. října bude ČKAIT zastupovat Ing. Zídek a prof. Materna. Předmětem jednání bude: Vzdělávání stavebních inženýrů a inženýrská praxe; Aspekty a problémy ve stavebním a investičním procesu v evropských zemích.

Vzdělávání

- Ing. Hejduková představila návrh elektronického vzdělávání organizovaného Komorou.
- Ing. Vaverka informoval o uspořádání semináře o výstavbě dřevostaveb.
- Na návrh Ing. Mandíka představenstvo jednomyslně schválilo záštity na akce: Voda v sídle a krajině; Ženy ve stavebnictví; RECYKLING 2020.

ČKAIT se zapojuje do spolupráce na přípravě staveb vysokorychlostních železnic

- Ing. Křeček referoval o žádosti saské inženýrské komory o spolupráci s ministerstvem a naší Komorou na přípravě VRT. Ing. Mráz se za ČKAIT 25. července 2019 účastnil jednání meziresortního řídicího výboru k přípravě rychlých železničních spojení na území ČR, kde mimo jiné SŽDC, s.o. předložila návrh na přípravu a realizaci železnice nové generace. K tomu připravila SŽDC prezentaci a poskytla ji Kanceláři ČKAIT.
- ČKAIT bude reagovat na výzvu Saské komory autorizovaných inženýrů, abychom se připojili ke spolupráci s investory stavby rychlého železničního spojení Praha–Drážďany.

Aktuální stav přípravy VRT v ČR

* odhadovaný potenciál počtu cestujících (počet cestujících za den v obou směrech)

Rychlá spojení – cílový stav

- plánované směry
- - - možné budoucí spojení
- pilotní úseky

Soutěžní přehlídky

- Ing. Pejchal žádá předsedy o získávání přihlášek do Ceny Inženýrské komory 2019. Představenstvo doporučuje předsedům oblastí obzvat členy e-mailem.
- Ing. Zdařilová informovala o nominačním večeru Stavby roku.
- Ing. Loukota zmínil vyhlášení Stavby roku Pardubického kraje.
- Per rollam mezi řádnými jednáními bylo schváleno udělit záštitu akci Grand Prix Architektů 2019. Pro bylo osm hlasů, proti sedm.

Různé

- Ing. Hnízdil připravil a představil představenstvu technické řešení elektronického deníku autorizované osoby. Všem členům představenstva pošle přihlašovací údaje pro testování funkcí elektronického deníku na adrese denik.ckait.cz – více článků o elektronickém deníku str. 28.

- Ing. Vaverka informoval o tom, že studii proveditelnosti dostavby budovy Komory zpracovává prof. Heralová. Studie bude předložena v listopadu a Ing. Vaverka zjistí její cenu.
- Prof. Materna předložil doporučující stanovisko pro projekt TAČR s doplněním, které vzniklo na jednání komise BIM.
- Prof. Kabele konstatoval, že novela zákona o hospodaření energií ani prováděcí vyhlášky stále nejsou k dispozici. Z tohoto důvodu se nebude konference Energetická náročnost budov konat letos, ale až v příštím roce.

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře ČKAIT

Stavovský soud ČKAIT v roce 2019

Nepřípustnost souběhu funkcí způsobila, že v tomto roce musel stavovský soud pracovat v sestavě pouze osmi členů. Tři členové dali přednost práci ve výboru oblasti.

Stavovský soud (dále jen StS) jednal a rozhodoval v souladu s § 10 Organizačního řádu ČKAIT prostřednictvím svých dvou disciplinárních senátů v Praze a Brně. Převzetím žalobních návrhů Dozorčí rady ČKAIT bylo zahájováno disciplinární řízení s obviněnými autorizovanými osobami, které porušily ustanovení zákona č. 360/1992 Sb. nebo Profesionálního a etického řádu ČKAIT z hlediska odborného nebo etického. Výkon disciplinárních opatření zajišťovala Kancelář Komory. Předseda nebo místopředseda StS se pravidelně účastnili zasedání představenstva i Dozorčí rady ČKAIT.

Negativní dopad ustanovení o souběhu funkcí

Na základě změny Organizačního řádu ČKAIT (§ 3 odst. 12, 13 a 14), odhlasované na letošním shromáždění delegátů, muselo několik členů z jedenáctičlenného stavovského soudu přehodnotit svoji činnost v orgánech Komory s tím, že nadále je nepřípustný souběh funkcí v StS a např. výboru oblasti. Z „postižených“ členů StS zvolili dva členové stavovský soud (Ing. Bezpalec, Ing. Chytil) a tři členové dali přednost práci ve výboru své oblastní pobočky (Ing. Hořejší, Ing. Klos, Ing. Luňáček). StS tedy pokračuje v činnosti do konce volebního období (březen 2020) v sestavě osmi členů.

V období roku 2019 dosud řešily tříčlenné senáty, jmenované ad hoc z členů StS, 12 návrhů na zahájení disciplinárního řízení v profesních kauzách, z toho osm v Praze a čtyři v Brně. Disciplinární řízení s autorizovanými osobami, které dosud neuhradily členský příspěvek, vrcholí právě v posledních měsících roku. Provinění řeší v rámci Komory výhradně disciplinární senát v Praze. Konečná bilance kauz bude součástí výroční zprávy ČKAIT za rok 2019.

Hlavním problémem bývá nejasný smluvní vztah

Skladba řešených pochybení se prakticky nemění; primární příčinou většiny stížností zůstává nejasný smluvní vztah partnerů výstavby, resp. absence jednoznačné smlouvy o dílo. Mezi disciplinárně

obviněnými stále převažují autorizované osoby v oboru pozemní stavby (také s ohledem na nejvyšší počet členů Komory), v první řadě projektanti a osoby odpovědné za odborné vedení stavby. V kauzách tradičně figurují také obory statika a dynamika staveb, v menší míře stavby dopravní či stavby vodního hospodářství. Jako stěžovatelé zůstávají ve výrazné většině zastoupeny soukromé fyzické osoby (stavebníci rodinných domů a další účastníci stavebního řízení), ale také stavební úřady apod.

Připravují se změny autorizačního zákona

Poznatky a zkušenosti získané v souvislosti s disciplinárním řízením v některých dřívějších kauzách vedly k závěru, že by bylo vhodné usilovat o změnu zákona č. 360/1992 Sb. (dále jen Zákon) tak, aby v konečném důsledku nedocházelo ke zneužívání některých ustanovení ze strany disciplinárně stíhaných autorizovaných osob, eventuálně k výraznému omezení veřejnoprávní funkce Komory. V současné době jsou připraveny a diskutovány úpravy Zákona v těchto konkrétních oblastech působnosti ČKAIT:

- U tzv. neplatičů – autorizovaných osob, které nesplnily svoji základní povinnost a včas neuhradily členský příspěvek – se jedná o ustanovení o **automatickém pozastavení členství** osobám, které neuhradily předepsanou částku do 31. března kalendářního roku, resp. ani do jednoho měsíce poté, kdy byly na tuto skutečnost písemně upozorněny s následkem pozastavení členství (§ 11). Tím však nebude dotčena dosavadní možnost autorizovaných osob předem požádat Kancelář Komory o shovívavost, resp. náhradní řešení v odůvodněných případech (objektivní zdravotní, rodinné nebo existenční problémy apod.).
- **Pozastavení veškerých udělených autorizací (členství) při spáchání trestného činu** v souvislosti s výkonem činností autorizované osoby, poskytovaných v souvislosti s udělenou autorizací, za porušení obecně závazných právních předpisů při výkonu takových činností a za porušení vnitřních předpisů

Komory (§ 11 odst. 1 písm. a). Následně musí být v řádech Komory také specifikovány podmínky pozastavení autorizace při udělení tohoto disciplinárního opatření pouze za odborné (etické) pochybení v jednom z více získaných oborů autorizace a dořešit související problematiku uložení autorizačního razítka společného pro více oborů.

- Třetí chystaná změna Zákona vychází dokonce ze stanoviska Nejvyššího správního soudu, který shledal ve svém rozhodnutí v odvolacím řízení „stav aktuální platné právní úpravy Zákona závažným opomenutím zákonodárce“. Dle výkladu NSS dnes Zákon v platném znění vylučuje disciplinární odpovědnost autorizovaných osob, pokud se dopustí protiprávního jednání či jednání v rozporu s vnitřním předpisem Komory, které nebude jednoznačně výsledkem výlučně jen činnosti, pro kterou takové osobě byla udělena autorizace – např. činnosti v jiném oboru nad rámec udělené autorizace či v pozici statutárního orgánu právnické osoby. Autorizovaná osoba tedy bude nově (§ 12 odst. 1) mít **odpovědnost za odbornou (etickou) úroveň výkonu veškerých odborných činností poskytovaných v souvislosti s udělenou autorizací, za porušení obecně závazných právních**

předpisů při výkonu takových činností a za porušení vnitřních předpisů Komory. Z toho vyplývá i doplnění § 20 odst. 1: Za závažné nebo opětovné porušení povinností autorizované osoby stanovené tímto Zákonem nebo vnitřním předpisem Komory (dále jen disciplinární provinění) Komora autorizované osobě uloží...

Snaha o ukončení omezení pravomocí ČKAIT

Cílem úprav je ukončit výrazné omezení pravomocí ČKAIT k vedení disciplinárního řízení, a tím posílit působnost ČKAIT při péči o stavební kulturu, ochranu veřejných zájmů a při hájení stavovských zájmů autorizovaných osob. Podle doporučení právního poradce ČKAIT by bylo vhodné doplnit uvedené návrhy změn též obecným požadavkem na trvalou bezúhonnost autorizované osoby, která se aktuálně vyžaduje jen pro udělení autorizace. Úpravy společného Zákona se samozřejmě týkají i České komory architektů, se kterou ČKAIT postupuje v úzké součinnosti.

Ing. Jan Korbel

předseda Stavovského soudu ČKAIT

Dozorčí rada ČKAIT v roce 2019

Klesá počet podnětů, podíl stížností předaných ke stavovskému soudu se spíše zvedá. Autorizované osoby by měly vždy zvažovat, kdy a jak použijí autorizační razítko.

Dozorčí rada ČKAIT (DR) pracovala v roce 2019 ve standardním režimu, který započal kontrolami kanceláří všech 13 oblastí Komory. Tyto kontroly spojuje i s poslední prověrkou příprav výborů oblastí na valné hromady a zaměřuje se při nich na splnění základních formálních náležitostí (řádné a včasné obelání všech členů ČKAIT v oblasti) a především na přípravu voleb do oblastí.

S ohledem na chystané volby do všech hlavních volených orgánů ČKAIT se DR na svém 16. zasedání usnesla na doporučení pro valné hromady oblastí nominovat do všech volených orgánů Komory po jednom zástupci.

Součástí návštěv zástupců DR na oblastech je také kontrola plnění usnesení valných hromad oblastí z předchozího roku a kontrola využívání prostředků pro odbornou činnost oblastí. Kontroly kanceláří se účastní vždy jeden člen Dozorčí rady ČKAIT a jeden zástupce oblasti z Dozorčích komisí DR ČKAIT.

Počet podaných stížností klesá

Z výsledků pravidelné činnosti DR ČKAIT v minulých letech je patrné, že počet podaných stížností má tendenci spíše klesající, podíl stížností končících projednáváním u stavovského soudu je však spíše vyšší.

Dozorčí rada ČKAIT se sešla na svých zasedáních šestkrát, Dozorčí komise (Praha a Brno) DR ČKAIT se standardně sešly na svých zasedáních dvanáctkrát.

V roce 2019 bylo k polovině října evidováno 42 stížností, což je zatím v souladu s tendencí roku 2018. Opět je minoritní počet stížností v regionu Morava, kde bylo evidováno pouze 12 stížností.

Z celkového počtu 42 stížností se dvě stížnosti týkaly neuhrazených členských příspěvků – jedná se o stížnosti na desítky osob. Tato řízení dosud probíhají.

Autorizovaná osoba plně odpovídá za použití autorizačního razítka

Dosud evidované stížnosti se týkají především profesního pochybení. Devět z nich bylo předáno k řešení stavovskému soudu, deset bylo zastaveno a deset odloženo. Odložení případu se stalo velmi frekventovaným ukončením kauz, neboť umožňuje promptní otevření případů tehdy, když se objeví nové podstatné důkazy. Lze proto říci, že se nová úprava Disciplinárního řádu osvědčila.

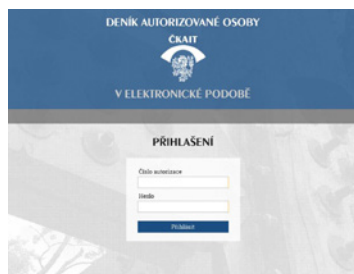
Samostatným případem diskutovaným DR ČKAIT se stala porucha střešní konstrukce haly tělocvičny v České Třebové, která se dostala do Z+i ČKAIT č. 4. Mohli jste si přeci říci, že byla pravomocně odsouzena autorizovaná osoba (dnes je případ ve stadiu dovolání k Nejvyššímu soudu ČR), a to na základě soudně znaleckého posudku, na kterém se podílela další autorizovaná osoba. Poučení pro autorizované osoby obecně již správně popsal Ing. Ladislav Bukovský ve zmíněném článku: vždy si uvědomit, že autorizovaná osoba plně zodpovídá za jakýkoliv dokument opatřený jejím autorizačním razítkem bez ohledu na souvislosti, jak dokument vznikl a kdo jej vypracoval. Já k tomu dodávám: a AO je povinna použít razítka řádně dokumentovat zápisem ve svém DAO (deník autorizované osoby).

prof. Ing. František Hrdlička, CSc.

předseda Dozorčí rady ČKAIT

Elektronický deník autorizované osoby

Elektronická verze deníku autorizované osoby denik.ckait.cz bude od ledna 2020 volitelnou variantou. Pro autorizované osoby, které budou chtít nadále vést deník v listinné podobě, se nic nemění.

V Z+i ČKAIT č. 2/2019 byly popsány nezbytné kroky, které učinilo představenstvo a následně shromáždění delegátů pro zavedení elektronické verze deníku autorizované osoby. Řády ČKAIT jsou na nový systém připraveny.

pisováno automaticky systémem, zároveň bude systém zaznamenávat skutečné datum zápisu. Aplikace uživateli umožní zapisovat dokumenty opatřené autorizačním razítkem nejdříve v aktuálním dni, není umožněn zápis s datem budoucím. Další povinná pole jsou opatřena nápovědou, což je důležité do pole zapsat, aby byl zápis užitečný a kontrolovatelný. Po uložení zápisu už není možné záznam smazat nebo přepsat. V případě potřeby je možné doplnit existující zápis doplňující informací do poznámky, kde bude tato změna uvedena i s datem doplnění.

Webová adresa denik.ckait.cz

Dozorčí rada ČKAIT definovala základní požadavky a s tímto zadáním vytvořilo Středisko informačních technologií webovou aplikaci dostupnou na adrese denik.ckait.cz.

Přihlašovací údaje poskytuje Středisko IT ČKAIT. Změna hesla uživatelem bude umožněna po prvním přihlášení a nové heslo musí obsahovat minimálně 10 alfanumerických znaků. Přístup do aplikace zabezpečí šifrování.

Webová aplikace je provozována na serveru ČKAIT, spravovaném vlastními zaměstnanci. Úkolem Dozorčí rady ČKAIT je vypracovat pravidla pro přechod na elektronickou verzi deníku. Po schválení představenstvem budou zveřejněna na webu ČKAIT. Zároveň bude vytvořen testovací účet, aby si zájemci mohli elektronický deník před rozhodnutím vyzkoušet.

Obsah je stejný jako v papírové verzi

Elektronický deník má obsah odpovídající listinnému deníku, což byla jedna z podmínek Dozorčí rady ČKAIT. Elektronický i listinný deník obsahuje stejný počet a obsah polí, resp. sloupců; datum, objednatel, název projektu, počet použití v jednom páře, poznámka. Pořadové číslo bude za-

celý obsah deníku bude zobrazován podle pořadového čísla v opačném pořadí, od nejnovějšího zápisu po nejstarší. Každý uživatel bude mít možnost nechat si celý obsah deníku vyexportovat do formátu PDF. Vzhled vytištěného PDF bude téměř totožný s listinnou verzí. Verze elektronická bude navíc opatřena vodoznakem a členským číslem na každé straně exportovaného výstupu.

Jednodušší užívání i kontrola

Do elektronických deníků bude mít pro účel kontroly a po předchozím upozornění přístup Dozorčí rada ČKAIT, resp. Dozorčí komise ČKAIT. Jejich přihlášení do deníků budou evidována, stejně jako přihlášení vlastních uživatelů. Přítomnost kontrolované osoby bude možná, ale nebude nutná. Autorizovaná osoba, která se nebude chtít nebo nebude moci kontroly zúčastnit, bude o datu kontroly informována. Po kontrole deníku bude proveden zápis a výsledek bude uživateli zobrazen při jeho dalším přihlášení.

Systém aplikačního a databázového prostředí bude pravidelně kontrolován bezpečnostní testovací procedurou.

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře ČKAIT

Profesní informační systém ČKAIT

profesis

Novinky

- Portál ÚÚR – stanoviska a metodiky, metodické příručky
- Průměrné ceny dopravní a technické infrastruktury obcí (metodiky, směrnice, stanoviska, ceníky – MMR)

Aktualizace

- TP 1.6 Spolupráce AO při navrhování požární bezpečnosti staveb
- TP 1.7 Požární bezpečnost jednoduchých staveb
- TP 1.8.3 Stavební akustika
- MP 9.1 Inženýrská činnost
- MP 9.4 Inženýrská činnost u technologických staveb

Právní předpisy

Právní předpisy Sbírkou zákonů a Sbírkou mezinárodních smluv, uvedené v systému PROFESIS, jsou aktualizovány ve 14denních intervalech.

Přístup do systému

Systém PROFESIS je přístupný bez přihlášení, s výjimkou vybraných pomůcek, právních předpisů, českých technických norem a studijních materiálů. Přístup k neveřejným dokumentům a tisk pomůcek ve formátu PDF je umožněn po přihlášení. UŽIVATELSKÉ JMÉNO je členské číslo (všech 7 znaků), o HESLO je možné požádat e-mailem. Kompletní nabídka služeb je pro členy ČKAIT zdarma. Kontakt pro návrhy, připomínky, dotazy a žádosti o heslo: profesis@ckait.cz.

Ing. Dominika Hejduková
Středisko vzdělávání a informací ČKAIT

Problematika výbuchové ochrany staveb prezentovaná na semináři celoživotního vzdělávání OK ČKAIT Ostrava 14. října 2019 se setkala s velkým zájmem autorizovaných osob. Na obrázku je na semináři popisovaný výbuch v cukrovaru Imperial Sugar ve státě Georgia, k němuž došlo v důsledku nahromadění hořlavého cukrového prachu po celé budově 7. února 2008. (zdroj: wikimedia.org)

Rada pro podporu rozvoje profese vyzývá členy ČKAIT k zapojení

Rada pro podporu rozvoje profese PROFESIS (dále jen RPRP) je významným orgánem ČKAIT. Její skladba v počtu více než 30 kolegů napovídá i šíři její činnosti.

RPRP řeší odborné záležitosti Komory. Pilotním projektem je tvorba a udržování Profesionálního informačního systému PROFESIS. Jeho obsah by měl být znám všem AO. Elektronický přístup přes licenční heslo byl každému v Komoře předán a v případě ztráty o něj lze opakovaně požádat jednoduše na adrese profesis@ckait.cz.

Nově je systém přístupný (s výjimkou vybraných pomůcek, právních předpisů, českých technických norem a studijních materiálů) i pro širokou odbornou veřejnost, stavební úřady, orgány státní správy a studenty škol. PROFESIS obsahuje řadu informací týkajících se provozu ČKAIT – řády, statut kanceláří, soutěžní řád a další vnitřní předpisy Komory. Hlavní náplní jsou pak metodické a technické pomůcky pro projektanty a stavbyvedoucí pro výkon jejich vybrané činnosti.

V RPRP nejsou zastoupeni jen vedoucí středisek kanceláře Komory Praha, vedoucí profesních aktivů, předsedové pracovních komisí a garanti jednotlivých pomůcek PROFESIS, ale i zástupci MMR ČR a MPO ČR. Rada RPRP se schází 2 x ročně, na jaře v kanceláři Komory ČKAIT Praha a na podzim v OK ČKAIT Ostrava. V mezidobí se schází 4 x ročně ve 4členném obsazení tzv. zúžená RPRP.

Prezentace výbuchů staveb na zasedání v Ostravě

Podzimní zasedání proběhlo ve dnech 15. až 16. října 2019 v Ostravě. Dne 15. října 2019 byla RPRP pozvána na odbornou prezentaci výbuchové ochrany staveb včetně praktických ukázek výbuchů různých průmyslových i neprůmyslových prachů. Organizovala ji firma RSBP spol. s r.o. Radvanice (doc. Ing. Petr Štroch, Ph.D., ředitel společnosti)

ve spolupráci s VVUÚ, a.s., Ostrava (Ing. Martin Kulich, Ph.D., vedoucí útvaru analýzy rizik).

RPRP oba dva dny zasedání probírala aktuální problematiku Komory ve II. pololetí 2019, a to zejména: změny v PROFESIS, uskutečněné aktualizace stávajících pomůcek, zařazení nových pomůcek a potřebu těch budoucích. Na program byly i informace z orgánů Komory, vývoj legislativy ve výstavbě a iniciativy Komory k odborným problémům výstavby. Vedoucí aktivů a pracovních komisí podali informace o činnosti za II. pol. 2019. Zástupce MPO ČR podal informaci o rekodifikaci stavebního práva.

Důležitou součástí činnosti RPRP je trvalý tlak na zvyšování kvality, přehlednosti a vypovídací úrovně PROFESIS. Někteří členové RPRP a AO předali připomínky a doporučení, které rada ve zúženém složení řešila na schůzce 13. listopadu 2019 v Kanceláři Komory ČKAIT Praha. Za aktivitu v tomto smyslu jim patří poděkování. Zápis z RPRP v Ostravě, tak jako všechny předchozí, bude umístěn ve složce Aktivita na stránkách www.ckait.cz.

RPRP hledá aktivní nové členy

Další zasedání RPRP proběhne v květnu 2020. Řada jejích členů signalizuje ukončení dlouholeté práce nejen v radě samotné, ale i dalších orgánech Komory. Platí proto trvalá výzva pro všechny aktivní členy ČKAIT o možnosti zapojení se do společné práce.

Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT, předseda RPRP

Modernizace výuky ve Střední průmyslové škole stavební v Liberci

Stejně jako se se společenskými a technickými změnami mění způsoby technologií a materiálů používaných ve stavebnictví, musí se měnit i vzdělávací úkoly stavebních průmyslovek. V Liberci se to daří.

Podstata obsahu výuky na liberecké škole byla založena v padesátých letech 20. století a nepochybně vycházela z tehdejších podmínek a potřeb stavebnictví, jakými bylo vytvoření velkých stavebních podniků znárodněním průmyslu, zprůmyslnění stavebnictví a poválečná obnova. V té době však maturoval daleko menší počet studujících. Průmyslové školy s maturitními obory přijímaly podstatně výběrověji a vysoké školy také evidovaly průmyslováky v dramaticky nižším počtu. To se změnilo.

Nově se učí střední management stavebnictví

Liberecká odborná škola reagovala na měnící se podmínky již dříve a od školního roku 2019/2020 nově i přípravou a zavedením nového vzdělávacího programu nazvaného management stavebnictví. Vedle již vyučovaných zaměření na architekturu a pozemní stavby a inženýrské stavby se jedná o rozšíření na již třetí program v rámci maturitního oboru stavebnictví.

Management stavebnictví bude ve výuce více akcentovat ekonomické a manažerské znalosti a dovednosti budoucích absolventů, a to částečně i na úkor výpočtů stavební mechaniky a stavebních konstrukcí.

Je pravdou, že učitelé odborných předmětů vstupují s výukou zaměřenou na management stavebnictví na dosud málo probádanou půdu potřeb středního managementu stavební přípravy, výroby a údržby. Je také pravda, že není možné zcela opustit klasická zaměření výuky pozemních a dopravních staveb. Na druhou stranu doba přináší i pro vedení školy a učitele nové výzvy, které jsou povinni přijmout a aplikovat do života.

Výuka BIM

Do nového programu bude v zájmu postupující digitalizace do stavebního odvětví začleněno vzdělávání na užívání BIM (Building Information Modeling). Potřeba vyššího uplatňování digitalizace pro přípravu, výstavbu, správu a dlouhodobou údržbu staveb vychází z požadavků České agentury pro standardizaci a je v souladu s vládním úkolem v oblasti digitalizace České republiky.

Virtuální realita studenty baví

Od devadesátých let měli studenti Střední průmyslové školy stavební v Liberci možnost využívat moderní vizualizační technologie, které se postupem času vyvíjely až do takové úrovně, že lze stěží poznat, jestli se jedná o skutečnost, nebo vizi.

Studenti třetích ročníků se již třetím rokem učí, jak vytvořit fotorealisticke rendery a následně prezentovat svoje návrhy před vrstevníky. Technická vybavenost učeben určených pro výuku vizualizací dovoluje spouštění a následnou editaci složitých 3D modelů, které si žáci mají možnost sami zhotovit. Výsledkem ročníkové práce bývá plakát, popřípadě video provázející individuálními projekty jedinců. Novinkou tohoto školního roku je integrace VR (Virtual Reality), tedy technologie, která dokáže úplně pohltit diváka a vnést dojem absolutního propojení s virtuálním světem.

Mgr. Radek Cíkl

ředitel Střední průmyslové školy stavební v Liberci

Filip Drapák

student 4. ročníku

Vývoj technologií využívaných při výuce dokládají nejlépe vizualizace zpracované studenty Střední průmyslové školy stavební v Liberci (1 – Filip Drapák, 2 – Jan Radosta, 3 – Filip Černý, 4 – Vojtěch Fejgl, 5 – Michaela Říhová)

120. výročí založení FAST VUT v Brně

ČKAIT úzce spolupracuje se stavebními fakultami českých vysokých škol. Letos se účastnila oslav 120. výročí založení stavební fakulty VUT v Brně. Před dvěma lety to byla jubilea nejstarší stavební fakulty, která byla založena v roce 1707 v Praze při ČVUT, i nejmladší stavební fakulty, která vznikla v roce 1997 v Ostravě při VŠB-TUO.

Oslavy 120. výročí založení stavební fakulty VUT v Brně vyvrcholily 29. května 2019. ČKAIT byla mezi organizacemi pozvanými na slavnostní zasedání Vědecké rady stavební fakulty. Reprezentantem Komory byl místopředseda ČKAIT Ing. Jindřich Pater. Mezi cca 200 účastníky však seděla i početná skupina autorizovaných členů Komory.

Zasedání zahájil rektor VUT v Brně prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., dr. H. c. a vedl prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc., děkan Fakulty stavební VUT v Brně. U řečnického pultu se se zdravicemi postupně vystřídala řada významných odborníků.

Předána byla řada vyznamenání

Mezi vyznamenanými byli i akademičtí pracovníci, kteří jsou, jako autorizované osoby/členové orgánů ČKAIT, zapojení do struktur ČKAIT:

- prof. Ing. Jiří Hirš, CSc. – Ústav technických zařízení budov;
- prof. Ing. Leonard Hobst, CSc. – Ústav stavebního zkušebnictví;
- prof. Ing. Josef Chybík, CSc. – Ústav stavitelství;
- prof. Ing. Miloslav Novotný, CSc. – Ústav pozemního stavitelství;
- prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., dr. H. c. – rektor VUT v Brně, Ústav betonových a zděných konstrukcí.

Vyznamenání s čestnou medailí bylo uděleno za úzkou spolupráci ČKAIT a VUT i předsedovi ČKAIT Ing. Pavlu Křečkovi. Pocty se Komoře dostalo i tím, že byla vyzvána k projevu na úplný závěr zasedání Vědecké rady a uzavření oslav 120. výročí založení stavební fakulty VUT v Brně.

Historické milníky VUT v Brně

Pro absolventy a spolupracovníky stavební fakulty byla k jejímu 120. výročí založení vydána publikace Historie a současnost FAST VUT. Zde přebíráme z této publikace část článku Historické milníky VUT v Brně:

Vznik C.k. české vysoké školy technické v Brně spadá do roku 1899 do „století páry“, které bylo charakteristické prudkým rozvojem průmyslu v zemích Evropy a Severní Ameriky. Tomuto trendu se nevyhnuly ani země rakouského mocnářství. Na konci 19. století se v něm projevoval nedostatek vysokých škol především technického směru. Jeho výsost císař František Josef I. podepsal 19. září 1899 dekret o zřízení „Císařské a královské české vysoké školy technické v Brně“. C.k. česká vysoká škola zahájila činnost 3. listopadu a jejím prvním odborem bylo stavební inženýrství.

Od původního názvu se přes názvy „Česká vysoká škola technická v Brně“ přešlo po vytvoření republiky na název „Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše v Brně“ ev. „Benešova technika“ v roce 1938. V roce 1939 byla česká technika uzavřena a k obnově činnosti školy došlo až po 2. světové válce. V roce 1945 se škola automaticky vrátila k názvu „Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše“. V roce 1950 byl název „odbor“ nahrazen názvem „fakulta“. Rozkazem prezidenta republiky z r. 1951 byla

C.k. česká vysoká škola technická v Brně v době založení (zdroj: VUT v Brně)

Posluchači stavebního inženýrství v posluchárně stavební fakulty VUT Brno v roce 1911 (zdroj: VUT v Brně)

škola zrušena, převedena pod správu Ministerstva národní obrany (MNO) a na jejím místě vytvořena „Vojenská technická akademie“. O původní odbor stavebního inženýrství MNO neprojevovalo zájem, a nakonec bylo rozhodnuto zřídit z tohoto odboru ještě v roce 1951 prozatímní „Vysokou školu stavitelství“. Od roku 1956 dodnes (k letošnímu jubilejnímu roku je to tedy 63 let) nese škola dnešní název „Vysoké učení technické v Brně“. Fakulta inženýrského stavitelství se v roce 1960 sloučila s Fakultou architektury, čímž byla vytvořena Fakulta stavební. Fakulta architektury se pak z FAST vydělila v roce 1976.

Fakulta stavební má mezi ostatními fakultami ČR zvláštní postavení. Je to jediná fakulta, která přečkala celé 120leté období bez svého zrušení (kromě zrušení na 3 roky během okupace za 2. světové války).

Počet studentů při vzniku školy v akademickém roce 1899/1900 činil 38, v roce 1938/39 činil 493, v roce 1945/46 činil 927 a v roce 2018/19 činí 3985. V roce 2017/18 dokončilo FAST 554 absolventů v bakalářském studiu, v navazujícím magisterském studiu 586 a v doktorském studiu 39, celkem 1179 absolventů.

Dá se reálně předpokládat, že po řadě zvratů, které školu během existence potkaly, se dostává do období stability s perspektivou dalšího rozvoje, k čemuž ji přeje ČKAIT hodně úspěchů.

Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT

Zprávy z oblasti ČKAIT České Budějovice

V rámci celoživotního vzdělávání připravil výbor oblasti České Budějovice semináře zaměřené na problematiku mostních konstrukcí a stavbu dálnice D3 a na problematiku předpjatých betonů.

Dopravní stavby

Ve spolupráci s Uníí mostařů ČR a firmou Swietelsky stavební s.r.o. bylo 24. září 2019 zorganizováno již 4. diskusní odpoledne odborníků dopravního a mostního stavitelství na velice aktuální téma v Jihočeském kraji a Českých Budějovicích – stavba dálnice D3 jako obchvatu Českých Budějovic.

Ing. Josef Pumpr, předseda Unie mostařů ČR a člen oblasti, vysvětlil, proč byl program rozšířen o problematiku diagnostiky mostů. Důvodem je několik havárií jak v ČR, tak v dalších státech EU.

Ing. Josef Král, ředitel stavby úseku dálnice D3 Bošilec–Ševětín, zhodnotil průběh stavby od jejího začátku do zprovoznění. Zaměřil se hlavně na problematiku zakládání mostních objektů v neúnosném podloží, odvodnění tělesa dálnice a na související stavební objekty. Přednášku doplnil fotografiemi a videoprojekcí. Úsek dálnice je v provozu a stavba proběhla úspěšně.

Ing. Marián Popluhár a David Hlaváč, zástupci zhotovitelů, okomentovali průběh prací na dvou úsecích dálnice D3 směrem ke státní hranici s Rakouskem. Jedná se o přípravné stavební a zemní práce od Českých Budějovic k Třebonínu. Oba doplnili své přednášky videoprojekcí.

Bc. Daniel Balla, zástupce investora ŘSD, ve své přednášce ukázal fotografie ze závad při realizaci dálničních staveb z ČR i sousedních států.

Doc. Ing. Jan Tomek, CSc., a Ing. Martin Krejcar, CSc., se věnovali problematice stavby, údržby a oprav mostů. Dále na fotografických projekcích vysvětlili nejnovější diagnostické metody se zpracováním výstupů jako podkladu pro projektanty rekonstrukcí a oprav mostů.

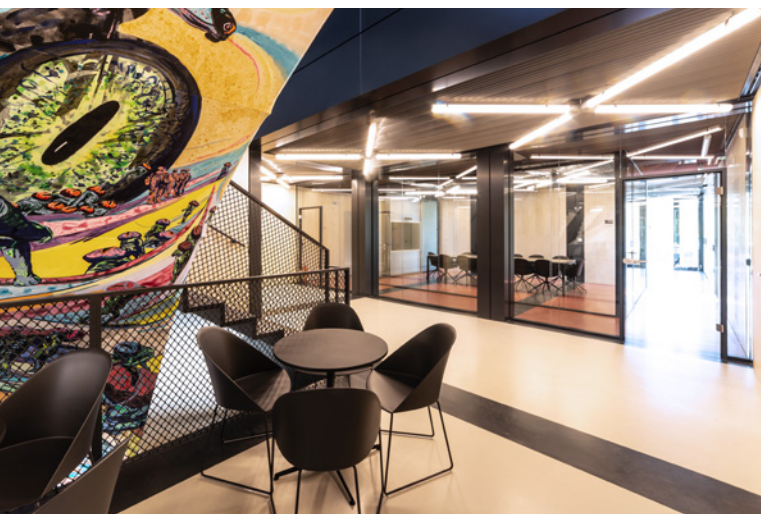
Předpjaté betony

Seminář Předpjaté betony pořádaný 26. září 2019 ve spolupráci se Střední průmyslovou školou stavební České Budějovice opět naplnoval myšlenku spojení teorie a praxe.

Doc. Ing. Lukáš Vráblík, Ph.D., z Katedry betonových a zděných konstrukcí stavební fakulty ČVUT přednášel o teorii předpjatého betonu a metodě navrhování předpjatým betonem. Velice názorně vysvětlil základy statického výpočtu a vznik možných chyb tak, aby to bylo poučné nejen pro autorizované osoby, ale i pro cca tři desítky studentů 4. ročníku SPŠ stavební České Budějovice.

Ing. František Košán, autorizovaná osoba v oboru Mosty a inženýrské konstrukce a zkušený projektant z firmy Pontex, spol. s r.o., středisko České Budějovice, popsal historii navrhování mostních konstrukcí z předpjatého betonu, zejména v jižních Čechách.

V letech 1956 až 1958 byly používány jako nosníky mostní předpjaté dílce (MPD); v příčném směru byly sepnuté, v podélném směru sestaveny ze 3 dílů. Zajímavá mostní konstrukce je most ev. č. 156-001 přes Vltavu v Českých Budějovicích s rozpětím 40,18 m, postavený v roce 1958 z atypických nosníků z dodatečně předpjatého betonu, příčně sepnutých v místě mostovky a příčníků. V průběhu provozu byla vozovka mostu rozšířena na úkor chodníku a most byl na povodň straně přitížen vodovodním potrubím DN 600 mm. V roce 1998 byla vypracována projektová

Administrativní budova firmy KOMA Modular ve Vizovicích (zdroj: KOMA)

Oprava svršku a izolací komůrkového mostu (foto: František Košán)

dokumentace rekonstrukce mostu s cílem vyměnit mostní svršek a izolace. Statický výpočet zatížitelnosti mostu potvrdil, že odpovídá současnému silničnímu provozu.

Od šedesátých let se realizovaly monolitické mosty z dodatečně předpjatého betonu komůrkového průřezu, například most ev. č. 105-048 v Kolodějích nad Lužnicí. Pokud je u tohoto typu mostů nutná oprava, zvolí se postup podle výsledků statického výpočtu zatížitelnosti a diagnostického průzkumu mostu. Řešením je nová nosná konstrukce nebo zesílení volnými kabely, případně jen nová izolace a mostní svršek.

Od šedesátých do osmdesátých let byly používány nosníky z dodatečně předpjatého betonu (typ KA-61, KA-73 uzavřeného průřezu) a nosníky ve tvaru I (typ I-62, I-73). Číslo značí rok zpracování typové dokumentace. Vzájemné spojení těchto typů nosníků bylo prováděno dobetonováním spár mezi nosníky.

V sedmdesátých až osmdesátých letech firmy Stavby silnic a železnic a Vojenské stavby stavěly tzv. segmentové mosty. Ve stejném období byly stavěny také mosty z předem předpjatých nosníků VS-T, jež byly spřaženy s monolitickou železobetonovou deskou.

Nyní navrhované mostní monolitické konstrukce z dodatečně předpjatého betonu jsou deskové, trémové, komůrkové. Nosníky spřažené s monolitickou železobetonovou deskou: deskové, T-93, PETRA. Příkladem nově navrhované konstrukce s předem předepnutými nosníky z vysokopevnostního betonu UHPC (Ultra High Performance Concrete) je lávka pro pěší v Táboře.

Odborná exkurze Zlínsko 2019

Stěžejní částí odborné exkurze pořádané oblastní pobočkou ČSSI České Budějovice ve spolupráci s naší oblastní kancelář ČKAIT ve dnech 27.–29. září 2019 na jižní Moravu do oblasti Zlína byly tyto stavby a objekty:

- Administrativní budova firmy KOMA Modular ve Vizovicích (výrobce modulárních budov), která vznikla z modulů vyrobených pro český pavilon EXPO 2015 v Miláně s výkladem obchodního ředitele Ing. Martina Harta.

- Kongresové centrum ve Zlíně, postavené dle návrhu Ing. arch. Evy Jiříčné. Odborný výklad byl zaměřen na základní stavební údaje, na provoz celého objektu od suterénu/garáže přes hlavní sál, prezidentský salónek až po půdu s technickým zázemím.
 - Zlínský mrakodrap, který byl v době výstavby vrcholným dílem předválečné funkcionalistické architektury s 16 podlažími a výškou 77,5 m nejvyšší budovou Evropy. Skutečnou technickou lahůdkou je pojezdová kancelář J. A. Bati, vybavená klimatizací, telefonem i umyvadlem. Na střeše budovy se pak nabízel nevšední pohled na město a jeho okolí.
 - Stavby významného stavitele Dušana Jurkoviče – lázeňské domy v Luhačovicích.
 - Bařův kanál – součástí plavby z přístavu Vnorovy bylo podání historických a technických údajů o významu kanálu, proplutí nejvyšším zdymadlem na tomto vodním díle (3 m) a proplutí křížení kanálu s řekou Moravou s prohlídkou pozůstatků po lanovce zajišťující přetažení lodí z kanálu přes řeku Moravu
- Zpáteční cestou jsme se zastavili u památníku Mohyla míru ve Slavkově u Brna.

Ing. František Hladík

předseda oblasti ČKAIT České Budějovice

České Budějovice připravují

• Valná hromada OK ČKAIT České Budějovice	15. ledna 2020
• Co je nutné pro úspěch BIM projektu	20. února 2020
• Veletrh úspor energií, Wels	6. března 2020
• Celostátní žákovská soutěž v projektování RD v grafických programech	19. března 2020
• Technický dozor stavebníka – jeho postavení a úloha	26. března 2020

Veletrh Památky – Muzea – Řemesla 2020

Veletrh se uskuteční ve dnech 13.–16. února 2020 v PVA EXPO Praha Letňany. Motto veletrhu „Dejme minulosti budoucnost!“ vyjadřuje právě ten přístup, který naše památky, muzea a řemesla potřebují.

Veletrh, kterého se mimo jiných zúčastní Informační centrum ČKAIT a platforma „Industriální stopy“, představuje výjimečnou příležitost pro prezentaci a ukázky záchrany a konverze historického dědictví; projektování a stavitelství; historie a sbírek muzeí i celé oblasti památkové péče. Svě místo zde má restaurátorství a umělecké řemeslo, ochrana a zabezpečení staveb a jejich částí a vybavení, materiály, technologie a řemeslné postupy pro rekonstrukci památkových objektů, prvky a systémy technické infrastruktury a technického vybavení budov, požární ochrana a zabezpečení objektů a areálů, rovněž rozsáhlá problematika soudobého využití památek a památkových souborů. Nedílnou součástí je také podpora tradičního řemesla. Součástí veletrhu bude i vědomostní soutěž pro návštěvníky konaná po celou dobu trvání akce. Cenami v soutěži jsou

pobytový víkend včetně prohlídky vybraného objektu pod správou NPÚ, pobyt v hotelu ve vybraném členském městě Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, vstupy do vybraných objektů, jako jsou hrady, zámky, městské i církevní památky, historická sídla a místa, skanzeny, muzea, galerie, vstupy na folklorní festival ve Strážnici, kniha Stavbařův průvodce, kniha Konverze, Sborník z konferencí Institutu pro památky a kulturu, předplatné časopisu PROPAMÁTKY, malířské potřeby. Věřím, že ani členky a členové ČKAIT si nedají příležitost návštěvy veletrhu ujít.

Ing. Svatopluk Zídek

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Více na www.pamatky-muzea-remesla.cz

Nová multifunkční městská vídeňská čtvrť Aspern pro 20 000 obyvatel vzniká na 240 ha kolem uměle vybudovaného jezera. Dokončena má být do konce roku 2028. Fotografie dokončené výstavby v létě 2018. (zdroj: www.aspern-seestadt.at)

Jak „energeticky úsporně“ staví Vídeň

Projektování v téměř „nulovém“ standardu blížícím pasivnímu bude povinností pro každého projektanta bytové výstavby u nás již od 1. ledna 2020. Oblast Plzeň proto připravila odbornou exkurzi s názvem Jak chtějí žít ve Vídni a na jižní Moravě s cílem představit přestavbové projekty v energeticky udržitelném standardu.

Exkurze zaměřené na rozvojové projekty v energeticky pasivním standardu se účastnilo 51 inženýrů i architektů. Většina navštívených staveb byla ve Vídni, dvě v blízkém Korneuburgu a jedna v Modřicích u Brna. Odborný výklad připravil Ing. arch. Josef Smola. Výhled na rychle se rozvíjející Vídeň nabídl 255 metrů vysoká Dunajská věž se dvěma rychlovýtahy. Během pár desítek vteřin se dostanete do její kavárny, restaurace a na vyhlídkové plošiny ve výšce 155–170 metrů. Interaktivní panoramatické obrazovky poskytují informace o okolních památkách v osmi jazycích vč. češtiny. Věž z roku 1964 nedávno prošla celkovou revitalizací. Více na www.donauturm.at.

Městská laboratoř udržitelnosti pro 20 000 obyvatel

Seestadt Aspern na vídeňském předměstí je nazývaný též městská laboratoř Evropy. Na ploše 240 ha okolo uměle vybudovaného jezera roste multifunkční, po všech stránkách udržitelná městská čtvrť s termínem dokončení v roce 2028. Má zde být 10 500 energeticky pasivních bytů pro cca 20 000 obyvatel, místo zároveň nabídne na 20 000 pracovních příležitostí. Hlavní roli při výběru investora nehrála prodejní cena pozemku, ale celkový přínos budov a jejich sociální přesah. Převážná velikost bytů je zde v rozmezí 40–70 m²

užitné plochy. Jednou z hlavních priorit byl důraz na dopravu veřejnými prostředky; v okolí nejsou frekventované silnice, k zastávkám metra se chodí pěšky příp. na kole. Dominují nájemní energeticky pasivní byty, které vlastní převážně město a udržuje tak příznivou cenu bydlení. Celé město je navrženo podle principů udržitelnosti, materiál z jezera (hlavně písky) byl využit do betonů pro založení nových objektů. Hospodaření s byty má čtyři hlavní pilíře: sociální využitelnost, kvalitní architekturu, ekologii a ekonomii.

Součástí komplexu je i HoHo – nejvyšší dřevostavba na světě. 84 metrů vysoká budova s 24 podlažími byla dokončena v říjnu 2019 a představuje dřevo jako ekologický stavební materiál budoucnosti. Více o projektu Seestadt Aspern je možné se dozvědět i z článku Ing. arch. Patricie Taftové v časopisu Stavebnictví č. 6–7/2019 str. 16 a v časopise ESB č. 2/2019 (www.esb.magazin.cz).

Pasivní nádražní čtvrť pro 15 000 obyvatel

Sonnwendviertel (bývalé jižní nádraží), jedna z největších rozvojových zón, navazuje na současné hlavní nádraží Hauptbahnhof Wien, kterým denně projde cca 125 000 cestujících, kteří přijedou cca tisícovkou vlaků na 14 nástupišť. Obnova hlavního nádraží začala roku 2007

a jednotlivé části objektu byly postupně uváděny do provozu do roku 2015. Zároveň na bývalém jižním nádraží rostla nová čtvrť. Do roku 2016 zde bylo pro cca 15 000 lidí postaveno přes 5 000 bytů v pasivním standardu. Celá zóna je hustě osídlena, zástavbou vytvořené dvorečky jsou doplněné dalšími objekty s individuálními zelenými zahrádkami, osobitým mobiliářem nebo prostorem pro společné grilování či divadelní chvilky, lezeckými stěnami, pískovištěm a jinými herními prvky tak, aby byl každý kout využit.

Pasivní dům po 15 letech provozu

V ulici Mühlweg v samostatné městské části Floridsdorf je obytný soubor v pasivním a nízkoenergetickém standardu. Je dobré vidět 15 let starou výstavbu dřevěných bytových domů, jak souměrně a esteticky stárne, zabaluje se do kvetoucí zeleně a bezchybně slouží svým obyvatelům. Osobně jsem tuto část města navštívila již před deseti lety a dá se říci, že po těch letech je zde ještě příjemněji. Dvorky i balkony jsou zabydlené, dřevo má svoji dlouholetou patinu, která koresponduje s okolním prostředím.

Korneuburg s pasivním vězením i gymnáziem

První pasivní vězení na světě – Justiční areál v Korneuburgu – jsme mohli shlédnout jen z povzdálí. Zajímavý je i provozní systém, kdy je vězeň odveden podzemní chodbou přímo do soudní síně, a odpadá tak složité eskorty. Údržba a provoz objektů je jednodušší díky technologiím pasivního domu.

Moderní pasivní 24třídní gymnázium v Korneuburgu s názvem Škola v pohybu má nadstandardní komunikační prostor, který je využíván nejen o přestávkách. Zaujme i částečně zapuštěná dřevěná sportovní hala se zelenou střechou a hledištěm pro diváky.

Nakonec zastávka v českém pasivním domě pro seniory

Pasivní dům pro seniory v Modřicích je v Česku stále ojedinělá příkladná ukázka hospodaření s energiemi, nakládání s dešťovými vodami i šetření přístupu k životnímu prostředí. Je patrné, že i v ČR máme již z novodobé architektury pasivního stavění co ukázat. Mnozí z nás si přiznali, že malé byty ke stáří postačují, jsou pohodlné, čisté a útulné. Dalo by se uvažovat, že takto bychom chtěli ve stáří bydlet. Obec stavěla na nevyužitém pozemku, který sousedí se základní školou. Ta nejmladší generace se zde setkává s tou nejstarší, protože některé děti cestou domů prochází přímo přes Dům pro seniory, a tak vznikají neotřelá přátelství i udržitelná architektura. Dům se stal Stavbou roku 2014 a září i ve světle dalších ocenění (např. Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství). Více např. na stránkách www.casopisstavebnictvi.cz > Realizace staveb > Pasivní dům pro aktivní seniory v Modřicích.

Oblast ČKAIT Plzeň připravuje studijní exkurze:

Jaro 2020	Hamburk
Léto 2020	Slovinsko
26.–28. září 2020	Vídeň, repríza exkurze za energeticky úspornou výstavbou

Ing. Jaromíra Škublová
členka výboru oblasti ČKAIT Plzeň

HoHo – nejvyšší (84 m vysoká) dřevostavba na světě stojí ve Vídni.
(foto: ©APA/HANS PUNZ)

Bytové domy ve Floridsdorfu – pasivní dřevostavby po 15 letech provozu
(foto: Jaromíra Škublová)

Pasivní dům pro seniory Modřice, projekt: Ing. arch. Josef Smola
(foto: Jaromíra Škublová)

AlfaDome Zero, Liberec získal 2. místo v kategorii Inovace v Soutěži Karla Hubáčka 2019 za minimalistické pojetí. Dům lze postavit od základové desky po kompletně funkční vybavení během 24 hodin! Nepoužívají se zde žádné hydroizolační fólie, stavba je založena na železobetonové desce, která je zároveň finální funkční podlahou s integrovaným podlahovým topením či letním chlazením. Střechu tvoří jen fotovoltaické moduly, které vyprodukují 4,5× více energie, než dům spotřebuje. (zdroj: ALFAPROJEKT s.r.o., Liberec)

Stavebně bezpečnostní akce Kryštof

Přesně jako Marťan či jiné zjevení z jiného světa jsem se cítil jako pracovník stavebního úřadu při kontaktu se stavebníky a staviteli rozestavěných rodinných domů ve správním obvodu libereckého stavebního úřadu. Setkání totiž probíhala a nadále probíhají od poloviny letošního července v rámci nové systémové preventivní iniciativy oddělení státního stavebního dozoru libereckého stavebního úřadu, kterou na našem pracovišti odlehčeně označujeme parafrází „stavebně bezpečnostní akce Kryštof“.

O co vlastně jde? Jedná se o další logický krok navazující na dosavadní přípravnou informační kampaň stavebního úřadu, ukotvenou na základech aktivní spolupráce stavebního úřadu a oblastní kanceláře ČKAIT v Liberci. Významným mezníkem a dílčím završením je série článků ve Zpravodaji Liberec, které postupně vycházely od května 2018 až do letošního května. Součástí této kampaně představuje však i stále aktuální připomínkování kvality projektových dokumentací, o čemž jsme již informovali v článku z roku 2016. Všechny informace viz oficiální web města Liberec www.liberec.cz > Úřad > Odbory magistrátu > Odbor stavební úřad > Oddělení státního stavebního dozoru.

Návrat ke kořenům stavebního práva

Smyslem této kampaně je návrat ke kořenům stavebního práva, kam se obrací i právě probíhající rekodifikace stavebního zákona predikovaným zjednodušením dokumentací pro stavební povolení. V našem pojetí to znamená důsledné preferování zásady, že činnost

stavebního úřadu není hromadění lejster a řešení sousedských sporů, ale že hlavním principem jeho činnosti je (má být) certifikace každé jednotlivé stavby uvedené do provozu, a to zejména z hlediska její trvalé bezpečnosti, tedy od okamžiku prvního kopnutí do země při zakládání až po její demolici (což v budoucnosti nesporně zpřehlední a usnadní BIM ve spojení s facility managementem).

Tento certifikační proces má dvě základní etapy – prvotní certifikace návrhu stavby (povolení stavby na základě odborně zpracované projektové dokumentace) a konečná certifikace provedení hotové stavby (kolaudace stavby nejenom na základě odborných atestů-revizí podle zvláštních právních předpisů, ale zejména stavebním zákonem vyžadovaného důkazu o řádném provádění stavby – stavebního deníku). Proto oba klíčové doklady – projekt i stavební deník – musí obsahovat stejné autorizační razítko a obsah obou dokumentů je nařízen stejnou vyhláškou č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb.

Institut kontrolních prohlídek stavby

V rámci této smysluplné logiky je „novým“ stavebním zákonem (183/2006 Sb.) přímo vyžadována průběžná kontrola postupu výstavby každé stavby prostřednictvím institutu kontrolních prohlídek stavby. Právě a jen tento princip umožnil úlevy kolaudací, včetně jejich úplného zrušení u rodinných domů. V souladu s těmito principy je také nastavení povinností a přestupků za jejich porušení ve stavebním zákonu. Pokud stavebník nesplní své povinnosti v první povolovací fázi, riskuje pouze to, že nedostane rozhodnutí stavebního úřadu (povolení stavby). Ale okamžikem obdržení povolení a zahájením stavby vstupuje do zcela nových povinností, za jejichž porušení už je stanovena pokuta. Je to obdobné jako u řidičského průkazu – nesplníte-li povinnosti (zákonné požadavky na znalost pravidel silničního provozu primárně sloužících k zajištění bezpečnosti pohybu po silnicích), nedostanete ho. Jakmile ho však dostanete a sednete do auta, hrozí vám pokuta na každém rohu za fyzické porušení konkrétního pravidla. Stejně vám hrozí sankce, když do auta sednete bez řidičáku (povolení jezdit jako povolení stavět).

Stavební deník je něco jako technický průkaz stavby

Mimochodem, jak byste asi věřili bezpečnosti nového auta, ke kterému by vám prodavač místo technického průkazu napsal čestné prohlášení, že montéři auto smontovali podle všech norem a předpisů? Asi moc ne, že? Avšak některé stavební úřady se při kolaudaci vůbec neshánějí po stavebním deníku, ale spokojí se s čestným prohlášením stavebníka (např. zubaře, dojičky, trafikanta, ...), že stavba je provedena řádně v souladu se všemi předpisy a normami. A některé stavební úřady jdou ve své rozhodovací odpovědnosti tak daleko, že vyžadují od stavebníka takové čestné prohlášení dokonce už při ohlášení stavby, přičemž nijak nežadají doložení činnosti stavbyvedoucího, natož aby kontrolovali, že na stavbě vůbec nějaký je. A přitom k tomu stačí jeden rychlý pohled na první stránku stavebního deníku, jenže ten je vlastně také nezajímavý...

Aktivní kontrola stavenišť není obvyklá

Asi nebude v rozporu s prostým selským rozumem požadavek na trvalou bezpečnost staveb ani požadavek bezpečnost staveb důsledně kontrolovat, „přesto“ že je to shodou okolností požadavek stavebního zákona. Pak by ovšem bylo očekávatelné hemžení úředníků stavebních úřadů na stavenišťích. Moje zkušenost z „Kryštofa“? Obvykle údiv hodný zjevení mimozemšťana a následné uvítání typu *to ale nikde nedělají* nebo *co tu děláte, já už povolení mám* či nejčastěji *kdo mě udal?*

Zde je ovšem klíčová informace, že zahájení systematických kontrol nově zahajovaných staveb rodinných domů (z praxe víme, že větší stavby jsou pod drobnohledem inspekce práce a mají zcela jinou „kulturu“) nebyl žádný blesk z čistého nebe. Jako pracovník stavebního úřadu jsem požádal oblastní kancelář ČKAIT, aby rozeslala všem členům oblasti avízo, že se jako úřad začínáme chovat jinak, než je obvyklé. Jelikož oblastní kancelář disponuje u cca 95 % členů e-mailovou adresou, bylo 3. července 2019 rozesláno asi tisícovce autorizovaných osob do jejich e-mailových schránek upozornění, že bude zahájena aktivní kontrola stavenišť z hlediska jejich označení (povinnost stavebníka) a zabezpečení (povinnost zhotovitele a stavbyvedoucího). Součástí tohoto avíza byla i připomínka kolegům, kteří nevykonávají činnost stavbyvedoucích a jenom projektují,

že by v zásadách provádění stavby měli řešit zařízení stavenišť (stavby), přičemž zabezpečení stavenišť (obecně oplocení) je jejich povinností, neb je povinné, na rozdíl od buňkoviště. První aktivní kontroly stavenišť proběhly na stavbách dle seznamu stavebního úřadu nově povolených staveb RD, kde účinnost povolení nastala od 1. ledna do 30. května 2019 (cca 20 staveb v celém správním obvodu) od 18. července 2019.

Stavby „na černo“

Prozatím je předčasné činit kvalifikované závěry z celé akce, ale lze uvést zajímavé, někdy smutné, jindy úsměvné zkušenosti. Například u jednoho domu, který byl stavěn „na černo“ jsme zjistili, že stavebník udělal (a platil) vše, aby měl stavbu řádně a včas povolenou, včetně profesionálního „obihače“, který měl urychlit povolení na stavebním úřadu. Když jsme to se stavebníkem detailně probírali, zjistili jsme, že kdyby si to oběhl sám, měl už dávno povolení. Zajímavé je zjištění, že u stavenišť, kde se doplňovalo chybějící zabezpečení (oplocení), obvykle došlo i k uklizení stavenišť. A úsměvné zjištění – dle sdělení stavebníků z posledních týdnů v libereckých půjčovnách se mobilní oplocení a v obchodech tabulky Vstup na staveniště zakázán staly nedostatkovým zbožím.

Proč se kontroly vyplatí?

Na závěr položím doplňující otázku: proč to děláme? Na ni současně odpovím zase otázkou: Co je lepší: odhalit při kontrole při zahájení stavby zásadní nedostatky a navést stavebníky a stavitele na správný postup, nebo to, že stavebník při kolaudaci zjistí, že má půl baráku „na černo“ nebo dokonce vadně provedený, a místo stěhování absolvuje nový povolovací kolotoč či nezbytné opravy? A ještě lépe, co když kdokoliv při koupi ne laciného a k tomu nedávno „kolaudovaného“ rodinného domu po nastěhování zjistí, že v podstatě neodpovídá ověřené projektové dokumentaci a například jako bonus do něj i při mírném dešti dost teče?

Jinak... a co dál?

Náš postup lze zejména z perspektivy jednoho stavebního úřadu označit za „hodně neobvyklý“, ale smyslem není odlišení, smyslem je boj s nekvalitou, nepořádkem, neefektivitou..., prostě se šlendriánem, který se zabydlel v našem oboru. Všichni stavaři to znají – jakmile kvalitně opravíte kus omítky na zdi, okamžitě zřetelně uvidíte všechny vady a křivosti zbývající neopravené části zdi.

Stejně tak se to jeví i nám s Kryštofem, s každým „napraveným“ stavenišťem vystupují z mlhy dní související vady a křivosti předchozí projektové přípravy, ale i následných povolovacích postupů, počítaje v to i stavební úřad a samozřejmě i postupů vlastní realizace stavby. A při ostrém vjemu problémů se nezdá až takovou těžkostí nalézt jejich řešení. Proto chceme Kryštofa řádně zanalyzovat a navrhnout vhodná opatření. První vlašťovkou je například námi vytvořený formulář pro povinné oznámení skutečného zahájení stavby, který stavebníkům přikládáme k ověřené dokumentaci stavby a štítku stavba povolena hned při vydání povolení stavby.

Ing. Jaroslav Urban

člen ČKAIT, vedoucí oddělení státního stavebního dozoru,
odbor stavební úřad Magistrátu města Liberec

Mateřská škola Nová Ruda, Vratislavice nad Nisou letos získala nejen hlavní cenu v Soutěži Karla Hubáčka 2019, ale i 1. místo v kategorii Občanské a průmyslové stavby a kategorii Inovace. Kromě toho jí byl udělen jeden ze šesti hlavních titulů v celostátní soutěži Stavba roku 2019 a rovněž získala hlavní ocenění České ceny za architekturu 2019. (foto: Tomáš Malý)

Výsledky Soutěže Karla Hubáčka – Stavba roku Libereckého kraje 2019

Do letošního ročníku Soutěže Karla Hubáčka – Stavby roku Libereckého kraje 2019 bylo přihláшено rekordních 49 realizací, z toho 6 studentských. Hlavní cenu si odnesla inovativní budova nové školky v japonském stylu ve Vratislavicích nad Nisou.

Stavba roku Libereckého kraje letos změnila koncepci i název. Nově se jmenuje Soutěž Karla Hubáčka s podtitulem Stavba roku Libereckého kraje 2019. Organizátoři i všichni ostatní zúčastnění tímto děkují rodině Karla Hubáčka, která s novým pojmenováním a koncepcí souhlasila. Novinkou byla i putovní výstava, která prezentovala jak soutěž samotnou, tak i všechny přihlášené práce. Výstava byla umístěna postupně v prostorách městských úřadů Semily a Turnov, v obchodních domech Forum v Liberci a Central v Jablonci nad Nisou. Nakonec byly všechny přihlášené práce vystaveny v prostorách Technické univerzity v Liberci, kde se 24. října 2019 uskutečnilo i slavnostní vyhlášení výsledků.

Záštitu nad soutěží převzal hejtman Libereckého kraje Martin Půta a krajská radní Radka Loučková Kotasová. Partneři soutěže, aktivně se podílejícími na nové koncepci i na průběhu celé této akce, byly především Liberecký kraj (LK), Technická univerzita Liberec (TUL), Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), Svaz podnikatelů ve stavebnictví (SPS), Český svaz stavebních inženýrů (ČSSI), města Liberec, Jablonec nad Nisou,

Semily, Turnov a Česká Lípa. Porota složená ze zástupců LK, TUL, ČKAIT, SPS, ČSSI a zástupců měst osobně navštívila všechny přihlášené stavby, které hodnotila především podle těchto kritérií: vazba na stavebnictví a architekturu, soulad s okolím, energetická náročnost, využití obnovitelných zdrojů a environmentální dopad na okolí. Vítězné realizace vybírala porota bodováním nebo hlasováním.

Hejtman Martin Půta k soutěži uvedl: „Porota měla v hodnocení přihlášených staveb velmi nelehký úkol – v letošním ročníku bylo přihláшено mnoho staveb na velmi vysoké architektonické i stavební úrovni, která hravě snese srovnání s tím nejlepším, co vzniká v naší republice!“ Z pěti realizací doporučených porotou si Martin Půta vybral Českou besedu v Českém Dubu a udělil jí Cenu hejtmána. Poctu hejtmána udělil prof. Ing. arch. akad. arch. Jiřímu Suchomelovi, a to jak za jeho záslužnou činnost v oblasti architektury a stavebnictví, tak i jako dárek ve správnou chvíli, neboť v letošním roce slaví Fakulta umění a architektury čtvrt století od svého založení. Tato fakulta vznikla oficiálně 1. prosince 1994 a to především zásluhou profesora Suchomela.

CENA KARLA HUBÁČKA**Mateřská škola Nová Ruda, Vratislavice nad Nisou**

Přihlašovatel/investor:

Městský obvod Liberec – Vratislavice nad Nisou

Projektant: CUBE LOVE s.r.o., Ing. arch. Petr Stolín,
Ing. arch. Alena Mičková

Realizační firma: BREX, spol. s r.o.

Stavební náklady: 31 mil. Kč bez DPH

Realizace: 2015–2018

Nová mateřská škola pro 50 dětí je zvláštní nejen svým vzhledem, ale i přístupem. Je umístěna na severně orientovaném svahu zastíněná vysokou budovou školy. Vnější jemná průsvitná fasáda (sklolaminát na dřevěném roštu) je hranicí mezi dětským a skutečným světem. Třídy nejsou jen obdélníkové prostory, jejich proporce je úzká, vysoká a po stranách se do nekonečna rozšiřuje pomocí průhledů paralelními okny. Děti se mohou dostat jednoduše ven a pohybovat se v prostoru vytvořeném vrstvením fasád. Paleta použitých materiálů je záměrně založena na světlých neutrálních tónech, aby mohla být dotvořena barevnými intervencemi svých obyvatel, a ne definitivně předurčena. Dům nepotřebuje plot.

„Troufáme si jako porota tvrdit, že projekt a architektura Mateřské školy Nová Ruda ve Vratislavicích na Nisou je inovativní v mnoha aspektech: jak prostorovým konceptem, navrženým jeho autory, tak i jeho konkretizací. Zde mám na mysli jednak layout celku a prostorovou organizaci jednotlivých funkcí, jednak jeho materializaci. Stejně tak důležitá byla spolupráce se správou obce a hlavně s budoucími uživateli. No, a nejdůležitější ze všeho nám připadá to, že školka perfektně funguje a že děti jsou tam šťastné.“ uvedl doc. Ing. arch. Akad. arch. Jiří Klokočka, člen poroty.

CENA HEJTMANA**Česká beseda, kulturní a spolkové centrum, Český Dub**

Přihlašovatel/investor: město Český Dub

Projektant: Valbek, spol. s r.o.

Realizační firma: DKK Stav s.r.o.

Stavební náklady: 21 mil. Kč bez DPH

Realizace: 2013–2018

Po rekonstrukci se dům č. p. 20 venkovní fasádou vrací ke kořenům a uvnitř nabízí svým návštěvníkům funkční design 21. století. Staronový look fasády vznikl skloubením vizáže z dobových pohlednic a požadavku památkářů o navrácení její historizující podoby. Vrátila se modrá barva na fasádu i původní název Česká beseda. Původní přístavba byla odstraněna a realizována nová zděná jednopodlažní s výrazem ekologické architektury s plochou střechou a prosklenou pasáží spojující přístavbu s původním objektem.

KATEGORIE VEŘEJNÝ PROSTOR A KOMUNIKACE**1. místo****Park Nové Vratislavice, Vratislavice nad Nisou**

Přihlašovatel/investor: Městský obvod Liberec – Vratislavice nad Nisou

Projektant: Ing. arch. Irena Vybíralíková, Ing. Daniel Hrubý

Realizační firma: BREX, spol. s r.o.

V místě původního ovocného sadu vznikl nový městský park. Cílem bylo vytvořit upravený příjemný prostor, skýtající možnost setkávání se a odpočinku pro obyvatele okolních bytových domů. Těžištěm parku je provozní objekt s občerstvením, posezením a atypickými

Cena hejtmána – Česká beseda, kulturní a spolkové centrum, Český Dub

herními prvky pro děti. Na něj navazuje cestní síť, funkčně rozdělená podle použitých povrchů. Hlavní pěší trasy tvoří dřevěné povalové chodníky a mola navazující na terasu okolo objektu občerstvení. Ty doplňují provozní mlatové cesty a spojovací cesty s povrchem z plastové zatravnovací dlažby. Původní zdravé stromy byly doplněny o nově vysazené. Celý areál je oplocený.

2. místo**Rekonstrukce historického středu města Nový Bor – III. etapa, Nový Bor, Náměstí Míru**

Přihlašovatel/investor: město Nový Bor

Projektant: BKN, spol. s r.o.

Zhotovitel: SaM a.s.; ZEPS s.r.o.; FORMOSA AA s.r.o.

3. místo**Karlovské náměstí – součást Vesnické památkové rezervace Karlov, Lomnice nad Popelkou**

Přihlašovatel/investor: město Lomnice nad Popelkou

Projektant: Ing. Lucie Pánková

Zhotovitel: MIZERA – STAVBY a.s.; restaurátorské práce Nina Jindřichová

Realizace: 2017–2018

KATEGORIE INOVACE**1. místo****Mateřská škola Nová Ruda, Vratislavice nad Nisou**

(více viz hlavní ocenění Cena Karla Hubáčka)

2. místo**AlfaDome Zero, Liberec**

Přihlašovatel/investor/projektant/zhotovitel:

ALFAPROJEKT s.r.o., Liberec

3. místo**Apartmentový dům Pavlovická, Liberec**

Přihlašovatel/projektant: Ing. Jiří Palas

Investor: ETP Czech s.r.o.

Zhotovitel: Havax a.s.

Výtopna (topírna), Kořenov – 2. místo v kategorii Občanské a průmyslové stavby

1. místo v kategorii Rodinné a bytové domy – Dům za zdí, Liberec

KATEGORIE OBČANSKÉ A PRŮMYSLOVÉ STAVBY

1. místo

Mateřská škola Nová Ruda, Vratislavice nad Nisou

(více viz hlavní ocenění Cena Karla Hubáčka)

2. místo

Výtopna (topírna), Kořenov

Přihlašovatel/projektant: ALEJ – architektonický atelier,
Ing. arch. Ivan Lejčar, Ing. arch. Petr Lédl

Generální dodavatel: BREX, spol. s r.o., Liberec

Investor: Železniční společnost Tanvald, o.p.s.

Realizace: 2016

3. místo

Zubní klinika Zubaři Nad Mlýnem, Jablonec nad Nisou

Přihlašovatel/projektant: Studio Raketoplán s.r.o.,
Ing. arch. Pavel Nalezený, Ing. arch. Radek Vaňáč

Investor: Zubaři Nad Mlýnem, a.s.

Zhotovitel: TERMIL, s.r.o.

KATEGORIE RODINNÉ A BYTOVÉ DOMY

1. místo

Dům za zdí, Liberec

Přihlašovatel/projektant: MJÖLK architekti, Liberec

Zhotovitel: 1ku1, Aleš Pechočiak

Investor: soukromá osoba

Na starém kamenném sklepě stával více než sto let starý dům, který už nebyl k obývání, proto se noví majitelé rozhodli postavit

na kamenném základě dům nový, dřevěný. Odvážný a také trochu riskantní plán vyšel a dnes bydlí klienti v krásném moderním domě, který si uchoval kousek historické duše svého předchůdce, opeřený severskou estetikou s lehkým dotekem industriálu. Od rušné komunikace vedoucí do Jizerských hor dům dělí nová betonová zeď, za kterou se nachází malý dvorek s výhledem na Ještěd, hlavní dům i malý výminek pro mladého mořeplavce.

2. místo

Rodinný dům v Českém ráji, Maloskalsko

Přihlašovatel/projektant: Stempel & Tesař architekti s.r.o.

Investor: soukromá osoba

Dodavatel: Stavební firma Hájek, s.r.o.

3. místo

Stodola, Benešov u Semil

Přihlašovatel/projektant: Studio Raketoplán s.r.o.

Investor: Ing. arch. Pavel Nalezený, Konstantina Nalezená

Realizační firma: Stavko s.r.o., Test s.r.o.

KATEGORIE JUNIOR

1. místo

Malý velký dům, Liberec (studentský projekt) – Filip Drapák

Přihlašovatel/projektant: Filip Drapák, student 3. ročníku,
Střední průmyslová škola stavební, Liberec

Studentský projekt rodinného domku upoutává svou funkcionalistickou koncepcí. Minimalistické požadavky na zastavěný prostor domku (9 x 12 m) umožňují jeho umístění v zastavěném městském prostoru, aniž by svou dominancí narušoval okolní stavby, a přitom dokázal zaujmout. Veškeré prostory a řešení domku jsou podřízené funkčnosti v souladu s vybavením v retro stylu. Přitom jsou použity veškeré moderní technologie současnosti jako chytrá domácnost, pasivní standard s využitím obnovitelných zdrojů energie, dokonce i krb imitující živý oheň pomocí led osvětlení vodní páry, aby nedocházelo ke znečištění okolního ovzduší, a přitom byla navozena pohodová rodinná atmosféra.

Uvažovaná lokalita – Liberec, u přehrady, pozemek města 2674/1. Projekt současně získal i Cenu veřejnosti – studentské realizace.

CENA VEŘEJNOSTI

Hasičská zbrojnice, Liberec XXXI. – Krásná Studánka (738 hlasů)

Přihlašovatel/investor: Statutární město Liberec

Projektant: Ing. arch. Vojtěch Šrut

Realizační firma: TOMIVOS s.r.o.

Hasičská zbrojnice v Krásné Studánce je jednopodlažním objektem s malou dvoupodlažní vestavbou. V přední části budovy vznikla garáž pro tři hasičské automobily, zatímco v zadní části má hasičská jednotka společenskou místnost včetně zázemí, šatny a sociálního zařízení. Ve druhém podlaží je umístěna kancelář velitele, klubovna pro mládež a otevřená galerie nad společenskou místností. Obě části budovy lze propojit a garáž využít pro neformální akce jako společenský sál. Nová zbrojnice je bezbariérově přístupná v přízemí, kde jsou umístěny hlavní části provozu pro veřejnost.

Tomáš Drašnar

ARR – Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.

Více informací na www.stavbaroku.lk

PF 2020

**Přejeme úspěšnou cestu
celým rokem 2020.**

*Jižní trouba Ejpovického tunelu,
který je již nyní stavebně připraven
na vysokorychlostní železnici, dokazuje
vysokou schopnost českých inženýrů a techniků.*

Park Nové Vratislavice, Vratislavice nad Nisou –
1. místo v kategorii Veřejný prostor a komunikace

Soutěž Karla Hubáčka Stavba roku Libereckého kraje 2019

Hasičská zbrojnice, Liberec XXXI. –
Krásná Studánka – Cena veřejnosti